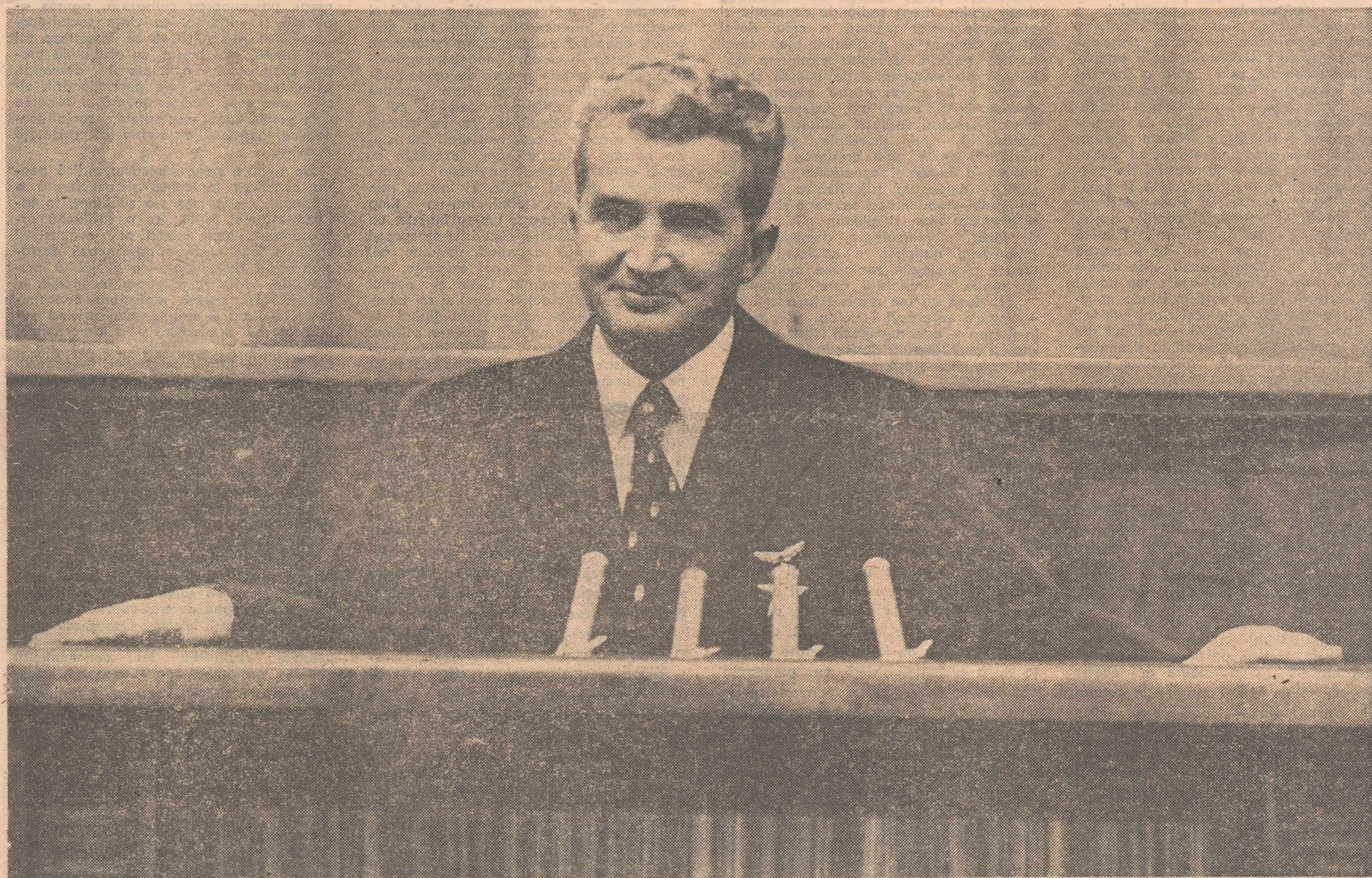

„Conferința Națională reprezintă un eveniment de o importanță deosebită în viața partidului și poporului nostru, în munca și lupta pe care întreaga națiune, într-o deplină unitate, o desfășoară pentru realizarea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Salutată și urmărită cu entuziasm de întregul popor, în Capitală își desfășoară lucrările, începînd de ieri,

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

B. B. B. B. B.

Spre un nou avînt revoluționar al energiilor creatoare ale națiunii noastre

Eveniment de excepțională însemnătate în viața partidului, a națiunii noastre socialiste – unul din acele evenimente-cheie ale istoriei, decisive pentru destinele unui neam, pentru opera lui în timp – înaltul forum al comuniștilor țării și-a început, ieri, lucrările, sub semnul marilor, eroicelor izbînzii ale anilor ce s-au scurs de la Congresul al XI-lea, sub semnul marilor, înălțătoarelor perspective, comandamente și sarcini de viitor ce stau în fața poporului nostru în acest ceas istoric al devenirii sale.

Ca întotdeauna la marile forumuri ale comuniștilor – și cu deosebire în anii din urmă, al căror pisc, de largă iradiere istorică, a fost Congresul al XI-lea al partidului – pe agenda de lucru a Conferinței s-au înscris acele probleme vitale, hotărîtoare pentru activitatea partidului, pentru civilizația națiunii noastre, pentru mersul viguros înainte al operei de edificare socialistă: analiza realizării hotărîrilor Congresului al XI-lea, a împlinirii pînă în prezent a planului cincinal, aplicarea unor măsuri suplimentare de dezvoltare economico-socială pînă la sfîrșitul cincinalului, orientările generale pentru întocmirea planului de dezvoltare economico-socială în perioada 1981–1985, ridicarea nivelului de trai în următorii ani, reducerea duratei săptămîinii de lucru, perfecționarea conducerii tuturor sectoarelor de activitate, dezvoltarea democrației socialiste.

(Continuare în paginile 2-3)

ILIE PURCARU

Comuniștii în forum

Conferinței Naționale a Partidului Communist Român

Comuniștii-n forum cînd se-adună,
E cu ei la sfat suflarea toată,
Ca la Sarmizegetusa, roată,
Hora-n vatra daciică străbună
A acelor pietre de hotar
Care vremea-nchid în calendar.

Comuniștii-n forum – Demnitatea
Generos întruchipată-n oameni ;
Cu străbunii cîtorî să le-asameni
Chipurile-nnobilind Cetatea
Și pre ele, înlăuntru lor :
Deopotrivă, avanpost și for.

Comuniștii-n forum, cînd cuvîntă,
Toți vorbim atunci cu voce tare
– Și în cor, și-n parte fiecare –
Drept suprem și datorie sfîntă
De-a prefăce-n faptă, din cuvînt,
Dăruirea pentru-acest pămînt.

Comuniștii-n forum, toți ca unul,
Cînd destinul țării chibzuiescu-l
Au în fruntea lor pe Ceaușescu
Purtătorul de drapel, tribunul,
Omul ce, statornic, mai presus,
Oamenii la inimă i-a pus.

Comuniștii-n forum – de aceea
La Naționala Conferință
C-un năvalnic cînt de biruință
Împlinesc, eroic, epopeea,
Carta-n care un Partid-Strateg
Drumu-a-nscris pentru-un popor
întreg.

Drum – răscruce-n veacul pe sfîrșite
Un Ori – Ori : că pentru noi există
Numai ofensiva comunistă
De-a răzbi pe certele orbite
Unde, printre cei ce-nving, rămîn
Fiii-acestui brav popor român.

NICOLAE STOIAN ■

SPRE UN NOU AVÎNT REVOLUȚIONAR AL

(Urmare din pagina 1)

Ca întotdeauna în momentele mari, de vibranta însemnătate în viața social-politică a românilor, de pulsație intensă a cotidianului, care devine istorie — partidul și țara l-au ascultat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Magistrul Raport al secretarului general al partidului, analiză profundă a succeselor ce ne definesc devenirea, a chipului în care se împlinește Programul elaborat de Congresul al XI-lea, a resurselor creatoare — de fapt și de idee — cu care ne-am angajat și ne angajăm în dialogul nostru cu lumea și timpul, a obiectivelor ce deschid drumul de glorie, de luptă și fericire al poporului nostru spre ziua de mâine, spre viitorul de aur al comunismului la români, s-a constituit, ca întotdeauna, într-un document programatic, de însemnătate istorică, într-un model de aplicare a marxism-leninismului la condițiile specifice ale țării noastre, la trăsăturile specifice ale ființei noastre. Un asemenea sistem de idei, de orientări și de directive are o eficiență practică deopotrivă imediată și de durată, dând visurilor noastre cutezanță și zbor, dând eforturilor pe care le întreprindem siguranța rodirii lor întru folosul României, al națiunii noastre. De la înalta tribună a forumului comunistilor, prin vocea cea mai autorizată a partidului, a poporului întreg, s-au rostit, astfel, cu claritate, clarviziune, luciditate, simț critic și cuprindere vizionară, acele adevăruri fundamentale prin care o țară își poate înțelege și împlini menirea istorică, își poate traduce în faptă de preț aspirațiile de progres și civilizație, de demnitate, putere și bunăstare. Ne-am pătruns, ieri, din nou, ascultând strălucitul cuvânt al cîrmaciului destinului nostru, de adevărul, devenit parte inseparabilă și esențială a ființei noastre, că prezentul și viitorul nostru, al patriei, al copiilor noștri, se află în cele mai bune mâini. Fiindcă avem un partid care a înțeles — pentru prima oară în istoria noastră — ce sîntem și cine sîntem. Fiindcă avem un partid care — pentru prima oară în istoria noastră și, cu deosebire, în acești ani luminați de Congresele IX, X și XI — a făcut din cauza poporului cauza sa sfîntă și neabătută. Fiindcă avem un conducător care, cu dragostea sa pentru țară, cu fermitatea sa revoluționară, cu energia sa, cu extraordinara sa putere de lucru, cu inițiativa și inteligența sa veșnic treze, cu excepționala sa clarviziune, întărește, prin girul său personal, acest drum al patriei, simbolizîndu-l prin numele său: Nicolae Ceaușescu.

Am trăit, ieri, ascultînd istoricul Raport al secretarului general al partidului, al președintelui Republicii, al fiului cel mai iubit al poporului nostru, un moment deopotrivă sărbătorec, de bilanț al victoriilor, dar și de lucru, de încordare a minții și brațelor pentru eforturile ce ne așteaptă, de maximă valorificare a gândirii politice a partidului, un moment de concepție și de analiză, de prospectare științifică, realistă și novatoare a acelor mijloace, căi și soluții înscrise în orizonturile anilor care vin, astfel încît între deziderat și faptă să nu se interpună prea multă abstracțiune, astfel încît ritmurile înaintării spre viitor să sporească mereu în cuprindere și intensitate, astfel

încît România — depășind starea de țară în curs de dezvoltare — să poată trece, în cincinalul 1981-1985, în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie, în rîndul civilizațiilor avansate ale veacului.

Calea spre acest viitor — a cărui mîndrie o resimțim cu toții, a cărui răspundere o purtăm cu toții — a fost științific, limpede și drept trasată, ea avîndu-și drept titlar, drept sediu de concepție și prospectie înalta tribună a celui de-al XI-lea Congres al partidului, ale cărei istorice hotăriri, devenite platforma națională de existență, de muncă și de creație a întregului nostru popor, și-au dovedit, în toți acești ani, justetea, caracterul lor realist, strălucit validat de viață, confirmînd — prin succesele noastre în toate domeniile, prin creșterea avuției patriei, a forței ei economice, a bunăstării — anvergura științifică a gândirii partidului, capacitatea sa de a-și asuma și exercita, ferm și plenar, misiunea sa de forță conducătoare, demiurgică, a progresului național, a edificării impenabile a societății socialiste multilaterale dezvoltate, a înaintării spre comunism.

„Tot ceea ce am realizat în acești ani — aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raport — este nemijlocit legat de activitatea multilaterală desfășurată de partidul nostru, de creșterea rolului său politic conducător.

Nu există unitate, instituție, colectiv în care să nu avem organizații de partid, în care să nu fie simțită prezența comunistilor, în care aceștia să nu acționeze pentru unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii în vederea îndeplinirii neabătute a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului partidului”.

La trei ani de la Congresul al XI-lea, la trei ani de la adoptarea Programului partidului, se poate spune — și analiza întreprinsă de secretarul general al partidului ne-a oferit, în acest sens, un deosebit de bogat, de impresionant, de convingător tablou de fapte, relevate cu forța vie a evidențelor vieții, cu pregnanța obiectivă a unei proiecții panoramice pe un ecran vast cit țara — că toate punctele fundamentale, toate previziunile esențiale ale istoricelor hotăriri din 1974 s-au întrupat în realitate, în realitatea economico-socială a unei Românie de 38 de

ori mai puternică decît în 1938, a unei Românie ce, în primii doi ani ai actualului cincinal — cea mai dinamică, cea mai ambițioasă dintre etapele dezvoltării noastre — a realizat un ritm anual de creștere a producției sale industriale de peste 11 la sută, obținînd suplimentar o producție în valoare de circa 38 de miliarde de lei. Odată cu dinamismul industriei, cu afirmarea tot mai pregnantă a rolului ei conducător în economia țării, s-a dezvoltat, căpătînd o dimensiune hotărîtoare în creșterea bunăstării noastre, agricultura, aflată în plin proces de modernizare, de transformare a ei într-o ramură intensivă, de ridicat randament, cu o producție în continuă sporire. Pe temeliea acestor succese — cele mai mari din istoria noastră — ne așezăm existența nu într-o curgere liniară, nu într-o simplă adiționare de ani și zile, ci într-un ritm dinamic, impetuos, febril, într-un timp deschis, ce ne împinge mereu înainte, un timp în care victoriile, cuceririle se succed cu o forță unică, angajînd, simultan, noi perspective de viitor, noi exigențe, noi îndrăzneli, noi împliniri. Chiar și atunci cînd în planul creației noastre se interfează accidente neprevăzute, ținînd de legile oarbe ale naturii, precum seismul de la 4 martie, drumul nostru, drumul marilor noastre îndepliniri, nu cunoaște stagnarea, necum întoarcerea înapoi, ci, dimpotrivă, mobilizarea forțelor, triumful luptei. Pomînd de la aceste succese, pornind, deopotrivă, de la resursele ce-și așteaptă fructificarea, de la un bogat capital de rezerve, de mari disponibilități pentru accelerarea înaintării noastre, ivite ca o consecință a aplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor materiale în investiții și în activitatea productivă, de micșorare a consumurilor și a costurilor de producție, programul suplimentar supus dezbaterii și aprobării Conferinței Naționale prevede o creștere, în acest cincinal, a producției industriale a României cu peste 130 de miliarde de lei.

Atingerea unei astfel de cifre, a unei astfel de altitudini a urcușului nostru, cere, desigur, efort, iar efortul, se știe, nu este simplu, el e mai aspru cu fiecare pas, cu fiecare cotă cucerită, prin aceea lege a fizicii prin care kilogramul, la o anumită înălțime, devine tonă, prin care

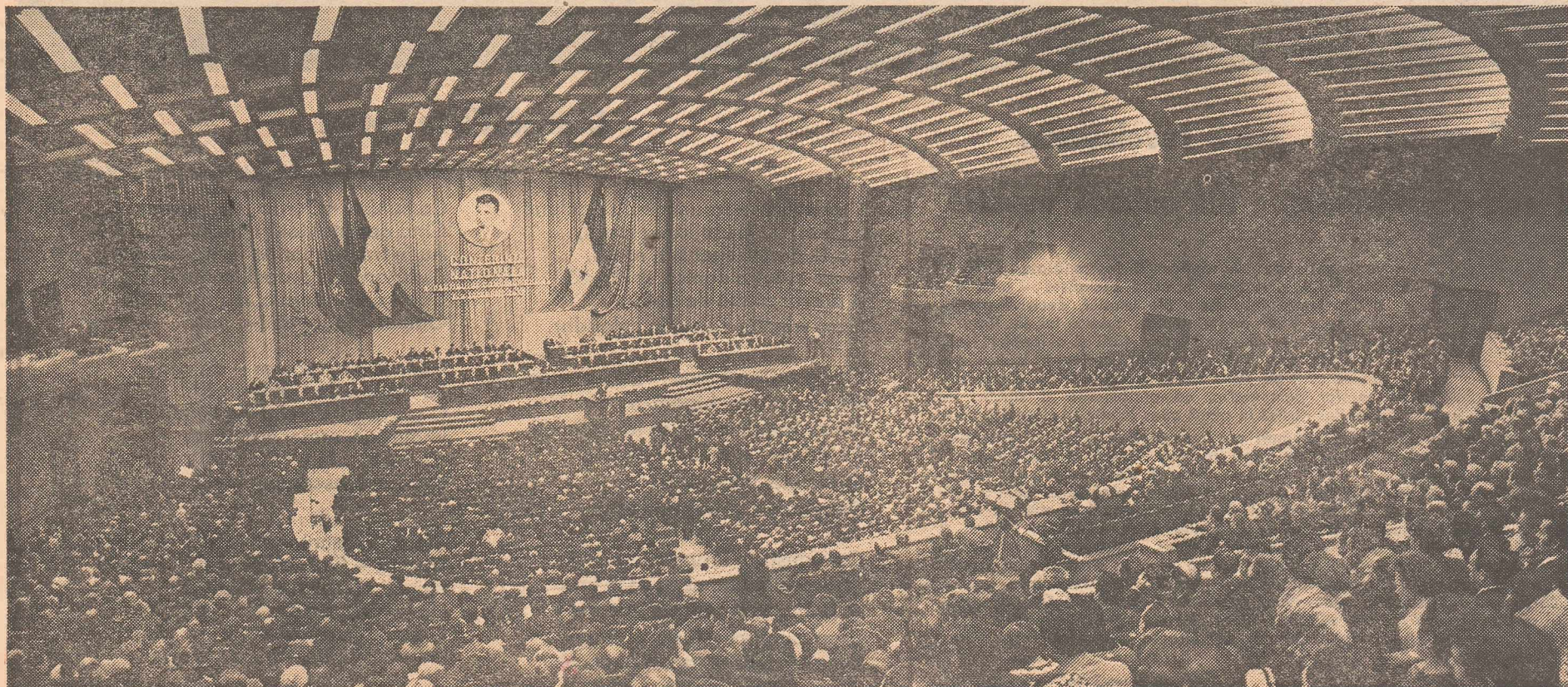
tona devine megatonă, pe măsură ce te apropii de pisc, de strălucirea de astru a punctului ideal spre care tinzi. Ne trebuie deci puteri de rachetă, ca să înfrîngem o gravitație istorică, gravitația întîzierii, ca să intrăm — așa cum arăta secretarul general al partidului — în rîndul țărilor dezvoltate, în rîndul forțelor mari, al umanității mari, pe care te poți bizui.

Ne trebuie, pentru aceasta, pe lângă efort, știința de a articula și sincroniza perfect eforturile, astfel încît nici o picătură de energie să nu se piardă, ne trebuie — așa cum s-a subliniat la tribuna marelui forum al comunistilor — o radicală schimbare a concepției despre dezvoltarea economică, cu un accent mai mare, mai atent, mai calificat, pe calitate, pe eficiență, pe creșterea productivității muncii, astfel încît, odată cu preocuparea pentru realizarea planului de producție, în special la producția fizică, anii ce vin să marcheze o sporită preocupare pentru problemele de ordin calitativ, pentru afirmarea tot mai plenară, în toate domeniile, a revoluției tehnico-științifice, a cuceririlor și cerințelor ei: „A venit timpul — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — să transformăm cantitatea într-o nouă calitate”. Este revelantă, în această orientare principală a politicii partidului, strălucit formulată de secretarul general, preocuparea constantă, riguros aplicată și urmărită, ca viața social-economică a românilor să se înzestreze tot mai intens, mai bogat, cu atribuțiile proprii socialismului multilateral dezvoltat, exigențele calității, ale perfecționării, vizînd, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, toate sectoarele social-economice, întregul ansamblu al societății noastre.

Ne trebuie, pentru aceasta, adică pentru cucerirea temeinică și accelerată a viitorului — așa cum s-a subliniat, la tribuna marelui forum, cu o strălucită argumentație, înalt model al cunoașterii vieții, a legilor care-i guvernează desfășurarea și devenirea — o neslăbită preocupare, la nivelul întregii economii, al întregii țări, pentru realizarea concomitentă, unitară a programului privind suplimentarea producției și a programului de creștere a veniturilor, de ridicare a nivelului de trai al poporului, în această realizare concomitentă, unitară rezidînd însăși condiția de esență a evoluției noastre, a civilizației noastre. Întregul context istoric al afirmării noastre, toate marile noastre îndepliniri — arăta secretarul general al partidului — accentuează, ca punct decisiv, această condiție, cu ea și prin ea izbîndind pînă azi, cu ea și prin ea putînd năzui mai departe pentru propășirea și fericirea țării, pentru propășirea și fericirea omului.

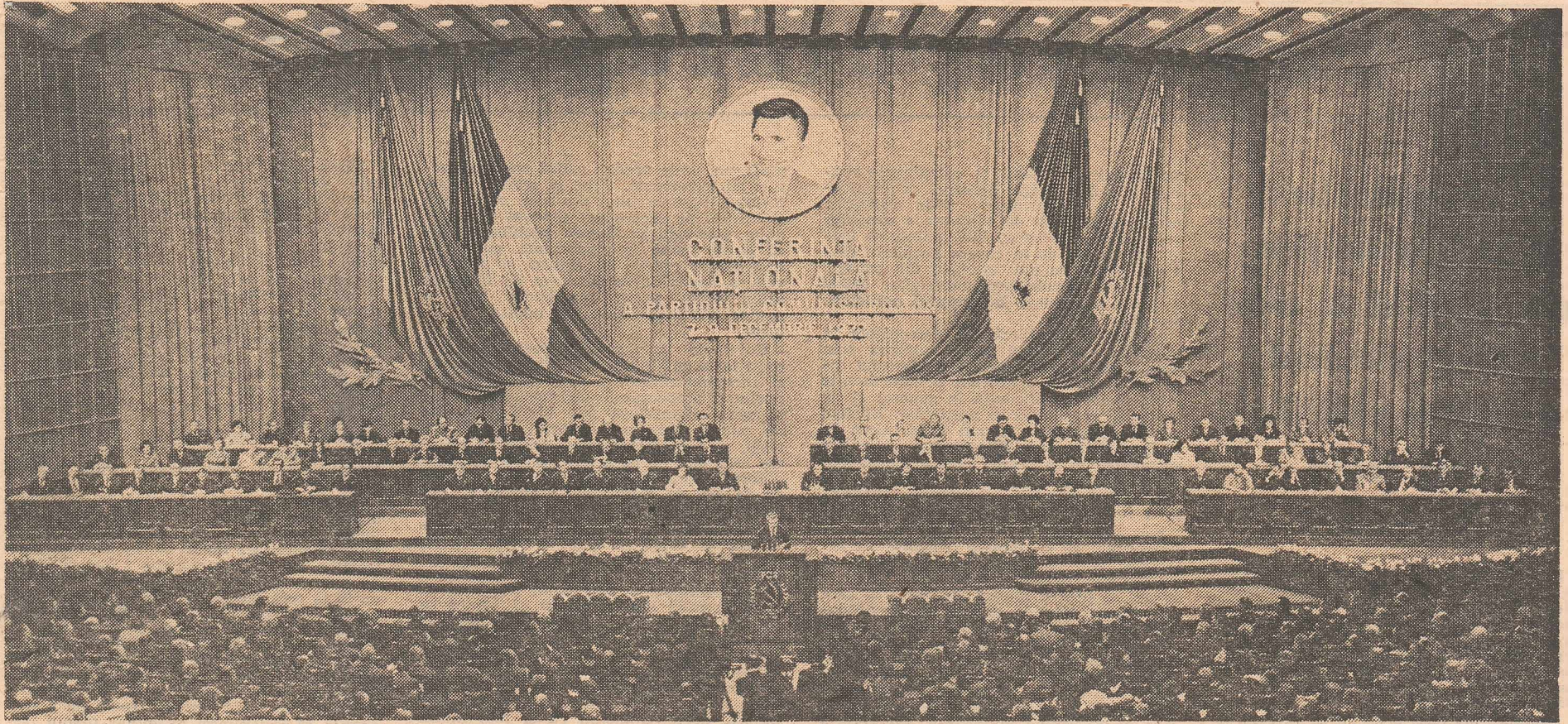
Subliniînd „necesitatea ca fiecare cetățean să înțeleagă faptul că programele privind creșterea suplimentară a producției și a nivelului de trai constituie un tot unitar”, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea, pe bună dreptate, atenția: „Numai realizarea lor concomitentă și în întregime poate asigura dezvoltarea accelerată a economiei naționale și ridicarea pe o treaptă superioară a gradului de civilizație materială și spirituală a întregului popor”.

Vibrantului elogiu adus, de la înalta tribună a Conferinței, omului acestei țări,

ENERGIILOR CREATOARE ALE NAȚIUNII NOASTRE

harnice, întrepidei, eroice noastre muncitorimi, tuturor fiilor acestui pământ — autorii marilor victorii ce scinteiază de chipul contemporan al patriei — i s-a adăugat, definind însuși sensul politicii partidului, țelul ei suveran, o elocventă trecere în revistă, însoțită de ample măsuri pentru viitor, a tot ceea ce s-a făcut, se face, se va mai face pentru oamenii României, pentru viața lor, pentru nivelul lor de civilizație și cultură, pentru sporirea retribuției și a altor venituri, pentru scurtarea efortului muncii, a duratei săptămânii de lucru, pentru îmbogățirea traiului lor — și a ființei lor — cu trăsături și valori pe măsura minunatului timp pe care-l trăim. Un timp prielnic — mai mult ca oricând — împlinirii personalității umane, afirmării tot mai puternice a omului nou, făuritor conștient al noii sale istorii. Un timp prielnic omului, prielnic democrației reale, prielnic afirmării libere a valorilor, exprimării libere a opiniilor, prielnic hărniciei și cinstei, prielnic regenerării și innoberării continue a relațiilor sociale, prin afirmarea legalității, a eticii și a echității socialiste, a disciplinei muncitorești cu iradiere egală pentru toți membrii societății, prin măsurile de înalt umanism consacrate recuperării, prin muncă și educație, a celor ce au greșit, au comis infracțiuni sau abateri de la normele societății noastre. Este timpul deschis, nobil și generos, exigent și fertil, pe care l-a statornicit, pentru totdeauna în România, Congresul al XI-lea al partidului. Este timpul în care profundul democrațism al orânduirii noastre — întemeiat pe libertate și umanism — a acționat, mai pregnant ca oricând, ca o pirghie de stimulare a energiilor și capacităților creatoare ale poporului, cu un înalt randament social-uman. Măsurile de perfecționare a conducerii societății, de adâncire a democrației socialiste, măsuri derivând din Programul partidului, amplificate prin acțiunea, prin inițiativa secretarului general, au creat acel cadru — larg, viguros, eficace, unic în felul său — pentru participarea activă a maselor, a poporului, prin consiliile oamenilor muncii, prin instituțiile noi noastre democratice la conducerea statului, a întregii activități economico-sociale. „Acum — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — hotărâtoare este funcționarea în bune condiții a acestor organisme, astfel încât elaborarea și desfășurarea politicii interne și externe a statului să fie rodul gândirii și voinței colective a oamenilor muncii, a întregului nostru popor”. Recentele alegeri pentru consiliile populare — grandioasă manifestare a hotărârii poporului de a înfăptui în chip exemplar politica partidului și statului nostru — au dovedit, din plin, eficiența acestui cadru, a formelor și structurilor ce fac ca democrația să fie astăzi, la noi, la români, mai reală, mai vie, mai cuprinzătoare ca niciodată.

Am trăit ieri, din nou, ascultând cuvântul secretarului general al partidului, mândria — una din cele mai mari mândrii ale ființei noastre, în acești ani luminați de Congresul al XI-lea — că locul nostru, al României și al românilor, a căpătat, pe harta spirituală a lumii, o nouă dimensiune, impusă, deopotrivă, de succesele noastre, de politica noastră internă, de participarea tot mai vie la diviziunea internațională a muncii, de pe pozițiile unui potențial economic în temeinică dez-

voltare, ca și de dialogul pe care-l purtăm cu lumea, de implicarea noastră — majoră și responsabilă — în însuși miezul de foc al problemelor ce confruntă umanitatea. Nu o intenție deliberată de a ne ilustra, ci ideile și idealurile care dau sens existenței noastre, faptelor noastre, ne-au implicat, într-adevăr, în acești ani, ca pe o prezență vie, marcantă, în viața lumii, într-o lume al cărei ritm trece prin noi, a cărei respirație o propulsăm adesea, ca popor care ne-am făcut din cauza prieteniei și păcii, a securității și a colaborării, a independenței și suveranității statelor, a democratizării relațiilor internaționale, a dreptului tuturor națiunilor de a fi stăpâne pe soarta lor, piatra de temelie a politicii noastre externe, principiile-cheie ale acestei politici. Principii reafirmate, ieri, la tribuna înaltului forum, de omul în care nu numai noi, ci opinia publică mondială, personalități politice de primă mărime și milioane de oameni simpli de pretutindeni văd un strălucit exponent al aspirațiilor popoarelor, al cărui demers de profund umanism pe agitata arenă a vieții contemporane, în confruntarea — deseori detonantă — de interese aparținând unor state sau grupuri de state, aduce acel echilibru, acel apel la echitate și rațiune, acele soluții care să poată răspunde — major și eficient — dorinței națiunilor de a edifica, pentru urmași, o lume mai bună, mai dreaptă decât aceea pe care am moștenit-o. Sint inițiative și acțiuni constructive care, prin interesul pe care l-au suscit și îl suscită, prin ecoul lor larg, adunat din toate colțurile

pământului, împlinesc un prestigiu — purtând numele României — ale cărui fierbinți străluciri, astăzi de aură planetară, se răsfing asupra noastră, a tuturor, umplându-ne inimile de mândrie, de marea mândrie de a le fi contemporani. Cînd constăți că ideile tale, ideile care dau sens existenței tale, își croiesc drum în lume și biruie, nu poți să nu fii mîndru. Ele biruie fiindcă sint raționale și drepte, pentru că izvorăsc din analize lucide și științifice ca aceea cuprinsă în Raport. Ele biruie fiindcă sint curajoș răspicace și urmate, în primul rînd, de noi.

Ascultînd Raportul secretarului general al partidului, trîsînd liniile directoare ale evoluției noastre, ale politicii interne și externe a partidului și statului, ale locului pe care ni-l împlinim în lume, am trăit — cu emoție și însuflețire — sentimentul că, peste ceasul de față, peste sacrificii și greutăți, peste eforturi și încordări odesă excepționale, ziua de mîine a României se profilează sub aura celei mai mari demnități pe care a cunoscut-o vreodată acest pămînt.

Dînd patriei și partidului toată energia, toată munca, toată dăruirea de care sint în stare, oamenii noștri știu — și miile de delegați ai comuniștilor prezenți în marea sală a Conferinței au subliniat acest fapt prin cuvîntul lor, prin uralele lor, prin angajamentele lor, prin abordarea deschisă, matură, responsabilă a problemelor cu care ne confruntăm — că țara mereu mai puternică va fi aptă să răspundă nădejzilor care scinteiază pe

chipul ei, în aceste clipe de eforturi și încordări. Sentimentul că noi toți, români, maghiari, germani, sirbi, de alte naționalități, înrolîndu-ne sub steagul partidului, ne-am constituit într-un bloc de granit, marele bloc de granit care e națiunea noastră socialistă, răscumpără aceste eforturi, le transformă în mîndrie și satisfacție.

„Fără îndoială — spunem în acest sens cu îndreptățită încredere secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — că hotărîrile Conferinței Naționale vor răspunde așteptărilor partidului, ale întregului nostru popor, că vor determina un nou avînt în lupta și munca oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, din patria noastră, pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului cincinal, inclusiv a prevederilor suplimentare. Sint convins că aceste hotărîri vor duce la ridicarea țării noastre pe o nouă treaptă de dezvoltare economico-socială, vor asigura sporirea continuă a bunăstării și fericirii națiunii noastre socialiste — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România”.

Vibrantul apel rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu — un apel la muncă neobosită, la pasiune și abnegație, la energie și inteligență creatoare pentru edificarea viitorului comunist al patriei — își va primi astfel, plenar, răspunsul.

Un răspuns pe măsura acestui timp. Un răspuns pe măsura unui popor eroic.

Partid

Tu te-ai născut sămîntă de lumină din trunchi și rădăcină carpatină, noi te-am simțit și Dunăre și Munte și Bărăgan și veacurile multe prin care am trecut trăind, luptînd, statornicia ne-a fost legămint, și dragostea de țară, adevărul, și omenia, limpede izvorul rotundului în care ne-am născut din care nici un ev nu ne-a păscut. Ești visul nostru împlinit, ești dor, și liniștea curată din pridvor, prin tine înălțat în zbor măiastru de pasăre bogată în albastru, cu aripi purpurii, cu cioc de aur, izbînzilor noastre ești cuget și faur.

RADU SELEJAN ■

Răspunsul nostru

Conferinței Naționale a Partidului

Avem de dat doar un răspuns
Și clipa la soroc ne-așteaptă ;
Din toată inima pornit
Răspunsul nostru este faptă :
Cărbuni tăiați în abataj
Sub iureș de ciocane grele,
Din foc nestins — izvoare roșii,
Oțel topit — un roi de stele ;

Pe vetre noi de așezări
Cimentu-l logodim cu fierul,
Cînd pe-orizont — deschise
brațe —
Draglinele cuprind tot cerul.

Avem de dat doar un răspuns
Și-l dăm cu toată vrednicia ;
Ca tot mai plin din an în an
Să inflorească România.
Să-și ia nou zbor spre împliniri
Orașe și uzine, sate,
Să crească griul pe ogor
Cu bobul plin de sănătate.

Și crezul nostru de partid
Trecîndu-și în cuvînt puterea,
Să-nscrie vieții nou tipar
Și să ne oțelească vrerea.

Avem de dat doar un răspuns
Și clipa la soroc ne-așteaptă ;
Din inimă, pentru partid,
Răspunsul nostru este faptă !

VLAICU BARNA ■

Angajarea noastră unanimă în fața

Un reportaj-dialog în direct

**Un document istoric,
in care recunoaștem
încă o dată cât de adinc
trăiește secretarul
general al partidului
viața patriei,
viața noastră**

Dialogul cu Aurel Rus, controlor tehnic de calitate la întreprinderea „Automecanica” din Medias, s-a situat de la bun început în miezul cel mai fierbinte al problematicii producției abordate de secretarul general al partidului în Raportul prezentat, nu însă înainte de a-i face conducătorului partidului și statului un impresionant portret.

„Intotdeauna când îl ascult pe secretarul general al partidului vorbind încerc un sentiment de mare satisfacție și de certitudine pentru că sînt trecute în revistă toate problemele care ne preocupă și se dau soluții originale, eficiente, de bun simț și de înaltă competență tuturor acestor probleme.

Secretarul nostru general trăiește în mod eroic, implicat direct și dinamic în realitățile societății noastre, ca un om adevărat căruia „nimic din ce e omenească nu-i este străin”. E uluitor cât de adinc prezent e în viața de toate zilele și cum simte pulsul tuturor realităților. Problema calității muncii și problema calității vieții noastre au stat dintotdeauna pe primul plan al agendei sale de lucru. Eu, ca lucrător într-o întreprindere cu tradiție, „Automecanica” din Medias, în funcția de controlor la serviciul controlului tehnic de calitate, m-am oprit în special asupra acelei părți din Raport unde s-au făcut referiri detaliate și de perspectivă asupra obiectivelor și indicatorilor calitativi ai cincinalului. Rețin expresia prin care sînt parcă sintetizate ideile legate de această problemă (mi-am notat-o în carnet ca o lozincă de lucru permanentă pentru anii ce vin): „A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate”. Într-adevăr, problema noastră fundamentală în acest timp de prefaceri, de efort colectiv suprem, este calitatea activității economice. Avem toate condițiile, atât în ce privește înzestrarea tehnico-materială, cât și în ce privește pregătirea cadrelor, să perfecționăm produsele inteligenței și muncii noastre. Să ne punem adică mîntea mai mult la contribuție și să lucrăm cu ambiție și înaltă conștiință pentru ca produsele muncii noastre să întrunească cele mai înalte exigențe ale controlului tehnic de calitate! Prin urmare nu va mai fi și nici nu este de ajuns să dăm pur și simplu, așa cum ne-am angajat noi, comuniștii și muncitorii de la întreprinderea „Automecanica” din Medias, 600 milioane de lei peste plan în acest cincinal. Totul depinde, în acest plan suplimentar, de calitatea muncii noastre, de exactitatea și de perfecțiunea fiecărui produs în așa fel încît să fie competitiv pe plan mondial. Cu un asemenea program revoluționar, care trebuie să îmbunătățească substanțial atitudinea noastră față de muncă și să ne implice mai ferm în evoluția ascendentă a exigențelor societății, afirmarea pleneră a revoluției tehnico-stiințifice va deveni o realitate esențială a cincinalului în curs și a cincinalelor viitoare.”

**Deplinul nostru acord
la politica științifică,
realistă, clarvăzătoare,
ce ne deschide
noi perspective
de muncă și creație**

„Pentru noi, cei care lucrăm în învățămînt, Raportul prezentat la Conferința Națională, elaborat cu aportul hotărîtor și personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, purtînd adinc amprenta unei concepții originale, a unei adevărate politici științifice, de înaltă clarviziune, reprezintă expresia strălucită a aplicării creatoare a

marxism-leninismului la complexele realități ale dezvoltării noastre economico-sociale, la dimensionarea și la realizarea programului vast de edificare a societății socialiste”. Acestea au fost, înainte de toate, aprecierile de la care a pornit în dialogul purtat cu noi, într-una din pauzele Conferinței, profesorul universitar Mihai Gafițeanu, rectorul Institutului politehnic din Iași.

Subliniind că obiectivele preconizate în programul partidului pot fi realizate prin acumulări și numai pe calea efortului intensiv, Raportul a acordat o mare atenție problemelor de eficiență în general și de eficiență economică în particular. Eficient nu înseamnă acum numai îndeplinirea de ordin statistic sau de volum a sarcinilor economiei, ci în primul rînd a munci mai bine, perfecționat, într-un ritm înalt, printr-un efort superior, coordonat, consecință a revoluției tehnico-stiințifice.

Este cunoscută actuala evoluție a învățămîntului, ca și primele rezultate ale integrării sale cu producția, proiectarea și cercetarea, concretizarea a educației prin muncă și pentru muncă, domeniu în care se întrevăd destule direcții unde strădaniile către eficiență să fie determinante.

Fiind ferm hotărîți să acționăm cu toată capacitatea în direcția accelerării modernizării învățămîntului, în Institutul politehnic din Iași s-a trecut la transpunerea în practică a unor măsuri de anvergură, care să determine implicarea integrală a cadrelor didactice și studenților în frontul priorităților economiei naționale. Printre altele, ne-am angajat ca pînă în anul 1980 să preluăm proiectarea sculelor de așchiere în regim greu pentru Combinatul de utilaj greu, în 80 de tipodimensiuni, să proiectăm și să producem 11 mașini-unelte agregat și 25 de tipodimensiuni de ventilatoare; participăm la programul național de proiectare de irigații și îmbunătățiri funciare; am angrenat toată baza materială și forța de muncă din sector la îmbunătățirea condițiilor de proiectare pentru regim seismic a construcțiilor și barajelor; reducerea pierderilor energetice și utilizarea de noi combustibili; proiectarea și producția de hirtii speciale.

Exprimînd recunoștința studențimii ieșene și a dascălilor ei, pentru atenția cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, se îngrijește permanent de destinele învățămîntului, vom face totul pentru a asigura economiei românești specialiști cu o pregătire profesională și politică pe măsura vremurilor pe care le trăiește țara și a capacității de muncă și dăruire a slujitorilor cetății noastre universitare.”

**Vom munci fără preget
în numele viitorului
care ne aparține**

„Am urmărit Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu ca un delegat la Conferință, dar și ca un om care l-a cunoscut pe secretarul general cu prilejul vizitelor făcute în județul Botoșani și în întreprinderea noastră — ne-a spus tovarășa Maria Vasilache, șefă de echipă la întreprinderea textilă „Moldova” din Botoșani. L-am văzut pe tovarășul Nicolae Ceaușescu interesîndu-se de felul în care muncim și trăim, dînd indicații prețioase privind productivitatea muncii, folosirea mai bună a spațiilor de producție și crearea unui grup școlar pe lîngă întreprinderea noastră, grup școlar dotat cu ateliere, cabinete de fizică și matematică

moderne, unde predau astăzi cadre didactice cu experiență. Aici, la tribuna Conferinței, l-am ascultat din nou, cu emoție și interes pe secretarul general al partidului; vorbindu-ne despre problemele țării și ale lumii contemporane, cu o extraordinară putere de sinteză și de prevedere, spunîndu-ne ce avem de făcut de acum încolo pentru propășirea țării și pentru ridicarea bunăstării noastre, a tuturor.

Cuvintele sale ne mobilizează și mai mult la muncă intensă, de înaltă eficiență și începînd chiar din acest moment gîndurile și preocupările noastre se îndreaptă spre organizarea mai bună a locului de muncă, spre noi economii de materiale, spre perfecționarea produselor noastre care sînt de pe acum căutate pe piața externă, spre folosirea intensivă a celor 44 de ore de activitate productivă, din perspectiva reducerii săptămîinii de lucru. Această hotărîre, de a reduce treptat săptămîna de lucru de la 48 de ore la 44 de ore, face parte din programul de măsuri privind creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor și atestă în mod grăitor faptul că tot ce se înfăptuiește în țara noastră este destinat omului, satisfacerii cerințelor de viață ale celor ce muncesc, înfloririi multilaterale a personalității umane. Cum am putea răspunde mai bine grijii partidului pentru ca viața noastră să fie mai bogată, mai implinită, decît muncind cu și mai multă abnegație, conștiință că numai prin rezultate de înalt nivel vom trăi mai bine, mai frumos? În acest sens activitatea noastră nu se reduce numai la munca propriu-zisă, ea se completează cu munca de educație în rîndul colegelor mai tinere, pentru creșterea nivelului lor de conștiință, ca să-și dea seama că de felul în care își fac datoria în întreprindere, cum se comportă în societate, depinde și nivelul lor de viață, că tot ce fac, fac pentru ele și pentru copiii lor. Cum multe dintre femeile care muncesc în întreprinderea textilă „Moldova” din Botoșani sînt mame, ele se simt mobilizate la muncă și din perspectiva viitorului care aparține copiilor lor. Un viitor minunat ale cărui perspective ni s-au conturat încă o dată riguros, științific, de la tribuna Conferinței, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.”

**Într-o strînsă unitate
de gînd și faptă
vom îndeplini exemplar
hotărîrile Conferinței**

Pe Boros Arpad, Erou al Muncii Socialiste, directorul întreprinderii miniere Căpeni, l-am găsit la mina Virghiș, printre ortacii săi de succese, discutînd cu oamenii schimbului II, care tocmai urmau să intre în mină, despre însemnătatea sarcinilor izvorîte din magistratul Raport prezentat Conferinței Naționale a P.C.R. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, de care luaseră cunoștință din transmisia televiziunii. Entuziasmați de istoricul document pe care-l comentau cu o vădită preocupare, ei își puneau înainte de toate problema de a aduce o tot mai mare contribuție la sporirea extracției de cărbune, de a-și respecta și în anul 1978 cuvîntul dat, așa cum au făcut în atîtea rînduri, izbînzile de pînă acum, de-a lungul multor ani, așezîndu-i între frunțașii mineritului din România socialistă.

Zăbovind o vreme împreună cu noi în sala de apel a minei, tovarășul Boros Arpad ne argumenta pe larg acest viu interes al oamenilor pentru profunda lor implicare în înfăptuirea comandamentelor formulate de secretarul general al partidului: „În cinstea Conferinței Naționale a partidului, minerii Baraoltului, antrenat în marea întrecere socialistă, mobilizați plener de organele și organizațiile de partid, animați de exemplele de fiecare zi ale comuniștilor, au raportat la 11 noiembrie îndeplinirea planului anual la cărbune. La acest succes, o contribuție deosebită și-au adus-o brigăzile conduse de comuniștii: Vajda Dezideriu, Gaspar Ioan, Miklosi Arpad, Mathe Imre, Tökő Ioan, Nagy Ferencz, Urak Laszlo, Olah Mihai ș.a.

Aceasta înseamnă că, pînă la sfîrșitul anului, vom realiza o producție suplimentară de cărbune de peste 180 000 tone. Trebuie să subliniez faptul că, aproape în întregime, sporul de producție a fost obținut pe seama creșterii productivității muncii cu 16 la sută față de plan. În același timp ne-am preocupat cu mai multă insistență de organizarea superioară a producției și a muncii, de întărirea disciplinei muncitorești și tehnologice, de îmbunătățirea indicelui de folosire a mașinilor, care la noi a crescut la peste 93 la sută. În felul acesta ne-am creat premise reale de a ne angaja să îndeplinim exemplar planul pe anul viitor, plan care — față de acest an — va fi mai mare cu 100 000 tone de cărbune, contribuind astfel la îndeplinirea de către județul Covasna a planului economic suplimentar, așa cum ne-a cerut secretarul general al partidului în cuvîntarea sa prieluită de vizita de lucru în Valea Jiului.

Astăzi, cu aceeași mîndrie patriotică, cu interes și emoție, am ascultat Raportul prezentat Conferinței Naționale de secretarul general al partidului, din care am deslușit cu claritate sarcinile pe care le avem de îndeplinit atît în ce privește dezvoltarea economiei naționale, cît și în formarea omului nou. Am înțeles și ne-am însușit încă o dată faptul că realizările noastre stau la baza bunăstării poporului, la înălțarea României socialiste pe noi trepte de civilizație și progres, la creșterea prestigiului ei internațional. De asemenea, am remarcat că noi, comuniștii, va trebui să ne înzecim eforturile astfel ca prin munca și viața noastră de fiecare zi să fim exemple vii, să mobilizăm plener colectivele de oameni ai muncii din care facem parte, pentru ca roadele activității întregului popor să conducă în anul 1985 — așa cum se subliniază în Raport — la așezarea României socialiste între țările dezvoltate ale lumii.

M-au pătruns de asemenea cuvintele de pace și bună înțelegere între popoare, izvorîte din Raport, expresie elocventă atît a politicii interne, cît și a celei externe, marxist-leniniste, a partidului și statului, a realismului și principialității acestei politici. Clarviziunea și responsabilitatea cu care conducătorul partidului și statului nostru abordează întotdeauna problematica lumii contemporane, în toată complexitatea și gravitatea ei, și-au găsit o nouă aplicare în analiza, lucidă pe care a făcut-o situației internaționale, deloc liniștitoare și roze, în definirea faptului că destinul e abia la începutul ei, că omenirea nu se află în securitate din pricina înarmărilor masive, a sporirii arsenalului nuclear, a subdezvoltării și inechităților în relațiile dintre state. Pacea rămîne încă un deziderat și nu o realitate imediată. Tocmai de aceea trebuie să veghem, să acționăm, cum ne îndeamnă cu dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu.”

partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu

cu sala Conferinței și cu Țara

Să facem masa țării cît mai îmbelșugată

Pe inginerul Teodor Isăilă care lucrează de 17 ani în cadrul Cooperativei agricole de producție din Salonta, județul Bihor, l-am găsit la sediul miercuri la prinz, la cîteva minute după ce secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își încheiase magistratul Raport la Conferința Națională a partidului. Ingerul Isăilă era aplecat asupra hîrtiilor planului de producție pe 1978, la încheierea căruia a trebuit să renunțe, ne-a explicat, pentru a urmări, la televizor, alături de tovarășii săi de muncă, cuvîntul primului bărbat al țării. „Consiliul nostru de conducere, ne-a lămurit, a adresat cu cîteva zile în urmă o telegramă Conferinței menționînd că pe primii doi ani ai cincinalului valoarea producției globale a ajuns, la C.A.P. Salonta, la aproape 190 milioane de lei, cu 4 la sută mai mult decît cifrele propuse inițial. Aplicînd în practică, prin muncă și perseverență, sarcinile stabilite de Congresul al XI-lea al partidului, unitatea noastră a reușit să-și treacă la capitolul realizării venituri mari în domeniul zootehniei, sector care asigură în prezent 58 la sută din valoarea producției globale și 69 la sută din totalul veniturilor. Ascultîndu-l pe secretarul general al partidului vorbind, am trăit mai multe satisfacții. În primul rînd, ne-am convins, o dată în plus, că tovarășul Nicolae Ceaușescu cunoaște foarte bine, în amănunțime și profund, realitățile agriculturii noastre, punînd în consecință un accent deosebit pe dezvoltarea acestui domeniu de bază al economiei noastre. În al doilea rînd, am constatat că munca și acțiunile noastre, ale tuturor cooperativelor, se găsesc angajate pe un ogor rodnic.

Am înțeles din aprecierile pline de adevăr și înțelepciune ale secretarului general al partidului că ne stau în față sarcini și mai importante. Am întreprins și întreprindem în această direcție o seamă de măsuri, menite să ducă la obținerea de rezultate superioare în 1978 și în anii următori. Am ameliorat 2000 hectare, iar alte 700 se află în curs de amenajare pentru irigații. Zootehnia se va extinde ca sector prioritar, se va consolida și moderniza, la nivelul celor trei complexe zoo-industriale din C.A.P., în așa fel încît pînă la sfîrșitul cincinalului ponderea acestui sector să depășească 70 la sută din producția globală. Firește, pentru aceasta va fi nevoie să muncim cu mai multă pricepere și dăruire. O vom face, mindri că de la noi a fost lansată în acest an chemarea la întrecere către întreaga țărănie cooperatistă a României socialiste, hotărîți să scurtăm, prin vrednicie și abnegație, drumul de la angajamente la realizări, propunîndu-ne să contribuim cu 40 milioane lei la planul suplimentar, pînă la sfîrșitul cincinalului, conștienți fiind de aportul tot mai crescînd al agriculturii la propășirea economică a țării“.

Adevărata probă a patriotismului nostru — ceea ce facem pentru progresul producției

Intr-una din pauzele lucrărilor Conferinței Naționale a partidului, printre alți cunoscuți, l-am întîlnit și pe tehnicianul Mircea Roibu. Este șeful secției turnătorie a Șantierului naval din Galați. Am scris în cîteva rînduri despre el, determinat de unul din faptele sale de mare curaj: într-un moment în care specialiștii se vîltău că nu are cine să conceapă și să fabrice elicele cargourilor la noi acasă, el, tehnicianul acesta „cu cap“, împreună cu oamenii din turnătorie, au luat acțiunea pe cont propriu și au turnat, la Galați, prima elice românească. În pofida unor sceptici, au reușit! De la acea dată, pînă la aceste ore ale Conferinței Naționale a partidului, au turnat peste 5000 de elice! A fost un act de curaj, bazat evident pe solide cunoștințe profesionale, o probă de înaltă responsabilitate comunistă, o revoluționare a unui mod comod de a gîndi, de a nu depăși niste bariere care nici pe departe nu marcau limitele posibilităților colectivului de muncitori și ingineri de aici. Sînt tot atîtea motive care m-au determinat să-i aflu, din nou, gîndurile: „Mă bucur sincer că reprezintă aici pe tovarășii de muncă, pe care îi cunoașteți, că am fericitului prilej să ascult, alături de ceilalți delegați, Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Este un adevărat tezaur de idei și acțiune revoluționară, în el citesc limpede sarcinile mele de muncă, ale colectivului în care lucrez și, sincer să fiu, mă gîndesc încă de pe acum la ce soluții, metode să recurgem ca să le putem îndeplini pe măsura încrederii cu care ne-au fost transmise. Multe din soluții le vom găsi tot în Raport: mă gîndesc, de pildă, la marea noastră îndatorire de a dezvolta, cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, tehnica proprie, să obținem cu ea o înaltă productivitate a muncii, produse de bună calitate. Progresul nostru depinde, și trebuie să înțelegem bine aceasta, de dezvoltarea și folosirea cu curaj a gîndirii tehnice românești. Faptul de a ajunge, prin folosirea inteligenței proprii, să fabrici la tine acasă, adică în țara ta, utilajele de care ai nevoie, să pui la punct tehnologii moderne, este, cred eu, adevărata probă a patriotismului pe care fiecare dintre noi trebuie să o facă. Unde ne aflăm noi oare dacă nu luăm pe cont propriu realizarea primei elice românești? Le-am fi importat oare și acum?“.

Actul acela revoluționar al unui grup de muncitori comuniști, în frunte cu șeful lor de secție, pătrunși de responsabilitatea muncii lor, a impus, la Galați, construirea primei întreprinderi de elice din țară, pe care constructorii, ajutați de muncitorii șantierului, o vor pune în funcțiune cu un an de zile mai devreme. — În noua întreprindere, ne mărturisise Mircea Roibu, vom putea să introducem una dintre acele tehnologii moderne de

care ne amintea încă o dată tovarășul Nicolae Ceaușescu, tehnologii cu care vom atinge o înaltă productivitate a muncii. Vom fabrica elice de toate dimensiunile, chiar și pentru navele de 55000 t.d.v. În același timp, va trebui să acordăm o atenție mai mare calității produselor noastre, pentru a deveni competitive pe piața externă. Într-adevăr, a sosit timpul, cum ne spunea secretarul general al partidului, să transformăm cantitatea în calitate. Această principală sarcină, pe care mi-am notat-o eu printre altele aici în carnet, va trebui să se transforme într-o adevărată atitudine, o atitudine generală, intransigentă față de muncă. Înseamnă, de fapt, o revoluționare a gîndirii noastre despre actul muncii.

În loc de oricare altă încheiere, amintesc doar faptul că tehnicianul Mircea Roibu a raportat, la Conferința extraordinară județeană de partid, realizarea, prin invenții și inovații personale, a unor economii echivalente cu costul a patru cargouri de 4500 t.d.v. Dovadă că și aici, la Conferința Națională a partidului, l-au adus tot aceste excepționale fapte. *

Trebuie să valorificăm mai bine inteligența noastră tehnică

La Cluj-Napoca am urmărit Raportul alături de cercetătorii puternicului institut de chimie înființat printre primele din țara noastră încă în primul an al primului cincinal. De numele cercetătorilor de aici se leagă multe dintre realizările chimiei românești. La cîteva momente după terminarea Raportului am purtat o discuție cu cercetătorul științific principal dr. Ioan Opresan, secretarul Consiliului științific.

— Tot timpul ați notat, ați sintetizat...
— Da, am notat ce mi s-a părut mai important în legătură cu activitatea noastră, deoarece în următoarele zile vom trece la o analiză foarte detaliată a fiecărei idei...

— Ce idei mai importante ați reținut?
— Foarte multe. M-au impresionat conciziunea, claritatea și spiritul profund științific. În sufletul meu, sarcina de a pune mai mult accent pe sinteza fină a avut un ecou cu totul deosebit...

— De ce?
— Pentru că sinteza fină înseamnă să obții produse de foarte înaltă valoare, consumînd cantități mici de materie primă și investind extraordinar de multă inteligență. Și dispunem de această inteligență.

Ne-am gîndit în acest sens și la soluțiile practice de reducere a ciclului cercetare-proiectare-produție.

— Sînt conturate și soluții concrete?
— Da. Chiar faptul că la multe tehnologii suprapunem fazele de cercetare-proiectare e o soluție. De pildă la insecticide fosfor-organice, produse odorante așa am procedat, efectuînd proiectarea pe faze, pe măsura încheierii diferitelor etape de cercetare. Practic, odată cu încheierea cercetării noile tehnologii sînt deja proiectate, gata de introducerea în producție.

— Ce alte probleme v-au mai reținut atenția?

— De pildă, faptul că 30-40% din materiile prime utilizate în economia națională trebuie să provină din recuperarea produselor secundare și a deșeurilor. În ultimii ani am elaborat tehnologii de recuperare din deșuri a metalelor nobile cum ar fi platina și radiul. Altele își așteaptă rîndul, recuperarea vanadiului, cromului, nichelului, reducîndu-se astfel în mare măsură cantitățile importate. Apoi faptul că trebuie să valorificăm mai bine materiile prime indigene. Vă pot spune că 80% din tehnologia pe care o elaborăm într-o seamă de domenii contribuie efectiv la eliminarea importului.

— Ce ați dori să consemnăm într-un viitor reportaj?

— Modul cum am trecut la acțiune și realizările practice. Ele vor conține întreaga noastră adevărată, prin fapte, la un program măreț care conturează o perspectivă altădată nevisată.

Forța democrației noastre stă în inițiativa și participarea maselor, a fiecărui cetățean

„Fiecare cuvîntare a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă pentru întregul popor, îndeosebi pentru noi activiștii de partid și de stat, un îndreptar deosebit de prețios, un tezaur inepuizabil de învățămînt pentru muncă și viață de zi cu zi“ — ne-a mărturisit în discuția purtată deunăzi tovarășul Gheorghe Wagner, secretarul comitetului comunal de partid, primarul comunei Semlăc, județul Arad. „Raportul prezentat Conferinței Naționale de către tovarășul Nicolae Ceaușescu este o strălucită analiză a realizărilor dobîndite de societatea noastră socialistă în anii scurși de la Congresul al XI-lea, dar și o riguroasă deschidere spre sarcinile de viitor“ — a adăugat interlocutorul nostru.

...Așadar am poposit într-o comună din cîmpia Mureșului, zonă cunoscută prin oamenii săi vrednici, prin pămîntul darnic, prin recoltele tot mai mari înregistrate la cooperativa agricolă de producție, la întreprinderea agricolă de stat, prin sporurile productive obținute de Complexul intercooperatist de creștere și îngrijire a porcilor (30000 de capete). Este suficient să amintim că numai cooperativa agricolă de producție a livrat suplimentar 1355 tone de grîu și 330 tone orz, că la două ferme semincere legumicole I.A.S. a înregistrat beneficii de 2,5 milioane lei, că livrează mari cantități de lapte de la cele 3000 de vaci...

„Avem încă multe de făcut după cum sublinia și tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raport, pentru că agricultura de stat și cooperatistă să-și sporească aportul la dezvoltarea economiei naționale. Iată, nu putem fi mulțumiți cu cele 6700 kilograme de porumb obținute la I.A.S., socotind că pămîntul și condițiile climatice sînt favorabile unor recolte mai mari. Tot la I.A.S. este necesar să nu mulgem doar 10 litri de la o vacă, ci 14 și de ce nu, chiar dublu! Și cooperativa agricolă de producție are mari resurse neexploatate pentru întărirea sa economică și organizatorică iar complexul de porcine nu se ridică la cota pretențiilor actuale“.

Primarul pare necruțător în primul rînd cu el însuși, în primul rînd cu obștea pe care o reprezintă: „La recentele alegeri, așa cum oamenii ne-au cerut, ne-am angajat ca în cel mai scurt timp să stabilim un plan de măsuri concrete, eficiente pentru ca Semlăcul să fie o comună fruntașă pe plan economic... Va trebui să muncim mai mult, să stimulăm inițiativa maselor, a fiecărui cetățean“. Apoi, tovarășul Wagner, solicitat de atîtea alte treburi ale zilei ne-a vorbit și despre perspectivele edilitar-gospodărești: construirea unei săli de gimnastică, încheierea asfaltării drumului principal, construirea unui vad comercial cu 12 apartamente deasupra, amenajarea unei noi brutării, îndiguirea malului drept al Mureșului, construirea a opt săli de clasă, a două noi fîntîni, îmbunătățirea aprovizionării prin cooperativa de consum, diversificarea serviciilor către populație etc.

Da, într-adevăr și multe altele intrucît cei 4419 locuitori — români, germani, maghiari — confirmă prin rezultatele muncii lor neobosite că sînt hotărîți să-și realizeze întocmai propriul program de dezvoltare, parte modestă însă organică, absolut necesară a Programului general de progres și prosperitate al întregii noastre națiuni.

Reportaj de ADRIAN DOHOTARU,
N. Gr. MĂRAȘANU, VICTOR NIȚĂ,
RADU SELEJAN, TEODOR BULZA,
CONSTANTIN MUSTĂȚĂ, TRAIAN
IORDĂCHESCU

Fotografiile de ELENA GHERA ■

Recenta întâlnire dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito

Eveniment cu ample rezonanțe în cronica relațiilor prietenești româno-iugoslave

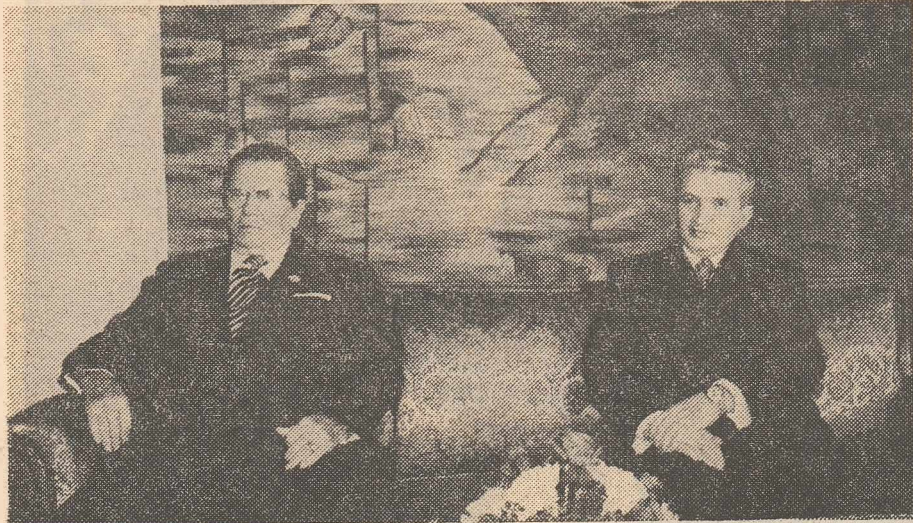
La ora când scriem aceste rânduri, ziarele centrale, radioul și televiziunea ne-au oferit cotidian ample relatări privind desfășurarea noului dialog la nivel înalt româno-iugoslav. Avem astfel imaginea completă a dinamicii celei de-a 14-a întâlniri dintre conducătorii partidelor și statelor noastre, ni se relevă semnificația de ansamblu a evenimentului pe care îl consemnăm.

Prin atmosfera deosebit de călduroasă, prietenia sinceră și manifestă, înțelegerea și stima reciprocă ce au însoțit ca o permanență vizita de prietenie a înaltului oaspete iugoslav pe pământul României socialiste, am putea spune, folosind o figură de stil, că zilele de 3 și 4 decembrie s-au detașat de sub semnul firesc al iernii. Noua întâlnire dintre tovarășii Ceaușescu și Tito a confirmat și de această dată caracterul exemplar al relațiilor româno-iugoslave, felul în care două țări socialiste, vecine și prietene, colaborează fructuos, în consens cu interesele și aspirațiile comune ale popoarelor lor, în consens cu interesele generale ale socialismului, progresului și păcii în lume. Iar pentru evoluția constant pozitivă a acestor relații este relevant faptul că baza lor trairnică și de neînlocuit o reprezintă respectarea reciprocă a principiilor independenței și suveranității, egalității în drepturi, integrității teritoriale și neamestecului în treburile interne, respectarea mutuală a căilor proprii de edificare a socialismului în cele două țări și a particularităților situației lor pe plan internațional. În același timp, cursul ascendent al relațiilor bilaterale dintre țările noastre, dintre popoarele română și iugoslav, se înscrie în orientarea programatică — definită cu claritate de Congresul al XI-lea ca și de Conferința Națională a partidului — privind dezvoltarea prieteniei și colaborării frățești multilaterale cu toate țările socialiste. Tabloul conlucrării româno-iugoslave nu poate fi înfățișat în toată amploarea lui fără a releva, înainte de toate, rolul hotărâtor pe care l-au avut, în impulsivarea pe multiple planuri a acestor relații, întâlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.

Un argument de valoare pentru felul în care țările noastre conlucrează rodnic în vederea accelerării operelor de construcție a socialismului îl reprezintă cooperarea economică într-o serie de ramuri de bază ale economiilor noastre naționale — industria construcțiilor de mașini, materiile prime, metalurgia, chimia, petrochimia, agricultura. Ilustrând, la rîndul său, diagrama ascendentă a colaborării economice dintre România și Iugoslavia, volumul schimburilor de mărfuri — care numai în intervalul 1971—1975 a sporit de aproape trei ori — va cunoaște o nouă triplare în perioada 1976—1980, urmînd să atingă sau chiar să depășească, la sfîrșitul celui de-al optulea deceniu, nivelul unui miliard de dolari. Am menționat toate aceste date, toate aceste repere, pentru a ne opri la un exemplu de cooperare bilaterală între România și Iugoslavia, exemplu ce a căpătat valoare de simbol. Este vorba despre Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. Denumirea ce semnifică odinioară doar porțile sugrumării apei de către munte, apoi vrăjmasia dintre cele două forțe ale naturii, a devenit în prezent sinonimă cu lumina. Inaugurarea, la 3 decembrie, a lucrărilor de construcție a Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II, la numai cinci ani de la darea în folosință a sistemului Porțile de Fier I, a căpătat, prin prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, o semnificație mai mult decît festivă, devenind expresia elocventă a înfrățirii a două țări socialiste și vecine, pe care le unește o prietenie durabilă.

Noul complex hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II este situat în dreptul Ostrovului Mare și al comunei Prahovo, la 80 km în aval de prima hidrocentrală. Lucrările de excavare la centralele viitorului sistem au început în momentul în care marea hidrocentrală Porțile de Fier I furniza sistemului nostru energetic cel de-al 35-lea miliard kWh de la punerea sa în funcțiune la capacitatea normală. Proiectele au fost elaborate, ca și prima oară, de specialiștii celor două țări. Principalele date tehnice și caracteristicile economice ale viitorului edificiu sînt impresionante: obiectivul va îngloba două baraje deversoare, două hidrocentrale — una pe malul iugoslav și una pe malul românesc — dotate cu cîte 8 turbine fiecare și avînd în final o putere instalată de 432 MW. Fiecărei părți îi vor fi livrate anual cîte 1,2 miliarde kWh. Realizarea noului sistem presupune executarea unor lucrări deosebite ca volum și complexitate. Să notăm numai faptul că vor trebui excavate aproximativ 14 milioane metri cubi de pămînt, sau că utilajele tehnologice și construcțiile metalice ce se vor monta vor însuma peste 70 000 tone. În 1983 vor fi puse în funcțiune primele hidroagregate, capacitatea finală urmînd să fie atinsă în 1984.

Ceremonia dezvelirii de către președin-

Moment din timpul întâlnirii dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.

ții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito a plăcii inaugurale prin care s-a marcat deschiderea noului șantier al prieteniei româno-iugoslave a prilejuit oamenilor muncii de pe cele două maluri ale Dunării exprimarea entuziasmului și bucuriei de a fi martori la acest eveniment și totodată a satisfacției pentru noul dialog româno-iugoslav, la nivel înalt, consacrat întăririi în continuare a prieteniei dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei, adîncirii colaborării lor reciproc avantajoase.

Schimbul de vederi dintre cei doi președinți s-a concentrat, desigur, în primul rînd asupra problemelor esențiale ale dezvoltării relațiilor româno-iugoslave. Pe agenda acestor convorbiri, un spațiu amplu a fost rezervat, de asemenea, principiilor aspecte ale actualității internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești. Sintetizînd în toaștul rostit la dîneul oferit în onoarea tovarășului Iosip Broz Tito principalele caracteristici ale cooperării bilaterale, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Se poate spune că relațiile de cooperare dintre România și Iugoslavia constituie un exemplu de felul cum două țări socialiste vecine pot să conlucreze, animate de același interes, de dorința de a edifica socialismul, de a trăi în bună vecinătate și de a contribui la cauza păcii”. La rîndul său, referindu-se la inaugurarea lucrărilor construcției hidrocentralei Porțile de Fier II, tovarășul Iosip Broz Tito aprecia: „Eu consider că acesta este un exemplu de felul cum două țări pot să-și unească forțele lor creatoare și să ridice asemenea obiective cum este cel pe care l-am inaugurat astăzi”. Din această perspectivă, după cum evidențiază și Comunicatul Comun dat publicității la încheierea vizitei, dezvoltarea relațiilor româno-iugoslave corespunde nu numai intereselor fundamentale ale popoarelor celor două țări, ci reprezintă o contribuție de seamă la afirmarea principiilor democratice în relațiile internaționale, la destinderea internațională.

Examinarea problemelor actuale ale vieții internaționale a relevat identitatea sau marea apropiere între punctele de vedere exprimate. S-a constatat cu satisfacție că evoluția vieții internaționale confirmă justetea aprecierilor conținute în Declarația comună româno-iugoslavă din 1976, că mutațiile ce au loc în lume demonstrează voința și hotărîrea popoarelor de a se dezvolta libere și independente, de a pune capăt tuturor formelor de dominație și asuprire. În afirmarea cursului pozitiv în lume, în lupta pentru pace, securitate, colaborare și progres, țărilor socialiste le revine un rol deosebit de important, după cum o contribuție substanțială la această luptă o aduce mișcarea țărilor nealiniate. Cu toți pașii pozitivi făcuți pe calea destinderii, se apreciază în documentul amintit, situația internațională este în continuare foarte complexă și împovărată de pericole serioase: intensificarea cursei înarmărilor, continuarea politicii imperialiste de forță și dictat, încercările de împărțire a lumii în sfere de influență. Tot attea amenințări la adresa păcii și stabilității în lume, tot attea atenționări pentru forțele progresiste și iubitoare de pace la mobilizarea eforturilor și intensificarea acțiunilor menite să facă ireversibil cursul destinderii. Subliniind în acest context marea importanță a reuniunii de la Belgrad, președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito și-au exprimat convingerea că toate țările participante vor depune eforturi pentru ca reuniunea să adopte măsuri cu caracter vital pentru țările Europei, pentru dezvoltarea neîngrădită a colaborării dintre ele pe cele mai diverse planuri. Întărirea securității și colaborării în regiunea Mediteranei, ca și transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și buneii vecinătăți reprezintă alte două importante direcții de acțiune, la

care cele două state sînt hotărîte să-și aducă contribuția.

Legînd firesc problemele păcii și securității în lume de continuarea îngrijorătoare a cursei înarmărilor, de necesitatea dezarmării generale și complete, în primul rînd a celei nucleare, sub control internațional eficient, Comunicatul Comun româno-iugoslav, referindu-se la importanța deosebită a viitoarei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., privind dezarmarea, insistă asupra necesității adoptării unor principii și măsuri care să ducă la inițierea procesului de dezarmare efectivă, paralel cu stoparea cursei înarmărilor. La acest proces trebuie să participe toate statele lumii. Nu întîmplător, în strînsă legătură cu încetarea cursei înarmărilor și dezarmarea, dialogul româno-iugoslav la nivel înalt a abordat problema lichidării stării de subdezvoltare ca fiind una din sarcinile cele mai urgente ale contemporaneității, iar edificarea unei noi ordini economice internaționale un proces ce reclamă eforturi consecutive în direcția statornicirii unor raporturi noi între state, bazate pe egalitate și echitate.

Preocupările în direcția realizării unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră, a unei lumi în care zăngănitul armelor să nu mai reprezinte o amenințare permanentă la adresa păcii li se adaugă, ca o completare logică, preocupările pentru soluționarea tuturor stărilor conflictuale dintre state, pe cale pașnică, prin tratative. Au fost reafirmate în acest context pozițiile constante, ferme față de situațiile de tensiune existente la ora actuală: Orientul Apropiat, Cipru, Africa și alte zone geografice. O pace justă și trairnică în Orientul Mijlociu presupune retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, recunoașterea drepturilor naționale legitime ale poporului palestinian, inclusiv dreptul de a-și constitui un stat independent, asigurarea securității și dezvoltării independente a tuturor statelor și

popoarelor din zonă. Rezolvarea problemei palestiniene fiind considerată ca problema cheie a conflictului din această regiune, Organizația pentru Eliberarea Palestinei trebuie să participe, în calitate de unic reprezentant legitim al poporului palestinian, la toate eforturile de soluționare a crizei, inclusiv la Conferința de la Geneva.

În același sens, președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au subliniat necesitatea soluționării politice a problemei cipriote, în conformitate cu rezoluțiile O.N.U. și s-au pronunțat ferm pentru rezolvarea conflictelor și stărilor de încordare din Africa de către țările africane direct interesate, fără nici un amestec din afară. A fost, de asemenea, reafirmat sprijinul activ față de lupta pentru independență a popoarelor din Rhodesia și Namibia, condamîndu-se în mod rezolut politica de discriminare rasială și apartheid.

Enumerarea unor puncte de vedere puse în lumină de noul dialog la nivel înalt româno-iugoslav, pozițiile juste și constructive pe care cele două țări le au într-o serie de probleme ale vieții internaționale, subliniind deosebita complexitate a problemelor ce confruntă omenirea, reliefează în același timp — ca o necesitate de primă importanță — participarea tuturor statelor, mari sau mici, în condiții de deplină egalitate, la viața internațională. Această cerință majoră a lumii noastre se întrepătrunde cu un alt imperativ — cel al întăririi rolului O.N.U., al perfecționării și democratizării organizației internaționale, a adaptării Națiunilor Unite și a Cartei sale la realitățile lumii contemporane.

Examinarea atît de responsabilă și riguroasă a celor mai acute aspecte ale lumii contemporane de către secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, Iosip Broz Tito, a avut drept corolar exprimarea hotărîrii de a acționa cu consecvență pentru afirmarea noilor principii democratice de relații între partidele comuniste și muncitorești, așa cum sînt desprinse din Comunicatul Comun: respectarea independenței, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a dreptului fiecărui partid de a-și elabora în mod independent și suveran strategia și tactica, politica internă și externă, de a alege liber calea luptei pentru transformări sociale și revoluționare, corespunzător condițiilor în care își desfășoară activitatea, pornind de la răspunderea în fața propriei clase muncitorești și a propriului popor. Apar astfel firești, ca realități obiective, căile deosebite în lupta pentru socialism și construcția socialistă.

În cronica prieteniei româno-iugoslave, întâlnirea din 3—4 decembrie dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, înscriindu-se ca o nouă și importantă contribuție la dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre, va rămîne marcată și prin simbolul hidrocentralei, al lumii, care va porni de la Dunăre spre țările noastre, spre inimile noastre.

DOINA IOVĂNEL

Se dezvelește una din cele două plăci inaugurale ce marchează deschiderea șantierului hidrocentralei Porțile de Fier II.

Productivitatea și calitatea muncii sînt lucruri care ne preocupă pe toți

Subliniind rolul important pe care consiliile oamenilor muncii îl au în sistemul democrației noastre socialiste, primul Congres al consiliilor oamenilor muncii cerea ca acestea să acționeze mai ferm pentru sporirea răspunderii fiecărui muncitor, tehnician, inginer în vederea îndeplinirii sarcinilor de plan, a unei cit mai judicioase gospodării a mijloacelor de producție, a apărării și dezvoltării avuției naționale.

În acest context ne-am propus să efectuăm un scurt raid-anchetă la două unități industriale bucureștene, amîndouă aparținînd sectorului 6, este vorba de Întreprinderea „Vulcan” și de Întreprinderea de ventilatoare, pentru a vedea cum se materializează prevederile congresului, cum se concretizează indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

„Astăzi, la „Vulcan”, ne spune maestrul Tănase Sandu, se fac unități de pompaj pentru instalațiile de extracție a țiteiului, cazane energetice, lucrăm acum unul pentru hidrocentrala de la Rogojelu, cazane de 500 de tone pentru sisturi bituminoase. Nu despre acest salt al întreprinderii noastre vreau să vorbesc, ci doresc să scot în evidență faptul că această dezvoltare, care se petrece în continuare sub ochii noștri, ne confruntă cu o mare problemă: mina de lucru calificată. Mai concret. Eu sînt maestrul, șeful atelierului de construcții metalice. La număr sîntem aproape trei sute de oameni. Sarcina noastră de plan constă în realizarea în plus a 50 de unități de pompaj. Lucrări complexe care necesită o documentare atentă, stabilirea unor performanțe de lucru mereu mai bune. Putem obține rezultate superioare. Am ridicat problema în C.O.M. și în urma unei analize am propus ca una dintre formațiile de debitare ale atelierului să fie mărită. Adică să calificăm oameni în sudura cu gaze, iar la celelalte formații să pregătim sudori electrici în vederea sudurii în bioxid de carbon. Introducînd acest tip de sudură și, desigur, instalațiile respective, va crește productivitatea muncii. Acțiunea este începută și roadele se văd. De asemenea, trebuie să pregătim forța de muncă pentru anul viitor, intrucît într-o primă etapă va intra în funcțiune o nouă hală pe platforma Berceni. Dezbătută în consiliu din vreme, această chestiune a și început să-și găsească rezolvarea. Astfel inginerul șef de la secția pereți-membrană a propus ca cei de la serviciul personal să meargă împreună cu oameni din secție în comunele din jurul Bucureștiului să găsească tineri pentru școlarizare.”

Tîinînd seama de unele succese proaspete ale colectivului de la „Vulcan”, din care amintim obținerea unei productivități de 103,8 la sută sau o realizare a planului de export într-un procentaj de aproape 110 la sută, amîndouă cifrele referindu-se la primele zece luni ale anului, s-ar putea

crede că oamenii muncii de la întreprinderea bucureșteană se mulțumesc cu modul în care lucrează. „Lucrurile nu stau chiar așa, îmi mărturisește lăcătușul Florian Dănilă, de la secția 4 — cazane industriale. Vă dau un exemplu: sarcina principală a secției noastre constă în realizarea ultimelor contracte, dar ne pregătim și producția pentru anul viitor. Eu sînt proaspăt intrat în C.O.M., însă tot am făcut o propunere: înlocuirea unor utilaje care nu mai corespund și am dat exemple, demonstrînd concret cît putem cîștiga în productivitate. Un altul din echipa mea a propus într-o adunare generală să fie aduse mașini de tăiat țevi cu diametrul de 20 pînă la 100, treabă care pînă acum o făceam prin sudură autogenă și pierdeam la calitate și la productivitate. I-am susținut propunerea pentru că era bună. Ce vreau să arăt cu aceste exemple? Că productivitatea și calitatea muncii sînt lucruri care ne preocupă pe toți. Că există posibilități care să ducă la rezultate mai bune și că nu ne putem culca pe o ureche, toate merg bine și cu asta am terminat. Le discutăm în consiliu, în adunări generale și soluțiile se ivesc.”

În urmă cu cîteva luni, directorul Întreprinderii de ventilatoare a fost schimbat. „Eu aș zice că nu întimplător, afirmă Dumitru Alecu, lăcătuș, membru al C.O.M. de opt ani. Am să vă spun că procesele verbale se întocmeau pe foi volante. Nu mai știa nimeni de la o ședință la alta ce se propunea. Poate nu este important acest lucru, dar faptul caracteriza un climat, atmosfera din consiliu. Directorul, care era președinte, se prevala de funcție și multe propuneri cădeau sau erau lăsate baltă. Al o propunere? Fă-o! Cam asta era metoda. Nu putem spune că fabrica a pierdut în urma acestui stil de muncă, putem spune că n-a avansat. Dar de fapt este același lucru. Nu-i plăcea să-și facă probleme, nu se băga, nu accepta.”

Ion Manea, secretarul comitetului de partid, îmi dovedește cît de mult înseamnă puterea colectivului, amintind de un moment deosebit și anume anul 1969. „În acel an aveam un consum de materiale foarte ridicat. Am dezbătut problema în cadrul colectivului, am analizat-o cu comuniștii. Au rezultat propuneri și soluții tehnice care ne-au scos din impas. Astăzi, indicatorii principali arată foarte bine, dar cum se spune, putem mai mult. Am asimilat numeroase produse sau tipodimensiuni: am avut propuse pe anul în curs 28 și vom realiza pînă la sfîrșit aproape 60. Asimilare înseamnă o tehnicitate mai ridicată, SDV-uri noi și altele, totul într-un timp foarte scurt.”

„Acestea sînt o parte din realizările noastre, intervine Dumitru Alecu. Important este însă ca toți muncitorii și cei care fac parte din C.O.M. și ceilalți să vină cu soluții de rentabilizare a muncii, deoarece acum există în fabrică și în consiliu o adevă-

rată atmosferă tovarășească. Fiecare lucrează cu multă responsabilitate la locul său de muncă, dovadă fiind și propunerile de îmbunătățire a muncii. Cineva a arătat că la depozitele de materiale trebuie să se pună capăt risipei și a venit cu soluția concretă ca să se monteze urgent bescule pentru eliberarea materialelor. Nicolae Ioniță a propus constituirea unei echipe de trei muncitori de la secția de debitare care să valorifice ștraifurile de tablă prin cuponare, economisindu-se astfel peste treizeci de tone de metal în acest an.”

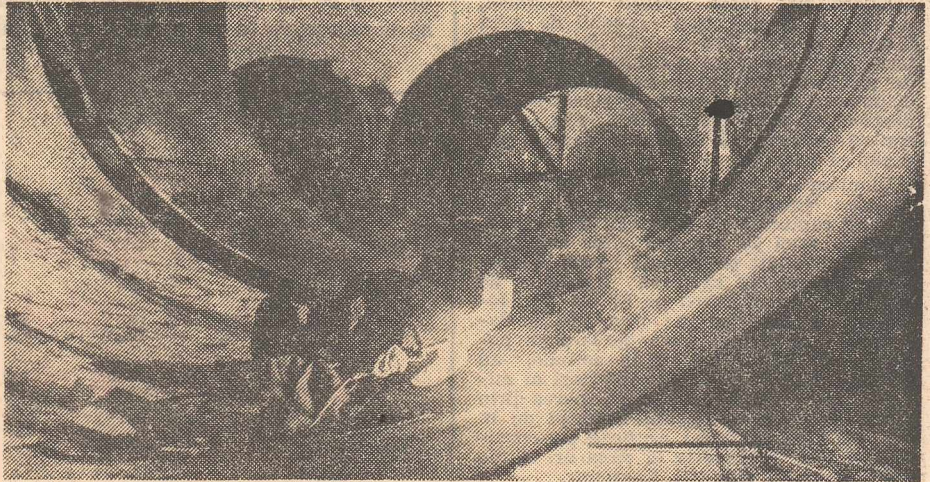
Și totuși, în ciuda acestor fapte, secretarul de partid ne spunea că sînt încă lucruri nepuse la punct, întirzieri. Astfel, pînă la această oră n-au fost încheiate pentru anul următor decît 70 la sută din contracte. Îl rugăm pe directorul adjunct Marin Domnolet, care se ocupă cu problemele aprovizionării, să evidențieze care sînt cauzele acestor întirzieri. „Nu cunoaștem din timp comenzile și nu putem specifica toate tipodimensiunile ce urmează să se contractăm. Neștiind ce avem de făcut, firește, nu știu ce materiale să comandăm. O vină aparține centralei industriale de care aparținem pentru că nu ne asigură repartiția la nivelul planului. Anul acesta stăm oarecum bine deoarece anul trecut, în aceeași perioadă, aveam doar 40 la sută din contracte încheiate.”

Desigur, așa privesc lucrurile, pare că este vorba de un succes. Dar pentru că situația actuală nu este nici pe departe cea dorită, l-am rugat pe directorul adjunct să ne spună care au fost neajunsurile din compartimentul de care răspunde și eventual care au fost soluțiile propuse de dînsul în C.O.M. pentru îmbunătățirea acestei

stări. Aflînd că în consiliu s-a făcut și s-a acceptat o propunere, și anume trecerea la profilul doi, adică și la executarea altor produse, n-am putut scoate nici un cuvînt critic la adresa aprovizionării, tovarășul director încapățîindu-se să considere că la acest serviciu toate merg bine. „Nu este cîștit să aruncăm vina doar pe cei din afară, remarcă secretarul comitetului de partid. Desigur, cele afirmate de tovarășul director sînt adevărate. Nici centrala nu ne-a ajutat prea mult, iar unele întreprinderi au renunțat la contracte la nici o lună după ce ne-au solicitat. Dar trebuie să recunoaștem desigur că și la aprovizionare sînt multe lipsuri: slaba gospodărire a depozitelor de materiale, neconcordanțe între fișe și marfa fizică și chiar unele probleme ce sînt de disciplină. Și pentru că ați întrebat ce propuneri concrete a făcut directorul adjunct în C.O.M., putem răsfoi registrul cu procesele verbale ale ședințelor de consiliu. Și iată că nu a făcut nici una, cea de care amintea dînsul aparținînd lui Dumitru Dumitru.”

Deci, în serviciul de aprovizionare, în ciuda bunelor aprecieri ale directorului adjunct mai sînt încă lucruri de îndreptat. Numai dacă ținem seama de spusurile lui Nicolae Ioniță, într-una din ședințele de consiliu, „sînt zile în care se lucrează în asalt pentru că la începutul lunii stăm din cauza lipsei unor materiale” și ne dăm seama că amintirile vorbe blinde ale tovarășului Marin Domnolet pot fi amendate. Așa cum dealtfel au făcut-o, cu responsabilitate, cei prezenți la această discuție.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Nu e vorba de vreă fantezie a fotoreporterului nostru Elena Ghera, ci de formele pe care le ia metalul în miinile harnice ale meșterilor de la „Vulcan”.

Maistrul Szabo Ludovic și ucenicii săi într-ale vieții

Întreprinderea de aparataj electric auto și motoare electrice din Sfîntu Gheorghe este un pion avansat al industriei constructoare de mașini a județului Covasna. Aici lucrează peste 1500 de oameni ai muncii, cărora, pînă la finele actualului cincinal li se vor mai adăuga încă vreo două mii, unitatea aflîndu-se într-un avansat stadiu de extindere. Numai în 1977 efectivul a crescut cu încă 300. De menționat faptul că media de vîrstă a colectivului acestei tinere întreprinderi se apropie de 22 de ani, majoritatea personalului muncitor, peste 80 la sută, deprinzînd tainele meseriilor, multe necunoscute în județ înainte vreme, chiar aici, în halele uzinei, de la mai vîrstnicii lor tovarășii de muncă.

„Dar, ne-a relatat tovarășul Bokor Francisc, secretarul comitetului de partid, truda cea mai mare a organizațiilor de partid, a comuniștilor, n-a fost nici introducerea în producție a noi repere, nici creșterea gradului de folosire a mașinilor din dotare, ci educarea oamenilor, a tinerilor, mai ales, prea puțin obișnuiți cu disciplina muncitorească.”

Adevărat dascăl pe viață în acest sens, maestrul principal Szabo Ludovic ale cărui metode sînt cunoscute și recunoscute, ele constituind bazele unei adevărate școli a educației muncitorești, rezultatele obținute de „elevii” săi fiind și ele edificatoare. Să exemplificăm. Kover Ernest, tînar frezor, la puțină vreme după angajare a început să-și arate adevărata față. Indisciplinat la locul de muncă, indiferent față de calitatea produselor pe care le execută, cu multe absențe nemotivate la activ, ajunsese „oata neagră” a secției de prelucrări mecanice, una din secțiile de bază a întreprinderii, unde, muncindu-se pe bază de acord global, nerealizările unuia, fie și numai într-o singură zi, au repercusiuni negative asupra efortului colectiv. „Ce facem cu Kover?” s-au întrebat comuniștii, ceilalți oameni ai secției. „Să-l dăm afară dintre noi” au propus unii. „Asta nu se mai face om, cît lumea” spuneau alții. Colectivul îl judeca aspru. Maistrul

Szabo Ludovic îl asculta cu răbdare. Și fără ca vreunul să-l observe, îl privea, din cînd în cînd, cu oarecare părere de rău pe cel pus în discuție. Și apoi și-a spus și el părerea. „Să mai încercăm. Eu îmi iau această răspundere și dacă nu voi reuși să-l aduc pe calea cea bună, atunci vom mai vedea ce-i de făcut.”

Oamenii, tovarășii săi de muncă, cei mai mulți, l-au privit mirați. „Iar se leagă Szabo la cap cînd nu-l doare”, gîndeau unii și zimbeau cu anume înțeles. Și Szabo Ludovic împreună cu încă vreo doi comuniști, meseriași recunoscuți, au început să se ocupe îndeaproape și cu răbdare de Kover. Tînarul nu s-a îndreptat chiar de a doua zi. Dar, după vreo două luni începuse să se vadă în secție că muncetește, că este disciplinat, că s-a integrat în colectivul pe care, cîndva, l-a sfidat prin purtarea sa. În această perioadă s-a întimplat să-i nască soția. Și Kover s-a prezentat la conducerea întreprinderii cu o cerere în care solicita să i se repartizeze un apartament. „De acum încolo garantez pentru el” a zis maestrul Szabo, și Kover a primit apartament. Apoi i-a fost aprobată altă cerere, prin care soția lui își manifesta dorința să muncască în aceeași întreprindere, în aceeași secție cu soțul ei. Astăzi tînara familie Kover este prețuită și respectată de către colectivul fabricii, grație școlii lui Szabo prin care a trecut.

„S-a întimplat, tot în această secție, își amintește tovarășul Niculzu Ignac, directorul întreprinderii, ca soții Kadar Albert și Veronica, prin diferite manifestări de indisciplină, să creeze animozități în cadrul colectivului din care făceau parte. Mai mult, se ocupau în timpul lucrului de executarea unor lucrări particulare, „furing”, cum s-ar zice, din realizările celorlalți. Maistrul Szabo Ludovic, care este și secretarul organizației de bază, a hotărît, împotriva unor opinii care cereau măsuri categorice împotriva acestor oameni, să încerce să-i schimbe în bine, mai ales că erau muncitori cu mulți ani de producție la activ. Într-o adunare generală, comu-

niștii și-au spus părerea, criticînd aspru faptele reprobabile ale lui Kadar Albert. Apoi, același Szabo Ludovic a început să se ocupe de ei, urmărindu-le activitatea în ficăere schimb la locurile de muncă unde au fost trimiși, în cadrul altor echipe. Ce-a făcut, ce n-a făcut, cert este că, astăzi, familia Kadar a fost cîștigată pentru întreprindere, cei doi încadrîndu-se perfect în activitatea secției, de parcă nicidecum n-au fost alții.”

Nagy Maria, nou venită în întreprindere, repartizată la atelierul de prese, pare că se află mereu în timpul său liber. „O dată, și nu numai o dată, a fost găsită dormind în cite un colț al halei”, își amintește tovarășul Bokor Francisc. Șeful atelierului a sancționat-o, apoi a făcut referat socotînd-o necorespunzătoare, mai ales pentru că nu-și dădea în nici un fel interesul să deprindă meseria. Pusă în discuția colectivului, acesta i-a făcut o seamă de recomandări, după ce, bineînțeles, a muștruluit-o cum se cuvine pentru atitudinea ei delăsătoare față de muncă. Și iarăși a intervenit secretarul organizației de partid, maestrul Szabo Ludovic, și a trecut-o și pe ea în catalogul nescris al școlii educației muncitorești pe care o conducea cu succes. Și iarăși unii l-au privit cu zîmbetul pe buze, neîncrăzători. Și după două luni, tînara Nagy Maria, nu numai că și-a însușit meseria, dar a devenit ascultătoare, disciplinată, desfășurînd o activitate asemenea colectivului căruia i-a fost redată.”

Sînt doar cîteva fapte ale acestui imnos comunist de omenie, ale maestrului Szabo Ludovic, meseriași desăvîrșit, om pentru care întreprinderea unde lucrează este a doua sa casă, care a contribuit la calificarea a zeci de tineri muncitori, care a zăbovit în secție, după orele de program, în sute de zile, care nopți la rînd a studiat și a izbutit să pună la punct o instalație automată de galvanizare ce s-a realizat în exclusivitate prin autodotare, și care înlocuiește munca a 30 de muncitori.

O discuție cu Szabo Ludovic este nu

numai interesantă, ci și instructivă. Îl întrebăm despre stilul său de muncă cu oamenii, cu cei pe care-i conduce, cu cei pe care-i ia în grijă angajîndu-se să le schimbe mentalitatea față de rostul muncii. Zîmbește. „Nici un mare secret. Cînd ai de a face cu un astfel de om trebuie să începi cu partea lui cea mai sensibilă, cu personalitatea. Fiecare dintre noi avem o anumită personalitate. Cînd am descoperit punctul lui sensibil, apropiindu-mă desigur de el, încercînd să-i aflui cît mai multe amănunte biografice, atunci încep să-i valorific personalitatea, la capacitatea sa, desigur, să aibă satisfacții. Să-i placă ceea ce face. Îi dau o sarcină care-l atrage. Apoi alta, mai importantă, și treptat îi măresc răspunderea față de activitatea sa. În această fortificare a personalității mă bazez și pe alți comuniști din secție, pe Racz Eloc, Tanko Petru, Hathazi Maria, Nagy Ferencz, Tamaș Alexandru. Eu îi ajut să treacă bariera psihologică a neputinței. Dacă dintr-o dată i-aș da sarcini prea mari, l-aș pierde definitiv. Eu sancționez foarte rar, materialicește. Moral însă, de cite ori este nevoie. Îi pun pe cei în cauză în discuția colectivului. Și oamenii noștri nu iartă nici o greșeală. Se întimplă, mai rar, ce-i drept, ca într-o zi, cite un tînar, să nu prea muncască, să nu participe efectiv la efortul colectivului. Îi pun în discuție și-i spun: tu astăzi ai lucrat de cît lei. Cine vrei să-ți cîștigi banii pe care-i încasezi la sfîrșitul lunii? Ei? Astăzi n-ai făcut parte din colectivul nostru și colectivul are dreptul și obligația să te judece. A doua zi omul meu se pune pe treabă. Îi este rușine de o reeditare a discuției precedente.”

Școala educației muncitorești se manifestă la această tînară întreprindere în mod real ca o forță capabilă să schimbe caractere, să contribuie efectiv la modelarea colectivului, să-l pregătească pentru viitoare succese. Și, după cum se vede, rezultatele nu întirzie să apară.

R. BRĂDEANU ■

Un act de bărbăție și curaj, de ripostă față de violență, care pune în lumină o virtute proprie omului nou :

Cavalerismul civic

N-au trecut nici două luni de zile de când o veste tristă făcea grabnic înconjurul Capitalei, indignând întreaga opinie publică : un om nevinovat, un șofer de la Getax, Constantin Mardare, în vîrstă de 26 de ani, tată al unui copil de trei ani, cădea, răpus mișelește, în timpul serviciului, sub mina criminală a lui Gică Hođor, de fel din Piatra Șoimului, jud. Neamț, și a complicei său, Traian Hođor.

Odioasa faptă fusese săvîrșită cu sînge rece, puțin după orele 12.00, ziua în amiaza mare. Somat și amenințat să predea volanul mașinii pe care o conducea, n-a ezitat să-i înfrunte bărbătește pe criminali și să-și primejduiască viața, decît să lase pe mina unor indivizi periculoși autoturismul pe care lucra, de care răspundea și cu ajutorul căruia își câștiga, în mod onest, existența sa și a familiei sale.

Dincolo de tragismul momentului, un fapt a impresionat, în mod deosebit, pe toți cetățenii care au luat cunoștință de el și ne facem o datorie din a-l consemna. Șoferul pensionar Dumitru Marin, întîmplîndu-se să vină chiar în spațiile taxiului în care era ucis mișelește Constantin Mardare, avea să se angajeze imediat și curajos în urmărirea și prinderea făptașilor acestei crime. Trezînd prin acel loc la numai cîteva minute după zguduitorul eveniment, l-am cunoscut pe acest brav cetățean, pe Dumitru Marin, un bărbat trecut de 57 de ani, mărunt la statură, aparent greoi, cu o înfățișare pașnică, subliniată, parcă, de ochelarii cu rame groase. Privindu-l, nu-mi venea să-l cred capabil de atîta forță de decizie, într-un atît de scurt interval, de o vigoare neezitantă, de spirit de sacrificiu, exemplare calități umane și cetățenești datorită cărora a reușit să zădărnicească fuga criminalilor, care încercau să se sustragă dreptei și severei judecări și pedepse.

Dumitru Marin a trecut cu mașina sa înaintea taxiului, a virat brusc și a fixat mașina capturată de criminali la bordură, apelînd apoi la ajutorul altor conducători auto, aflați pe aceeași rută, el pornind, grabnic, în căutarea organelor de miliție. Interceptîndu-l pe lt. col. Gh. Ionașcu, din serviciul de circulație al Capitalei, care tocmai ieșea de la Sala polivalentă, ofițer hotărît în acțiune, au reușit, sprijiniți și de alți lucrători ai miliției sosiți între timp, la chemarea prin stația de radio a mașinii conduse de lt. col. Gh. Ionașcu, să-i aresteze pe criminali și să-i transporte la circa nr. 10, de pe Bulevardul Dimitrie Cantemir.

Scriind acum, îmi reamintesc relatările lui Dumitru Marin, îi revăd chipul, ca pe o oglindă, în care se reflectau, fără voia lui, cele întîmplate, oglîndă în care distingeam multiplele trăsături sub care îmi aparuse acest chip în decursul celor cîtorva minute de acțiune lucidă, promptă : putere de decizie, bărbăție, încordare, concentrare asupra fiecărui gest, hotărîre, luciditate, adică unele din acele virtuți care trebuie să caracterizeze pe veritabilul cetățean, conștient de apartenența sa la colectivitate, în astfel de împrejurări.

Acum, după trecerea celor două luni de zile, aproape încheiate, fapta acestui om a căpătat putere de simbol, pentru că, după cum chiar în paginile revistei noastre s-a scris, numeroși alți oameni de omenie, chiar dacă n-au fost puși în fața unor acte antisociale atît de grave, ca Dumitru Marin, au dovedit aceeași înaltă capacitate de mobilizare a celor mai alese calități umane, în momentele în care erau confrunțați cu atentate la ordinea și liniștea publică, fapte care contrazic însăși noțiunea de om și-i supun pe cei ce le săvîrșesc oprobiului tuturor cetățenilor. Nu putem tolera ca sub ochii noștri să fie jefuit avutul obștesc sau agonisca trudei îndelungate a oamenilor și cu atît mai puțin nu putem fi martorii indiferenței ai unor fapte odioase, ca aceea amintită, prin care este periclitat însuși bunul cel mai de preț al întregii societăți : viața oamenilor ! Manifestările nocive, de violență, oricît ar fi ele de izolate, trebuie reprimite cu toată decizia, de către organele ordinii publice într-o strînsă colaborare cu cetățenii înșiși. O atitudine nouă, de masă, trebuie să se încetățenească în viața noastră de fiecare zi, în conduita socială a fiecărui membru al societății : **cavalerismul civic**, adică riposta curajoasă, neîntîrziată, demnă, pătrunsă de un adînc umanism, față de toți indivizii care încalcă ordinea socială, care dezonorează înalta ținută morală a omului nou. Sentimentul **cavalerismului civic**, în accepțiunea complexă pe care i-o conferă însăși viața noastră, etica și echitatea socialistă, trebuie să acționeze, consecvent și sistematic, ca un puternic factor de eradicare a oricărui acte antisociale, de lezare a ființei și demnității umane.

EMIL LEONARD ■

Într-o dimineață de iarnă în piața Cugirului

O descindere într-o dimineață de iarnă în piața Cugirului, altfel deocamdată cam rudimentară ca amenajare, ne-a convins că pentru întîmpinarea anotimpului rece s-au luat toate măsurile gospodărești. Așa cum se și cuvenea, am spune, în acest puternic centru muncitoresc, care nu e așezat nici el în preajma vreunor mari grădini de legume. Cei care vin aici să vîndă, ne spunea administratorul pieței, Petru Poenaru, pleacă de prin zona Albei Iulii, din partea Aradului, a Timișoarei și din Oltenia. Oltenii aduc varză, pepeni, căpșuni; arădenii sosesc de obicei cu trifandale, roșii, ardei, conopidă; cei de la Alba Iulia, cu cartofi și fructe. Desigur, trebuie recunoscut că și aici apar cîteodată contravenienți. Dejica Gligor din Mănaștur-Timiș, de exemplu, încercase în ziua în care am fost în piața din Cugir să vîndă varza cu 4 în loc de 1,20 cit scria, cu alb pe negru, adică cu cretă pe tabla mercurialului. Dar cei care vor să-și câpțusească astfel buzunarele sînt repede aduși la realitate nu numai de amenzi ci și, în general, de cursul pieței, de care orice om de bună credință — după cum ne-am și convins, vorbind cu mai mulți cumpărători — se cade să fie mulțumit și împăcat, afară doar dacă n-a plecat să cumpere în piața din Cugir, homari, să zicem. Aceasta este de fapt și părerea celor care cumpără și a celor care vînd, și ea se bizuie pe aceeași comparație cu Aprozarul, cu unitatea de stat. Palfi Iolanka, de exemplu, din comuna Moldoveniști de pe lângă Turda, înțelegea foarte bine de ce nu prea se înghesuie lumea să cumpere de la ea morcovi cu 2 lei,

... și într-una din unitățile alimentației publice, la o expoziție a prăjiturilor care, precum, se vede din fotografie sînt mult gustate de localnici

ceapă cu 3,50 și pătrunjel cu 2,50, cînd la treizeci de metri depărtare, în Aprozarul de lângă piață se vindeau aceleași produse — și de calitate, fără îndoială, bună — cu 1,20, 2,75 și respectiv 2,10 lei. Iată acum și opinia unui cumpărător, Ion Biscă, șofer la I.G.O. : „Diferența între piață și Aprozar ajunge la cîteva sute de lei bune pe lună. Uneori se-ntîmplă că Aprozarul fiind atît de bine aprovizionat și făcînd, ca să

zic așa, concurență, producătorii ajung chiar să vîndă mai ieftin, numai să termine marfa. Dealtfel, la noi au fost și cazuri cînd, fiind atît de mare abundență, s-au șters prețurile de pe mercurial deoarece n-avea nici un rost să-i oblige pe oameni să vîndă sau să cumpere mai scump decît erau hotărîți și unii și alții“.

C. DUMITRU ■

Cum au fost posibile trei spargeri succesive la același magazin situat în plin centrul Capitalei?

În urmă cu mai bine de trei săptămîni, revista noastră informa cititorii despre spargerea magazinului alimentar din Calea Dorobanți nr. 239, punînd în același timp întrebarea cum de a fost posibilă comiterea unei asemenea infracțiuni în plin centrul orașului, în vecinătatea unei instituții de importanță Televiziunii, aproape de Piața Aviatorilor, deci într-un cartier în care se găsesc în permanență lucrători ai miliției. Iată-ne revenind cu aceeași întrebare, obligați de producerea unei infracțiuni similare și anume spargerea produsă în ziua de 4 decembrie la magazinul „Confecția” din strada Doamnei nr. 1, magazin situat nu departe de sediul Miliției Capitalei și în imediata apropiere a Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat. De fapt este vorba de o a treia spargere comisă la aceeași unitate în mai puțin de o lună. Prima, în noaptea zilei de 6 noiembrie, a doua în 20 noiembrie, iar ultima, duminică, 4 decembrie. Mai exact, a fost spart numai raionul de confecții bărbătești, raion deschis în luna mai a acestui an în acea parte a clădirii, care, pînă nu demult, adăporea o cantină și un cămin studentesc. Dar să-l lăsăm în continuare pe Virgil Epure, responsabilul unității, să ne redea faptele. „În noaptea de 6 noiembrie, relatează dînsul, infractorul sau infractorii au intrat prin spatele magazinului, acolo unde se află biserica. Au spart un geam și au intrat în atelierul de retuș după care au spart ușa ce dă în magazin. Au ieșit apoi tot prin aripa dreaptă a clădirii, dar pe alt geam. Nu știm ce anume s-a furat, deoarece inventarul pe raioane n-a dezvăluit nici o lipsă, iar inventarul depozitului durează aproximativ 20 de zile. Deci, am inventariat raioanele și după o zi am deschis magazinul, efectuînd în continuare, concomitent cu vînzarea, inventarierea depozitului. Firește, am luat une-

le măsuri, cerute dealtfel și de miliție, cum ar fi montarea unor grilaje solide la ferestre. Dar în a paisprezecea zi a inventarului, pe 20 noiembrie, magazinul a fost spart din nou. S-a intrat tot prin spate și s-a pătruns pe la etajul I unde sînt niște încăperi goale, în care se lucrează la consolidarea clădirii. Apoi infractorul a pătruns pe o scară de serviciu, forșînd, de asemenea, niște uși. A doua zi iar am efectuat inventarierea raioanelor pentru a deschide magazinul, reluînd inventarul depozitului. Și, din nou, după paisprezece zile, la 4 decembrie, paznicul, care și-a început serviciul de noapte la ora 22, a găsit magazinul spart. De data aceasta, infractorul a încercat același drum, dar s-a izbit de grilajele montate de noi și a intrat tot pe la etaj spărgînd geamurile unui W.C., după care, trecînd printr-un depozit de ambalaje, a forțat o ușă cu geam și plasă de sîrmă și a pătruns în magazin. Nici acum nu știm ce anume s-a furat și am început un nou inventar al depozitului“.

Totul după același tipic. De necrezut, dar la aceleași intervale de timp, două săptămîni, urmînd aproape același traseu, infractorii sparg magazinul pomei, iar oamenii își încep inventarul și montează grilaje. Am văzut și noi spatele acestei clădiri și am ajuns la concluzia că seamănă cu un imens șvaițer : nenumărate ferestre și uși, tot atîtea căi de acces pentru hoți. Ne-a venit imediat în minte întrebarea dacă în momentul în care s-a aprobat ca această clădire să devină unitate comercială, adică un magazin cu raioane și depozite, cineva s-a gîndit și la securitatea ei, deci dacă se dovedea aptă pentru o atare utilizare. Cele trei spargeri dovedesc că nu. Responsabilul unității afirma de asemenea că totul imediat tutelar, adică Centrala de confecții, a încadrat de mai bine de doi ani un paznic de la paza contractuală, om care patrulează în fiecare noapte între două magazine : „Confecția” și „Treii ursuleți”. Este evident că măsura aceasta nu este suficientă. Securitatea clădirii trebuia asigurată în primul rînd blocîndu-se eficient geamurile și ușile amintite. Un argument îl constituie faptul că magazinul inițial, situat chiar pe colț și destinat confecțiilor pentru femei, nu a fost niciodată „vizitat” pentru că spatele lui este practic blindat de grilaje și uși trănice. Nedumeriște în același timp faptul că grilajele de care se pomenea n-au fost construite în totalitate după prima infracțiune, permițîndu-se încă două spargeri prin

breșele descoperite de infractori. La circa de miliție nr. 7, cea în raza căreia se află magazinul „Confecția” și care anchetează cele trei spargeri, locotenentul major Pavel Abraham, locuitorul comandantului, ne spunea următoarele : „Clădirea a prezentat încă de la început grave lipsuri privind securitatea ei. Sistemele de închidere ale ușilor secundare erau rudimentare, lacătele fiind fragile, ușor de spart și cu mîna. Amintesc cu acest prilej că nu există nici o obligativitate a comerțului de a obține vreo viză din partea miliției, viză care să ateste că, din punct de vedere al securității, respectiva clădire poate fi folosită ca spațiu comercial. Apoi, după prima spargere am indicat conducerii unității să asigure toate ușile și geamurile din spate cu grilaje metalice, mai mult chiar, să zidească ușile care nu sînt absolut necesare. Menționăm că nici la a doua spargere nu erau puse grilajele. La 21 noiembrie am constatat că de pildă ușa secundară care dă în magazin, venind din spatele clădirii, era asigurată cu o broască ordinară, care nu prezenta urme de forțare, iar cheia era agățată într-un cui în interior. Nimeni din personalul magazinului nu știa dacă această ușa a fost sau nu închisă. În privința pazei, magazinul dispune de un asemenea post, mai exact de un element de pază înarmată ce aparține de grupul nr. 4 al pazei militarizate de la Consiliul popular al municipiului. Dar, în urma cercetărilor noastre, paza aceasta nu privea și corpul de clădire la care ne referim, deoarece se pare că au existat discuții între conducerea Centralei confecțiilor și paza militarizată a municipiului, referitoare la lipsa elementelor de securitate, ultima nevrînd să-și asume astfel obligativitatea pazei. Sînt doar cîteva explicații. Desigur, o parte din vină o purtăm și noi, pentru lipsa de vigilență și perspicacitate a pazei noastre. În orice caz, noi am luat toate măsurile ca acest punct să fie controlat mai des și cu mai multă responsabilitate”. Deci, iată cîteva din elementele care au concurat la aceste infracțiuni pe de o parte neglijențele grave ale conducerii magazinului, de fapt ale Centralei de confecții, privind asigurarea securității acestei clădiri, pe de altă parte lipsa unui control mai sever, a unei vigilențe sporite a lucrătorilor de miliție din această zonă. Elementele care, chiar dacă nu puteau fi înfrunite de la început (căci e greu de presupus că am putea fi vreodată în situația ideală de a păzi fiecare ferestruică, numărul lucrătorilor de miliție fiind, în mod firesc, limitat), se impuneau măcar după constatarea primei spargeri.

RAZVAN BARBULESCU ■

Mă numesc Florian Niclescu și locuiesc în București, Calea Griviței nr. 397, bloc N, apartament 11. Nepoții mei locuiesc la mine, fiul meu domiciliind în alt cartier; fiind pensionari, noi, bunicii, avem mai mult timp pentru supravegherea lor. Am fost corecți și i-am înscris în cartea de imobil, la adresa menționată mai sus, plătiind și cota de întreținere respectivă. Iată însă că administrația blocului în care locuiesc fiul meu pretinde să plătească acolo întreținerea și pentru copiii care, de fapt, stau la mine. Fiul meu a explicat, le-a adus celor de acolo și adeverință în regulă că noi suportăm întreținerea aici, unde ei locuiesc temporar. Degeaba: este obligat să achite și el sumele înscrise. Întrucât cred că nu sîntem singurii aflați într-o astfel de situație, vă rugăm să publicați aceste rânduri în speranța că forurile în drept ne vor da un răspuns competent la întrebarea: este oare normal să se plătească întreținere în două părți pentru aceleași persoane?

Din partea U.J.C.C.C. Ilfov — Serviciul comercial: În legătură cu materialul publicat în revista FLACĂRA nr. 42 a.c., sub titlul Pentru a face ordine, la „Tabla ondulată” nu sînt suficiente jumătăți de măsură! vă informăm asupra unor noi măsuri luate, pe care le socotim eficiente și care vor rezolva mai bine problema aprovizionării și calității servirii pe Platforma Măgurele. În cazul gestionării Ion Tănase, al cărui comportament sfida normele etice și echității socialiste, v-am comunicat desfacerea contractului de muncă al acestuia; pentru că în aceeași zi fusese reținut de organele de miliție pentru speculă, introducerea în unitate de mărfuri fără forme legale, în prezent este deferit justiției pentru a fi sancționat conform legilor în vigoare... La inițiativa organelor locale de partid și de stat, și la insistența altor organe, s-a mai dezbătut cazul și într-o ședință cu o mai largă participare. Analizînd mai incisiv abaterile săvîrșite de Gabriela Pataki, conducerea cooperativei i-a desființat acesteia contractul de muncă. De asemenea s-a desființat contractul de muncă și altor lucrători cu abateri de la regulile de comerț în vigoare... S-a reorganizat întreaga activitate a complexului, conducerea activității comerciale fiind atribuită unor economiști competenți, cu experiență profesională, care sprijiniți mai mult de U.J.C.C.C. Ilfov vor asigura o ridicare a servirii, o îmbunătățire a aprovizionării și un climat de cinste și corectitudine.

Mă numesc Ioan Buga, lucrez la C.I.F.S. Săvinești, și vă scriu pentru a vă relata următoarele: sîntem peste 3000 de oameni care facem naveta de la locul de muncă spre casă cu autobuze I.T.A. În fiecare săptămînă, marți, miercuri și joi, au loc tot felul de ședințe la care participă un număr restrîns de oameni. Dintr-o dispoziție pe care nu o putem socoti firească, autobuzele respective așteaptă terminarea acestor ședințe, cei participanți la ele, repet, fiind într-un număr infim față de grosul oamenilor muncii care ies atunci din schimburi, și care sînt obligați astfel să aștepte ore întregi, inutil, în stații. Ne-am adresat forurilor în drept, ni s-a promis că situația se va remedia; au trecut însă 10 luni de zile, și nimic.

În colectivul de laminatori în care lucrez s-a discutat foarte mult despre cele relatate în articolul „A apăra puritatea cîntecului popular nu înseamnă a cîntina”, apărut în revista Flacăra, și toți și-au manifestat nemulțumirea și indignarea față de articolul tovarășului Al. Mica. Toți au considerat acest fapt o abatere de la etică. Tovarășul Al. M. a pierdut foarte mult criticînd pe cei mai valoroși interpreți ai cîntecului nostru popular, ne-a pierdut pe noi, ascultătorii, noi cei care îndrăgim primii un interpret bun, și sînt sigur că de acum încolo mulți vor închide aparatele de radio cînd va cînta Al. M. Prin intermediul revistei Flacăra, revistă pe care am îndrăgit-o foarte și la care sînt abonat permanent, doresc să adresez tuturor interpreților lezați de către Al. M. cele mai calde și sincere urări de bine,

La data de 23.09.1977 vă aduceam la cunoștință fapta unor locatari de la blocul R 3 care au trecut la distrugerea spațiului verde amenajat prin munca voluntară a locatarilor blocului F 4. Scrisoarea a fost publicată în revista „Flacăra” din data de 6.X.1977, fapt pentru care vă mulțumim. Era normal ca forurile competente (A.D.P. din Consiliul popular al municipiului București și cel al sectorului 5) să verifice cele semnalate și să ia măsuri.

sănătate și succes, să ridice cîntecul popular pe cele mai înalte culmi și să fie siguri că o țară întreagă îi iubește și-i pretuiește. (Gheorghe Tamos, Hunedoara)

Un semnal de alarmă ce se impune cu ocazia venirii sărbătorilor de iarnă: deși tradiționalul pom de iarnă va străluci în imensa majoritate a caselor cinstit, mai sînt destui care braconază puietii și virfurile de brad din plantații și masive, acestea plătiind tributul de grele, alegîndu-se cu rani care acuză pe acei oameni lipsiți de simț civic. La Cîmpulung-Muscel, de pildă, plantațiile de pe platoul Uruului, Măgurei, Mărcușului, Ureanca etc. în fiecare an, cu toate măsurile luate de organele silvice, sînt văduvite de puietii care au fost plantați ori crescuți spontan, viitorii brazi pentru economie, pentru generațiile de mîine. Propun în acest sens, ca în zilele premergătoare Anului nou să se constituie în sprijinul factorilor silvici echipe cu membri din gărzile patriotice, voluntari, tineret, care să vegheze nu numai în perimetrul plantațiilor ori pădurilor, ci pe căile de acces spre orașe și comune, pe unde trec cei care braconază pădurile, iar cei prinși să fie pedepsiți aspru, ei aducînd pagube mai ceva ca dăunătorii ori factorii naturali. (Ioan Dobrescu, Cîmpulung-Muscel)

Vă scriu în numele locuitorilor din satele Sfîntu Gheorghe și Priboiu, comuna Crevedia, județul Ilfov. Drumul pînă la intrarea în aceste sate este de aproximativ 5 kilometri, este complet impracticabil, podurile fiind distruse. Nu se poate circula cu nici un mijloc de locomotie, însuși mersul pe jos pe timp nefavorabil fiind extrem de anevoios. În aceste condiții, aprovizionarea magazinului nostru făcut prin muncă voluntară lasă mult de dorit. De asemenea, în cazuri grave nu putem beneficia de serviciile mașinilor Salvării. Credem că organele în drept sînt datoare să remedieze de urgență această stare de fapt. (Gheorghe Lungu, Crevedia Mare, Ilfov)

Mă numesc Tudor Sforea, locuiesc în București, strada Aleea Săndulești nr. 2, bloc OD 7, ap. 120, sector 7 și vă aduc la cunoștință următoarele: locuiesc împreună cu mama, soția și copilul într-un apartament de trei camere proprietate de stat, titulara contractului de închiriere fiind mama mea, Sforea Floarea. Conform legii 5/1973, în calculul chiriei intră numai rudele de

gradul întâi, în situația mea, adică, numai subsemnatul, astfel că plătesc chirie majorată pentru un spațiu excedentar, care de fapt nu există. În dorința ca această chirie să fie ogînda fidelă a numărului membrilor de familie, am solicitat I.C.R.A.L. Giulești sector 7 trecerea contractului de închiriere pe numele meu, avînd în acest sens și acordul scris al mamei mele. Răspunsul primit a fost de-a dreptul stupefiant: nu se aprobă cererea deoarece în acest caz nu voi mai plăti chirie majorată. Menționez că nu există nici un impediment legal care să împiedice rezolvarea cererii mele. Nu cumva este vorba de un alt fel de impediment, acesta numindu-se, clar, birocrație?

Imediat m-am deplasat la A.D.P. sectorul 5 la tovarășul director SEICEANU căruia i-am relatat cele intîmplate, iar dînsul a dat dispoziție șefului sectorului tehnic și ing. CONDRUȚ să vină la fața locului pentru a verifica cele semnalate.

Mă numesc Paul Durugy, locuiesc în Turda și țin să vă mulțumesc pe această cale pentru ajutorul pe care mi l-ați acordat în primul rînd prin publicarea în revistă a articolului despre activitatea tovarășului Pavel Kozak și în al doilea rînd prin scrisoarea în care mi-ați comunicat adresa dînsului. Sînt suferînd de eczemă generalizată, m-am chinuit foarte mult în ultimii ani datorită acestei boli. Am încercat o serie de tratamente în spitale, în stațiuni, dar fără un rezultat de durată: boala a reapărut de fiecare dată. În urma citirii articolului m-am dus la București, unde am fost primit imediat de Pavel Kozak. Acesta m-a examinat cu mare atenție și înțelegere, prescriind un tratament cu medicamente preparate de dînsul. Doresc să vă aduc la cunoștință că urmînd acest tratament, observ o radicală îmbunătățire a situației mele, lucru pe care nu l-am mai sperat. Și menționez că sîm aflu numai la jumătatea tratamentului. Îi mulțumesc pe această cale și lui Pavel Kozak, cu atât mai mult cu cît rezultatele pe care le obține ameliorează, dincolo de boala în sine, starea psihică extrem de deprîmintă, caracteristică în aceste cazuri.

Mă numesc Constantin Dobrescu, locuiesc în orașul Motru și lucrez la Întreprinderea de construcții-montaje miniere Oltenia, Grup șantier Jilț, în funcția de maistru. Am absolvit școala profesională și școala tehnică de maistri cu durata de doi ani. Din anul 1969 am fost încadrat în funcția de maistru la întreprinderea sus-menționată. În februarie 1976 am făcut o cerere către conducerea întreprinderii, prin care solicitam promovarea în funcția de „maistru principal”. Cererea a

fost aprobată și în urma unei examinări profesionale mi s-a emis decizia nr. 139/24 02 1976 pe care v-o anexez. Nedumerirea mea este următoarea: de la emiterea deciziei și pînă în prezent ea nu mi-a fost operată în cartea de muncă și nici în statul de funcțiuni. Între timp am primit o gradație la retribuție și o majorare la retribuție conform decretului 188/1977, dar fără a fi promovat în funcție. Am cerut lămuriri, am fost însă amînat de la o lună la alta. Nu înțeleg, dacă decizia este semnată de directorul întreprinderii, este deci legală, de ce trebuie să treacă atîta timp pentru a fi luată în considerare?

La fața locului au constatat exact cele relatate, iar drept măsură, spre uimirea noastră, au hotărît: (de față se mai aflau și 2 membri ai comitetului, BAJEAN MIHAI și VASILICA ION) amenajarea în continuare a locului de parcare, iar pînă la 25.11.1977, ora 12.00 (?) să se planteze gardul viu, iar în locul arborilor și arbuștilor scoși să aducă alții, respectiv cite 10 pentru fiecare dintre cei distruși și pe care să-i replanteze în jurul locului de parcare. Ciudat mod de a rezolva această problemă tocmai de cei care sînt puși să crezeze și să aperse mediul ambiant.

Ne manifestăm totala dezaprobare față de această acțiune și mai ales de ușurința cu care A.D.P. sectorul 5 aprobă astfel de amenajări, sfîdînd prin aceasta legile existente care apără mediul ambiant cît și munca noastră.

În ziua de 11.11.1977 în jurul orelor 11-12 s-au transportat cu basculante pietriș necesar pavării acestui loc de parcare. În timpul acestei operațiuni, una dintre basculante s-a răsturnat, fiind necesară intervenția unui escavator pentru a o repune pe roate. Poate cu această ocazie se va afla de unde se procură acest material, pe banii cui se cheltuiește benzina și cu aprobarea cui sînt folosite aceste autobasculante atît de necesare șantierelor de construcții. Hotărît lucru trebuie făcută lumină în acest caz.

Am dori ca această scrisoare să fie publicată așa cum a fost ea concepută și adresată factorilor de conducere de la Consiliul popular municipal București și de la Consiliul popular al sectorului 5, deoarece există pericolul ca într-un viitor foarte apropiat să nu mai existe spații verzi între blocuri.

Vă mulțumim pentru sprijin în numele locatarilor.

Am dori ca această scrisoare să fie publicată așa cum a fost ea concepută și adresată factorilor de conducere de la Consiliul popular municipal București și de la Consiliul popular al sectorului 5, deoarece există pericolul ca într-un viitor foarte apropiat să nu mai existe spații verzi între blocuri.

Familia Barbacaru Gheorghe și Norica din Constanța mulțumesc din inimă de părinte pentru ajutorul dat de revista Flacăra: l-am găsit pe Dănuț, cel care dispăruse încă din luna iulie de pe plajă. Mulțumim pe aceeași cale tovarășului profesor Gabor de la Centrul de minori din București, cel care ne-a recunoscut copilul și ne-a trimis mult așteptata telegramă.

Poșta redacției

■ Bălă Aurel — București. Cadrele militare permanente — ofițerii, subofițerii — se consideră angajați și deci activitatea desfășurată în această calitate se consideră, de asemenea, vechime în muncă, utilă pentru stabilirea pensiei de asigurări sociale.

■ Maria Feher — Băița, Maramureș. Ministerul Educației și Învățămîntului ne-a făcut cunoscut că Biroul Executiv al M.E.I. a hotărît ca toți candidații care au cîștinut medie egală cu a ultimului intrat să fie admiși în învățămîntul superior în anul universitar 1977/1978.

■ Andrei Cristea — Buzău. Consiliul popular al municipiului ne comunică includerea dumneavoastră pe lista de prioritate la poziția 2, în vederea atribuirii de locuință din fondul locativ de stat.

■ Dinu Constantin — Tirgoviște. V-am restituit actele trimise, neînțelegînd pur și simplu ce să facem cu ele; scrisoarea dumneavoastră ne-a parvenit ulterior. Dacă toți cei care ne scriu ar fi la fel de distrați, nu știu unde am ajunge...

■ Ioanovici Speranță — Florești, Prahova. Copilul Marian Raicu, din comuna Florești — Prahova, despre care era vorba în scrisoarea dv., a fost operat, la sanatoriul Mangalia, de malformația de care suferea, în prezent fiind supravegheat de dispensarul medical comunal.

■ Eliza Demetriad — București. Comitetul sectorului 8 al P.C.R. ne informează că, în urma verificărilor efectuate, imobilul în care locuiți nu va fi demolat; totodată sîntem informați că este în curs de soluționare și problema racordului la rețeaua de gaze.

■ Luminița Budescu — București. Telefonați-ne la redacție, -18 22 96.

H. P. ■

Din partea Consiliului popular al județului Bacău: În urma scrisorii trimise redacției de către cititorul Constantin Diamandescu din Tg. Ocna — care reclama unele comportări negative ale unui lucrător din comerț de la magazinul „Unic” din localitate, n. redacției — trimisă nouă spre rezolvare, această reclamație ne-a convins, în urma verificării celor sesizate, să vă facem cunoscut că au fost luate măsuri de sancționare pe cale convențională a numitului Boboc Constantin cu suma de 2200 lei pentru încălcarea prevederilor art. 72 din Legea nr. 3/1972 (servire preferențială) și art. 3 litera N din H.C.M. nr. 2503/1969 (nerespectarea regulilor de servire), atrăgîndu-i-se atenția că în caz de repetare a faptelor comise se vor dispune măsurile ce se impun.

Nu știu cum s-a procedat, dar în Cîmpulung Muscel toate cele 4 creșe de copii sînt amplasate și construite în jumătatea de nord a orașului, cu toate că populația este repartizată egal pe întreg teritoriul. Din această cauză, peste 120 de părinți sînt nevoiți să-și poarte copiii cale de 2-3 kilometri, pentru a ajunge la prima creșă din nord. Anul trecut, sesizînd anomalia de mai sus, a venit o comisie de anchetă care mi-a dat dreptate. Ca urmare s-a început construirea unei creșe în zona de sud, respectiv în piața orașului. Iată însă că odată gata, construcția a primit o altă destinație. (Ioan Dobrescu)

În strada I.C. Frimu nr. 28, sectorul 8, București, își desfășoară activitatea un centru de lapte care, de cîteva luni, vinde și produse alimentare. Ambalajele ce rămîn de la vinderea mărfii ca: butoaie, navete din lemn de toate mărimile, navete din plastic etc., pînă și un motor de la un frigider, toate acestea sînt depozitate pe trotuar, incurcînd circulația pietonilor și stricînd estetica străzii. Acest aspect durează de luni de zile. Noi avem o curte ca un gang, acum avem discuții și din pricina asta, responsabilii unității depozitînd și aici respectivele ambalaje. (M. Stoian)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13, iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Ei sînt un tot, din care o parte e la Cîmpina, restul — pe teren

— Sonda Bulbuceni **manifestă!**

Fraza pare incorectă din punct de vedere gramatical, dar poartă în ea un mesaj lesne de înțeles pentru petroliști, în lumea cărora s-a născut și cărora le vestește că „ceva“ în adînc s-a întimplat, că presiunea gazelor crește și că, dacă nu se iau măsuri, catastrofa e aproape. Adevărat, catastrofe, practic, nu se mai produc, oamenii noștri sînt pe deplin stăpîni pe tehnica de prevenire, dar dacă nu ești „de-ai casei“, atunci cînd auzi vaierul pămîntului și noroiul începe să bolborosească la gură, cum zic sondorii, te simți oarecum neliniștit și apreciezi altfel securitatea orașului și a patului călduț.

Și pe cînd sonda **manifesta**, apar trei cercetători de la Institutul de cercetare și proiectare petrol și gaze, Cîmpina. La drept vorbind, deși sonda se afla în „colimatorul“ institutului, prezența lor nu era indispensabilă în acel moment, operațiunea de domolire intrînd în atribuțiile curente ale sondorilor. A urmat acest dialog scurt, pilduitor:

— Dar voi, cercetătorii, ce căutați aici?

— Am vrut să fim alături de voi și la greu, nu numai la bine. Am venit să „pipăim“ sonda.

Este un specific al institutului din Cîmpina. După fericita expresie a unuia din șefii echipelor complexe specializate în forările de mare adîncime, „noi sîntem un tot, din care o parte e la Cîmpina“. Restul — pe teren.

După cum se știe, pentru sporirea rezervelor de țitei și gaze naturale s-au elaborat la noi cuprinzătoare programe privind extinderea forajului de mare adîncime, creșterea factorului final de recuperare, cercetarea geologică, prin foraje, a platformei continentale românești a Mării Negre. În acest context larg, cercetătorilor și proiectanților institutului din Cîmpina le revin sarcini importante. Și, s-o spunem de la bun început, nu toate lucrurile merg pe roate. Cerințele energetice tot mai presante ale economiei naționale, într-o lume dominată de o adevărată foame de țitei, au pus și pe petroliștii noștri într-o situație nouă. Ceea ce părea satisfăcător acum zece ani, să spunem, azi trebuie reconsiderat. În plus, se pare că nici unele mecanisme de colaborare între industrie și cercetare nu sînt bine puse la punct.

— Cu mulți ani în urmă — ne spune directorul institutului, doctorul inginer

Gheorghe Aldea — s-a elaborat de către cercetătorii noștri o metodă de mărire a procentajului de recuperare a țiteiului prin injecție de apă cu o anumită substanță. În anumite cazuri, metoda ar putea duce la creșterea procentajului de recuperare cu pînă la 20 la sută. Nu trebuie să fii specialist pentru a înțelege semnificația acestei cifre. Ei bine, nici pînă azi, întreprinderea din Rîșnov desemnată să fabrice substanța respectivă nu o produce cum trebuie și nici în cantitățile necesare. Au fost situații cînd din 69 de loturi doar 29 au fost satisfăcătoare. Subliniez că, după cîte știm, procesul de fabricație nu pune probleme tehnice deosebite. Așadar, te frămînti, inventezi, realizezi... pe hîrtie și aștepti. Doisprezece ani! Sau să luăm exemplul pompei speciale pentru injecție cu apă, proiectate de noi.

Pentru a-i explica rostul, interlocutorul nostru recurge la o comparație care ilustrează plastic una din problemele fundamentale ale extracției de țitei în condițiile actuale. Pe măsura exploataării, presiunea în strat scade, la fel cum scade distanța la care „aruncă“ vinul un butoi fără cep, pe măsură ce nivelul vinului descrește. Trebuie, cumva, mărită presiunea. Să revenim la pompa. Ele nu au fost livrate producției în număr suficient de către „I. Mai“-Ploiești și de către întreprinderea specializată din Tirgovîște. Rezultatul? — Poate un minus de 100 000 t țitei într-un singur an — apreciază Gheorghe Aldea. Procesul tehnologic este elaborat, ideea există, numai pompele lipsesc.

S-ar putea replica: acestea sînt deficiențe din afara cercetării. Există însă suficiente și înăuntrul ei.

— Adevărul este că ne aflăm la o răscruce — subliniază inginerul Klaus Fronius, directorul Centrului de cercetare și proiectare gaz metan din Mediaș, care face parte din institutul din Cîmpina. Pînă nu demult — mai exact pînă acum cîteva luni, cînd a intrat în vigoare o nouă reglementare — cercetătorul își spunea: „Sarcina mea este să proiectez acest arzător“. Și cu asta, basta. Restul nu mai era, gîndea el, de competența sa. Dar noi, în final, trebuie să ne raportăm la tehnica mondială, să spunem, de pildă: pentru fabricarea unei tone de bicromat de potasiu am consumat atîți și atîți metri cubi de metan. Degeaba proiectez un arzător excelent, dacă el nu funcționează într-un agregat bine gîndit și pus la

punct. Altfel... arzătorul e excelent, dar consumul de gaz metan a crescut! În prezent, noi nu mai proiectăm un arzător sau altul, ci o instalație de ardere, deci nu doar arzătorul, ci și un sistem complet de automatizare. Pe această linie lucrăm de cîteva luni. Să nu credeți că a fost sau că este ușor. Răspunderea cercetătorului a sporit enorm și trebuie, la unii, învinse anumite rezistențe, conștiențe sau subconștiențe. Pînă nu demult cercetătorul răspundea de hîrtia pe care a tras liniile, își făcea „bucățica“ și o preda beneficiarului, să se descurce cum poate. În prezent, el răspunde pe toată durata montajului, pînă la și inclusiv punerea în funcție, atingerea și stabilizarea parametrilor normali de funcționare. În mod neașteptat, rezistențele provin uneori chiar de la beneficiari. Unii dintre ei își spun: „La ce bun să-mi complic existența introducînd noi arzătoare și să mă expun surprizelor inerente oricărei noutăți? Eu trebuie să fac planul. Merge și așa!“ Ne-am întîlnit cu asemenea situații și a trebuit să ducem, cum se spune, muncă de lămurire ca să dovedim că nu merge și așa, că, din moment ce am intrat — nu noi, omenirea întreagă — într-o epocă a combustibilului scump, trebuie să acționăm ca atare, să ne punem capul la contribuție. Eu afirm că actualmente 20 la sută din gazul metan utilizat se consumă în agregate nesatisfăcătoare din punct de vedere tehnic, care trebuie înlocuite pînă în 1980!

Interlocutorul nostru mai ridică o problemă, care e departe de a fi circumscrișă situației specifice de la centrul din Mediaș.

— Nu avem cadre tinere în cercetare. Chiar azi am putea angaja zece ingineri termoenenergeticieni și automatiști — poate chiar 20 — dar nu-i avem. De ce? Absolvenții politehnicilor sînt repartizați direct în producție. Măsură excelentă, care a dat pînă acum roade vizibile. O soluție ar exista. Nicidecum să se renunțe la repartizarea în producție imediat după absolvire, ci absolutul doritor să lucreze în cercetare, în funcție de medie și de capacitățile sale, să încheie un contract cu noi (dau centrul de la Mediaș doar ca exemplu). Aceasta i-ar da o perspectivă clară. Am contribui atunci și noi la stabilirea stagiului în producție la diverse fabrici din țară (subliniez: în producție direct, nu la laborator), în funcție însă și de nevoile noastre și de

viitorul lui profil de cercetător energetician. După expirarea celor trei ani ar veni la noi, îmbogățit de o valoroasă și indispensabilă experiență. Ar cîștiga astfel și cercetarea, care duce lipsă acută de cadre tinere, dar ar cîștiga enorm și producția, marea și unica, beneficiară, în fond, a unei cercetări științifice de calitate. E doar o propunere. Poate mai există și altele pe aceeași linie.

Iată doar cîteva din problemele care îi confruntă pe cercetătorii risipiți în toată țara, care își duc activitatea în cadrul și sub oblăduirea institutului din Cîmpina. Cheazăia succesului se află și în măsurile organizatorice și de altă natură care se iau și se vor mai lua, dar mai ales în spiritul novator care-i animă pe cei mai mulți dintre ei.

Cercetătorii și proiectanții forajului de mare adîncime, bunăoară, care, după cum am văzut, sînt angajați într-unul din sectoarele-cheie ale industriei petrolifere, vorbesc despre străfundurile pămîntului în termeni avințați pe care-i folosesc cuceritorii înălțimilor...

— ...fiindcă omul nu tinde doar spre azur și, mai departe, spre planete îndepărtate, ci și spre adîncurile planetare, pe care prea puțin o cunoaște. **Noi**, sîntem exploratorii — spune, cu mindrie, cercetătorul științific inginer Gheorghe Ionescu, de la laboratorul 1.

Ne povestesc acești exploratori suigeneris despre sonda de la Valea Uzului, recent terminată, care a depășit 5 000 m adîncime în zona cu, poate, cel mai înalt grad de dificultate la foraj din țară. Cu acest prilej s-a verificat, o dată mai mult, eficiența muncii de cercetare în echipe complexe, cuprinzînd tehnologi, geologi, chimiști, economiști, fizicieni, matematicieni, electroniști. Astfel de echipe sînt repartizate în țară pe zone geologice, respectiv pe trusturi de extracție sau pe bază de contracte.

Oameni ca inginerul Gheorghe Ionescu, Mihai Ionîță, cercetător, Ion Pirvu, tehnician, Ion Ana, chimist, Mihai Oros sau Mihai Bădescu nu sînt cercetători de salon. Ei vorbesc de **oligoecul scufundat** întocmai ca navigatorii despre oceanul învins. Și nu e totul poezie, ci și multă ploaie, noroi, izolare și, uneori, muncă timp de 26 de ore din 24, cum spun ei în glumă. Acești cercetători înarmați cu hărți elaborate cu ajutorul calculatorului electronic știu că sonda, aidoma furnalului, nu se poate oprici o clipă din mers, că funcționează și ea în foc continuu și că adevărata cercetare științifică se face tot în foc continuu, în directă și permanentă confruntare cu practica și cu Necunoscutul.

LIONEL NIȚESCU ■

Noi confirmări ale cercetărilor în domeniul cancerului întreprinse de N. Ionescu-Dimbovița

Recent, la Baden-Baden, în Republica Federală Germania, și-a încheiat lucrările Congresul internațional al Societății germane de terapie medicală a tumorilor, la care, alături de N. Ionescu-Dimbovița, a participat și doctorul Ion Urseanu, ambii susținînd comunicări. Răspunzînd invitației noastre, dr. Urseanu a binevoit să ne informeze asupra lucrărilor congresului și în special asupra prezenței la reuniunea internațională a invitatului de onoare al președinției, cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița:

— Cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița a fost invitat la Baden-Baden în calitate de referent, de chiar prof. doctor docent H. Denck, președintele congresului. Aceasta, se înțelege, ținîndu-se cont de rezultatul cercetărilor, de comunicările anterioare ale lui N. Ionescu-Dimbovița, susținute la congresele de la Wiesbaden (1972) și Baden-Baden (1976). Primit cu simpatie și interes de către organizatorii științifici, i s-au oferit 15 minute pentru comunicare, deși timpul și condițiile de care a dispus înaintea congresului au fost de-a dreptul precare.

— În ce a constat comunicarea cercetătorului român?

— În scurta sa alocuțiune, N. Ionescu-Dimbovița a putut face cunoscute participanților la congres opiniile sale privind originea, evoluția și tratamentul bolii canceroase. Comunicarea a cuprins referiri la posibilitățile concrete de diagnosticare a numeroase forme de cancer, subliniindu-se între altele fap-

tul că s-au identificat atît structura, cît și comportamentul biochimic al noxei canceroase (despre care afirmă că este unică); a fost pusă la punct, de asemenea, o seroreacție de diagnostic în stadiile incipiente și tardive ale bolii.

— Știm, tovarășe doctor Ion Urseanu, că au fost efectuate în țară, în fața unei comisii formate din specialiști de notorietate științifică, comisii din care ați făcut parte și dv., mai multe probe privind eficacitatea seroreacției de diagnostic. Au fost comunicate congresului rezultatele acestor probe științifice?

— Într-adevăr, cumulînd o serie de studii prospective, efectuate în țară de grupuri de medici și comisii medicale, sub egida Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, a fost întocmit un material științific care a adus la cunoștința participanților la congres rezultatele acestor prime verificări. Astfel, pe 81 de probe recoltate de la 20 de pacienți cu 13 forme de cancer, de la 18 martori sănătoși și de la 10 pacienți cu alte afecțiuni necanceroase, rezultatele concordant pozitive ale seroreacției și diagnosticului medical, în cazurile de cancer, au fost de sută la sută. Seroreacția a fost negativă la toți martorii sănătoși, nesemnăindu-se nici un rezultat fals negativ. A existat un singur rezultat fals pozitiv, într-un caz de hemofilie tip A avansat. Reacția a fost pozitivă chiar în două cazuri la care se realizase îndepărtarea chirurgicală a tumorii.

— Cum au fost primite aceste rezultate de către participanți?

— Oricine își poate da seama că o astfel de comunicare a fost primită cu

destul interes științific, a declanșat vii comentarii în pauzele congresului, iar la cererea prezidiului, cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița a efectuat un test practic de serodiagnostic, pe sînge recoltat de la pacienți din spitalul orașului Baden-Baden.

— Ați ascultat, tovarășe doctor, comunicările tuturor specialiștilor din congres? Ce aprecieri puteți face acum în legătură cu orientările actuale privind metode noi de tratament în boala canceroasă?

— Prima jumătate din timpul afectat congresului a cuprins comunicări privind stadiul actual al terapiei clasice citostatice-iradiante în boala canceroasă. În a doua jumătate s-au făcut cunoscute metodele originale de tratament. Păstrînd cu severitate secretul științific al descoperirilor lor, cercetători din Republica Federală Germania, Austria, Elveția, Republica Democrată Germană, Statele Unite ale Americii, Venezuela și, bineînțeles, România, au fost ascultați cu interesul specific acordat totdeauna problemelor de noutate. Mai interesant mi s-a părut un fapt: anume că toate comunicările privind noile metode încercate în terapia cancerului (metoda hipertermică a profesorului von Ardenne, din R.D.G.; metoda fito-termică „Regena“ — R.F.G.; metoda „Koch“ care se adresează transportului transmembranar în celula canceroasă) converg în mod surprinzător către metoda de tratament descoperită și propusă de omul de știință român N. Ionescu-Dimbovița și definită de el „fito-fizio-terapeutică-hipertermică“, comuni-

cată în congres și cu ocazia unor broșuri tipărite încă din anul 1972.

— Să revenim, tovarășe doctor Ion Urseanu, la seroreacția de diagnostic a cancerului, propusă de cercetătorul român. Considerați că ea are o valoare reală?

— Primele teste au dovedit fără putere de tăgadă că seroreacția confirmă în totalitate formele de cancer urmărite. Observații efectuate anterior susțin, de asemenea, valoarea seroreacției în formele incipiente de cancer și chiar în stări precanceroase. Aceste dovezi ne îndreptățesc și în același timp ne obligă pe fiecare dintre noi să luăm în seamă aceste descoperiri, să creștem posibilitățile de verificare și a metodei „fito-fizio-terapeutică-hipertermică“, propusă de N. Ionescu-Dimbovița.

Tocmai de aceea, acum, cînd metoda descoperită de omul de știință român pare a fi un punct convergent pentru marea majoritate a cercetărilor oncologice din diverse țări, cum dealtfel s-a putut verifica în recentul for științific internațional de la Baden-Baden, nu ne îndoiim că factorii competenți vor urgenta crearea condițiilor necesare dezvoltării stadiului actual al descoperirilor.

Orice întîrziere poate duce la redescoperirea unei metode de pe acum descoperite, poate păgubi interesele noastre legitime. Cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița este gata, după cum ne declară, să dezvolte și să aprofundeze elementele științifice ale descoperirilor sale, colaborînd în această direcție cu o echipă de medici, biochimști și biofizicieni, într-un cadru material și științific adecvat. Dar despre rezultatele finale ale cercetărilor, ca și despre posibilitățile de aplicare a lor, vom reveni cu informații convenite la momentul oportun.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

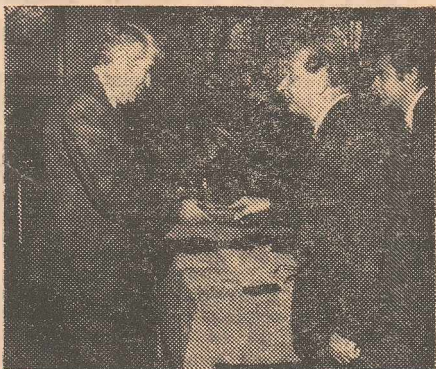

Premiile Academiei

● Premiile Academiei Republicii Socialiste România pe anul 1975 încununează aportul de excepție al unor specialiști și creatori la progresul științei, literaturii și artei în țara noastră, valoarea lor fiind atestată prin judecata timpului, prin roadele practice, prin meritele recunoscute și cucerite în perimetrul de muncă și gândire al creației originale din România.

Din păcate spațiul restrins ne obligă să prezentăm un număr extrem de redus de lucrări și autori premiați. Exemplele noastre își propun să înfățișeze doar o imagine desprinsă din uriașa creație colectivă a poporului nostru, desfășurată, sub conducerea Partidului Comunist Român, în cadrul efortului permanent de reînnoire, de propășire multilaterală a patriei socialiste.

**Burebista este azi
mai mult decît un mit,
o legendă: o realitate**

— Dumneavoastră, tovarășe Ion Horațiu Crișan, ați scris o carte — încă una — de istorie: „Burebista și epoca sa”. E firesc să aibă și această carte de istorie o istorie a ei.

— M-am ocupat de daci din studenție. Într-o perioadă din istoria daco-geților, aceștia s-au interferat cu celții. Pentru aceste contacte m-am ocupat de celți; vreo zece ani, numai de celți. Francezii au o mare personalitate: Vercingetorix. Cine n-a auzit de Vercingetorix? M-a impresionat cartea dedicată personalității lui de către Camille Jullian. Și mi-am mai dat seama că stiriile despre Vercingetorix sînt mai puține decît despre Burebista. Concluzia firească și obligatorie: personalitatea lui Burebista trebuia făcută să fie cunoscută și răspîndită în conștiințele contemporanilor, a urmașilor. Concluzia aceasta a devenit pentru mine un ideal.

— Apoi a urmat munca. O muncă de proporții. La sfîrșitul cărții văd o însușire de exact 1576 de note bibliografice...

— Și totuși informațiile de epocă, autentice, sînt puține. Însă datele existente, datele științifice exacte sînt totuși suficiente și elocvente pentru definirea personalității lui Burebista. Dar lipsesc total cele

cu privire la persoana sa fizică. Poate de aceea, deși s-au ocupat de el cîteva mari personalități ale istoriografiei — ca Theodor Mommsen, Vasile Părvan, Radu Vulpe — paginile care au fost scrise despre Burebista sînt pagini exaltate, omagiale și atît. Conjugînd stiriile scrise, literare și epigrafice, cu cercetările arheologice, am descoperit și am înfățișat dimensiunea personalității lui Burebista, a personalității reieșite din realizările sale, din opera sa. Despre persoana fizică a lui Burebista nu există nici o informație. Dar chipul fizic nu ne interesează.

— O întrebare de profan în ale istoriei: de ce v-a fascinat Burebista și nu Decebal?

— Întrebarea este îndreptățită. Avem un secol de conștiință românească în care Decebal a fost eroul nostru. Dar Decebal a fost moștenitorul unei enorme stăpîniri. Decebal rămîne un erou, dar din punctul de vedere al creației se situează pe alte coordonate decît Burebista. Unificînd semnițiile daco-gețice Burebista a creat statul geto-dac. Or, spațiul acestui stat era enorm; să ne amintim cîteva repere de graniță: Carpații nordici, Slovacia, Moravia, Dunărea mijlocie, Balcanii, tot litoralul Pontului Euxin, Olbia, Apolonia... El era stăpînul unei întregi părți din Europa răsărită în afara fruntariilor Romei și — pe plan valoric — egalul lui Cezar. Burebista a gândit și realizat marea sistem de fortificații de tip grecesc din munții Orăștiei. Avînd uriașa forță armată a 200 000 de ostași — după cum a lăsat, cu precizie, scris Strabon — Burebista și-a permis să se amestece în politica internă a Romei, în lupta dintre Pompei și Cezar.

— Munca dumneavoastră a fost încununată de succes: lucrarea a fost distinsă cu premiul „Vasile Părvan”, al Academiei. Bănuieți ce satisfacții aveți ca profesionist în general. Dar munca cercetătorilor istoriei are o ciudățenie: vă duce în alte vremuri. Ce sentimente aveți față de contemporanii dumneavoastră care azi construiesc, de pildă, un baraj în munți?

— Pînă la apariția cărții, Burebista era situat între mit, legendă și cvasirealitate. Sigur, trăiesc satisfacția aprecierii mele, a muncii mele, cu acest prestigios premiu; însă mai puternic trăiesc satisfacția de a fi încercat să înfățișez românii una din marile personalități ale istoriei antice. Mi-am îndeplinit un ideal de profesionist, dar și de contemporan al lumii noastre.

I. NICOLAE ■

Argumentele investigației în echipă

Premiul pentru tehnică „Aurel Vlaicu” a venit să răsplătească în chip fericit inteligența creatoare și perseverența unui colectiv de specialiști din cadrul Catedrei de metalurgia metalelor neferoase a Institutului Politehnic din București, strădanie încheiată sub forma unui grup de lucrări științifice intitulate „Cercetări privind termodinamica și cinetica sistemelor heterogene din metalurgia metalelor neferoase”. A doua zi după decernarea distincției, în corpul J al modernei clădiri a institutului, am avut ocazia să-i cunoaștem pe trei din cei cinci cercetători, respectiv pe profesorul doctor inginer Florea Oprea, decan al respectivei facultăți, precum și pe șefii de lucrări Dragoș Taloi și Iosif Naghi, la rîndul lor ingineri și doctori în metalurgie, ceilalți autori ai cercetării, de asemenea șefi de lucrări, Petru Moldovan și Nicolae Panait, lipsind, ocupați fiind cu seminariile și cursurile. Înainte de a intra în amănunte legate de grupul de studii premiat, firește, fără a pătrunde în intimitatea unor termeni depășind puterea de înțelegere a unui nespecialist, se cade să precizăm că realizarea lucrărilor distins de Academie, paisprezece la număr, redactate și publicate pe durata mai multor ani, cei cinci tehnicieni au colaborat „ca niște adevărați colegi, fără a ține cont de vanități sau de grade universitare” (Florea Oprea), „nu o dată înfrînt și siliți s-o ia de la capăt, cu mai multă înverșunare” (Dragoș Taloi), „discutînd adesea în contradicții pentru ca, după lămurirea unui aspect controversat, cel aflat în greșală să ridice miinile și să recunoască, fără stînjene și fără prejudecăți, că n-a avut dreptate” (Iosif Naghi). Firește, fiind vorba despre un grup de lucrări, vizînd aspecte multiple și oarecum diferite ale extragerii și rafinării metalelor neferoase, fiecare a venit cu partea lui de contribuție, dar hotărîrile fundamentale s-au luat totdeauna în colectiv.

cei cinci acționînd ca unul singur, punînd interesele cercetării înaintea interesului personal, conștiinți că munca în echipă este singura, în condițiile progreselor extraordinare ale tehnologiei contemporane, capabilă să asigure reușita deplină. Iar rezultatele, bineînțeles, n-au întîrziat să apară. Congrese internaționale de chimie și metalurgie, organizate la Madrid (1973), Paris (1974), București (1975) și așa mai departe, au luat cunoștință, cu un deosebit interes, de lucrările specialiștilor români de la Institutul politehnic, de fiecare dată profesorul Oprea ducînd cu el nu numai prestigiul unui cercetător de elită, din 1969 membru titular al Academiei franceze de științe metalurgice, ci și notuții științifice redutabile, primite de confrății de pretutindeni cu luare aminte și respect.

Referindu-ne la „Cercetări privind termodinamica și...”, e neapărată nevoie, ni s-a explicat, să amintim că specialiștii români au introdus în circuitul mondial o metodă originală de calcul a funcțiilor termodinamice de exces, corespunzătoare componentelor participanți la echilibrul heterogene din metalurgia neferoasă, stabilind totodată, ca o altă noutate absolută, relații de calcul pînă la ei necunoscute, capabile să pună în evidență corelația dintre parametrii de interacțiune manifestați în interacțiunile chimice care au loc în sistemele metalurgice pluricomponente.

Concret, ideile gîndite la București, pe malul Dimboviței, și-au găsit o fructuoasă aplicare în metalurgia cuprului, la Baia Mare și Zlatna, precum și în domeniul prelucrării complexe și al recuperării metalului din subproduse (din zgură bunăoară), la Coșca Mică și în alte părți. Asta, ca să ne oprim la aplicările pe fază industrială. Economie aduse de punerea în practică a cercetării efectuate de inginerii Oprea, Taloi, Moldovan, Panait și Naghi se plasează în sfera zecilor de milioane de lei, anual, ele devenind cu atît mai valoroase cu cît intră în discuție metode deficitare pe plan mondial, al căror import a fost substanțial redus.

EMIL NEGOIȚA ■

Din retorta laboratorului în retorta industriei

Strînsă legătură cu cerințele practicii, o muncă îndîrjită („de șase ani de zile lucrăm aproape în schimburi la tema noastră” — ne spunea șeful unuia din colectivele premiate, Nicolae Tudorache), pasiunea pentru Nou într-un domeniu de excepțională importanță pentru economia țării: chimia, iată trăsăturile comune ale lucrărilor distins cu premiile „Nicolae Teclu” și „Gheorghe Spacu”. Am rugat pe trei șefi de colectiv din cadrul ICECHIM-ului să explice publicului larg semnificația și implicațiile cercetărilor lor.

— Termenul „terpolimeri pe bază de etilenă-propilenă-dienă” pare foarte îndepărtat de realitatea cotidiană — observă Nicolae Tudorache — dar este vorba, de fapt, de un cauciuc sintetic cu 101 întrebări: de la garniturile de etanșare și curelele de transmisii pentru autoturisme, autobuze, trenuri, la furtunuri pentru irigații sau benzile transportoare. Polimerul a cărui tehnologie a elaborat-o colectivul Nicolae Tudorache, Trandafir Bălan, Maria Mărgineanu, Paula Lebedă, Elena Mihăilescu, Cornelia Ivașcu posedă proprietăți radical deosebite de cele ale cauciucurilor „clasice”. Bunăoară, a rezistat la temperaturi de minus 70 de grade și plus 60 de grade Celsius, fără a-și pierde elasticitatea, ceea ce înseamnă că, încorporat în diferite echipamente, va putea înfrunta orice regim climatic de pe glob. Este un pas înainte în băltaia pe plan mondial pentru producerea de noi polimeri.

În adevăr, civilizația acestui sfîrșit de secol, atît de diferit caracterizată, poate fi socotită și ca o civilizație a noilor polimeri. Tot în lumea lor fascinantă ne poartă cercetările colectivului format din Mircea Corciovei, Lorică Duzinschi, Steliana Florescu, Constantin Cristea, distins cu premiul „Nicolae Teclu” pentru „Tehnologia polimerilor sulfidici lichizi”. — Sînt cauciucuri lichide — arată Mircea Corciovei — din care se obțin chituri

pentru etanșarea rosturilor dintre prefabricatele de beton. Cu cît vor fi mai rezistente la acțiunea agenților atmosferici, a radiațiilor etc., cu atît și calitatea întregii construcții va fi mai bună, deși chiturile intră cu o pondere neglijabilă în costul total. Motivul este simplu: dacă un asemenea chit „nu-și face datoria”, intră ploaia în casă... Conform unor teste severe, metode de simulare a „îmbătrînirii” au evidențiat că materialul fabricat pe baza tehnologiei noastre asigură o etanșare perfectă a clădirilor pe o perioadă puțînd merge pînă la 20 de ani! Un alt domeniu de aplicabilitate: fabricarea geamurilor termoizolante, una din noutățile pe plan mondial într-un domeniu atît de strîns legat de viața de toate zilele. Aportul nostru constă în punerea la punct a unei tehnologii, a acestor polimeri, cu largă răspîndire. Ei au trecut cu succes probele practicii.

Tot în focul practicii și-a confirmat eficiența „Tehnologia pentru fabricarea fosfatului dicalcic furajer”, care, după cum indică și numele, ne introduce, de data aceasta, în sfera agriculturii. Colectivul compus din Emil Ionescu, Laurenția Cristescu, Constantin Simionescu, Gheorghe Lörincz, Ion Tincu a primit premiul „Gheorghe Spacu” pentru această realizare.

— Dezvoltarea agriculturii socialiste — subliniază Emil Ionescu — a făcut necesară industrializarea creșterii șeptelului și, implicit, utilizarea furajelor concentrate. Acestea erau însă lipsite de un element nutritiv esențial: sărurile de fosfor. Deficiența o remediază tehnologia noastră, mult mai simplă și mai eficientă decît cea cunoscută pe plan mondial. Testări cu noul produs au înverdat creșteri importante la producția de lapte și de carne.

Premiile Academiei în domeniul chimiei — în cele de mai sus nu am avut posibilitatea să ne referim decît la trei dintre ele — răsplătesc căutări și eforturi de ani de zile, materializate în instalații industriale și menite să contribuie la propășirea țării, într-o lume tot mai mult dominată de uriașele retorte ale chimiei moderne.

L. NICULESCU ■

Matematica — și ea — ne poate face mai fericiți și mai buni

Desfășurate într-un domeniu mai puțin accesibil înțelegerii comune (și care nu rareori se dovedește opac sau greu de descifrat chiar pentru reprezentanții instruiți ai științelor exacte), investigațiile matematicianului Ion Suliciu se recomandă, în ultimă instanță, prin largă lor utilitate practică, oferind instrumente de lucru unor largi compartimente ale cercetării aplicative.

Cercetătorul Ion Suliciu s-a născut în comuna Matei din județul Bistrița-Năsăud în 1938 și este absolvent al Facultății de matematică din București. Pasiunea pentru studiul matematicii dovedește și în cazul său ca și în al majorității matematicienilor de carieră, că în acest domeniu, în mod deosebit talentul sau predispozițiile latente se declară foarte de timpuriu, că opțiunea și dragostea de meserie devin dominante încă din anii adolescenței. Ion Suliciu face matematică și aproape numai matematică de la 14 ani. Nu e de mirare deci că

privită din unghiul de vedere al marelui public, viața matematicianului de carieră se înfățișează aparent monotonă, cu program și instrumente de lucru „banale”. Înarmat cu un creion și o hîrtie, Ion Suliciu întreprinde studii de matematică la Institutul de creație tehnică și științifică pe care apoi le continuă la el acasă pînă noaptea tîrziu.

De curînd cercetătorului Ion Suliciu i s-a decernat premiul „Gheorghe Lazăr” al Academiei Republicii Socialiste România pentru grupul de lucrări „Contribuții la teoria ecuațiilor constitutive pentru materiale disipative și la teoria propagării undelor în medii neliniare”.

Cele patru lucrări au fost tipărite în reviste de specialitate din România, Polonia, Anglia și Statele Unite ale Americii. Primele două oferă o serie de rezultate deosebit de utile celor interesați în integrarea ecuațiilor neliniare de tip hiperbolic. Celelalte două sînt dedicate problemelor de modelare termoplastică a materialelor.

Nu ne vom strădui să oferim amănunte, deoarece cu toată bunăvoința noastră ne este imposibil să convertim limbajul ezoteric al specialistului în termeni uzuali. Vom arăta doar că, de pildă, ultimele lucrări i-au permis chiar cercetătorului Ion Suliciu să se ocupe îndeaproape de descifrarea fenomenului Corona (fenomen sesizabil la firele de înaltă tensiune în clipa în care, prin depășirea pragului de tensiune, se produc descărcări electrice în jurul conductoarelor).

Discutînd cu cercetătorul Ion Suliciu despre largul cîmp de acțiune al matematicii, despre faptul că ea tinde să devină instrument indispensabil de lucru chiar în domeniul neașteptate, cum ar fi biologia, medicina și chiar literatura — ne-am îngăduit să-i cerem o definiție a matematicii actuale.

— Mi-e greu să o fac, ni s-a răspuns. În această privință părerile sînt împărțite chiar între matematicieni de renume. Esențial este că matematica luptă, ca orice știință, pentru progres, civilizație și prosperitate. Matematica — și ea — ne poate face mai fericiți și mai buni.

LIVIU TIMBUS ■

● **Sensurile actuale ale unui proverb**

Intimplător, documentarea la acest reportaj despre județul Suceava a început la orele cinci ale unei dimineți de toamnă. Un vechi proverb românesc spune: „cine se scoală de dimineață, departe ajunge”. Să recunoaștem însă că înțelepciunea lui privea mai ales condiția țărânului: el trebuia să se scoale cu noaptea în cap pentru a ieși în cîmp, pentru a pleca la drum lung ori pentru a da apă și hrană vitelor. Chiar și cel mai harnic orășean nu prea avea motive serioase să-i dea ascultare. Chiar și acum 20 de ani luminile în tirgurile Bucovinei se aprindeau tîrziu (sau deloc, căci se făcea ziuă) iar pînă spre ora 7 nu prea vedeai oameni pe stradă. Dar nu pentru că n-ar fi fost harnici: pur și simplu nu aveau de ce să se scoale, unde să meargă.

De zece ani însă orice reportaj despre aceste locuri, orice reportaj care vrea să surprindă un element esențial al schimbării, trebuie să înceapă neapărat la orele 5 dimineața. La această oră se aprind luminile mai tuturor caselor (vreau să zică ale mai tuturor blocurilor de locuit), acum pleacă spre fabrici muncitorii.

Afară nu s-a luminat încă de ziuă, dar în stația de autobuze Piața „23 August” din Suceava se află deja câteva sute de oameni. Toți își consultă ceasurile. La intervale diferite opresc aici autobuzele. Toate merg spre lunca Sucevei, acolo unde se află marea platformă industrială a orașului. La această oră, și chiar mai devreme, numeroase alte autobuze trec și prin satele Plopeni, Sălcia, Bosanci, Lisaura, Ipotești, Scheia, Dărmănești, Pătrăuți, Adîncata, Mitoc, Călugăreni ș.a. Stația lor de capăt: platforma industrială a Sucevei. Asemenea orășenilor, țărani acestor sate își consultă în fiecare dimineață ceasurile. Este acesta, dacă vreți, un gest reflex pe care industria l-a imprimat tuturor. Dar la ceasuri vom mai reveni.

Este ora 6. Spre lunca de lumini a Sucevei coboară alte și alte siruri de autobuze. De sus, din oraș, imaginea este aproape cinematografică: lumini circulînd printre lumini.

Vechiul proverb țărănesc, presat de alte realități — așa spune, solicitat de ele — și-a adăugat alte sensuri. Muncitorii suceveni, țărani sau orășeni, spun: „cine se scoală de dimineață, ajunge la timp”. La fabrică, desigur. Sensul cel nou, punctualitatea, este un semn al civilizației. Și dacă lucrează bine, e limpede, ajung departe. Acesta e un alt sens nou: înțelepciunea cuvintelor, care e și a faptelor, nu se referă numai la un individ. Progresul nu poate fi egoist: el este pentru toți, nu numai pentru unul.

Lăcătușul mecanic Dumitru Parascan, de 20 de ani la întreprinderea Salina Cacica, a înlocuit filtrele tambur de la instalația de evaporare cu un filtru plan. În termenii producției aceasta se numește o raționalizare: ea a însemnat o creștere a productivității muncii de la 8 tone de sare pe zi la 14-15 tone. Tehnicianul William Beker, șef de secție la Fabrica de spirt și bere din Rădăuți, a realizat un nou procedeu de preparare a plămезilor de drojdie fără adaus de slăd. S-au obținut importante economii de materie primă. Maistrul Nicanor Grămadă și lăcătușul Mircea Popel, de la întreprinderea de prospecțiuni și explorări geologice din Cîmpulung Moldovenesc, au conceput și realizat un dispozitiv pentru confecționarea injectoarelor la perforatoare. Producția zilnică a sporit astfel de la 40-50 injectoare la 400-450 bucăți. Întreprinderea mecanică Suceava a îndeplinit planul anual la 26 noiembrie. Industria județului a îndeplinit planul pe primii doi ani ai cincinalului cu 44 de zile mai devreme. Pînă la încheierea perioadei

Un județ care a ajuns departe sculîndu-se dis-de-dimineață

menționate se estimează obținerea unei producții suplimentare în valoare de 1,4 miliarde lei. Valorii amintite îi corespunde, în mod firesc, realizarea peste prevederi a unor importante cantități de produse industriale, necesare economiei naționale. aprovizionării tot mai bune a populației. Între altele, vor fi livrate în plus beneficiarilor: 68 000 tone minereu mangan, mașini-unelte în valoare de 12 milioane lei, 87 000 mc lemn de celuloză, 28 000 mc cherestea, 440 000 bucăți tricotațe, 1 500 tone preparate din carne, 300 tone unt, 800 tone brînzeturii.

Un limbaj sec și laconic, mari eforturi condensate într-o cifră sau într-o sobră apreciere, relevante cu atât mai mult cu cît exprimă nu ceea ce este obișnuit, ci tocmai neobișnuitul — acestea sînt știrile. Cîteva, foarte puține, din știrile pe care un județ le transmite către țară. Acestea și altele sînt fapte ale unor oameni, ale unor indivizi sau ale unor colective. Succesele ne privesc pe toți, sînt o problemă a fiecăruia. Din acest punct de vedere, așa spune: faptul că județul Suceava a trecut bariera unei producții de 10 miliarde pe an demonstrează că nu are complexe nici în fața a douăzeci de miliarde, producție care va fi atinsă la sfîrșitul acestui cincinal. Și se va întîmpla întocmai pentru că fiecare om al muncii din județ își face o problemă personală atît din suta de lei cît și din miliardele tuturor.

● **Civilizația începe unde continuă munca**

Dr. ing. Nicolae Turtureanu este directorul unei întreprinderi care contribuie la avuția județului cu o producție în valoare de un miliard și jumătate. În anii 1974, 1975, 1976 Combinatul de celuloză și hîrtie din Suceava, căci despre el e vorba, a primit mereu diplome de unitate fruntașă pe țară pentru cele mai reduse consumuri specifice, pentru indicele cel mai înalt de utilizare a capacității mașinilor. Mai concret, aceasta înseamnă că la secția Confecției se produc pe an 210 milioane bucăți saci, deși capacitatea proiectată era de numai 150 milioane. Proiectul prevedea 5 000 tone pungi pe an, secția produce 7 500. Am în față jumătate de carnet plin cu cifre și situații din care rezultă mereu aceeași stare de fapt: că avem de-a face cu o întreprindere bine organizată, bine compartimentată, cu un superior mod de organizare și conducere a producției, cu un colectiv foarte priceput și harnic. Din această sumă de date una singură este însă de ajuns, pentru că spune totul: combinatul are, pe primele zece luni ale anului, un procentaj de absențe de la lucru de numai 0,18% la aproape 3 000 de oameni. „Celulozarii” sînt acum oameni cu care te poți consulta în orice problemă de producție. Vreau să spun că și datorită dintr-un imbold interior, nu pentru că există un șef în apropiere. În numai zece ani și ceva au învățat totul despre industrie. Respectîndu-l legile, se respectă pe ei înșiși. Rezultatele i-au convins că industria este civilizație, dar nu numai la modul unui prezent prosper, dar și la modul mai înalt al unui viitor foarte sigur. Oamenii au nevoie de certitudini și industria le-a oferit.

Unde începe civilizația? Am putea răspunde, în general, că ea începe acolo unde

continuă industria. La C.C.H. etapele civilizației coincid (se putea altfel?) chiar cu etapele de existență ale întreprinderii. Într-un fel ea a început în 1962, prima etapă de construcție, s-a continuat în 1968, cu etapa a doua, în 1975 cu etapa a treia și, foarte important, continuă. Și chiar dacă extinderea combinatului se va opri, probabil prin 1985, civilizația nu mai poate fi oprită. Ea are cale liberă.

● **Din 21 000 locuitori, 14 000 sînt muncitori**

Primarul orașului Rădăuți, Gheorghe Cuciureanu, îmi spunea liniștit (și eu am înțeles că această liniște este o formă de modestie) că în ultimii 3-4 ani nu au avut probleme cu indicatorii de plan. În 1977 orașul contribuie la avuția județului cu o producție industrială de un miliard de lei, în principal prin eforturile întreprinderii de prelucrare a lemnului, ale Fabricii de construcții metalice și prelucrări mecanice, ale întreprinderii de tricotațe „Bucovina”, ale întreprinderii de spirt, bere și amidon. Dacă la indicatorii de plan nu există probleme, există în schimb „probleme” la alte capitole. Unul din cele mai importante, cel care privește dezvoltarea orașului. Pînă la sfîrșitul cincinalului Rădăuții va avea 3 000 de apartamente noi, străzile sale vor fi aproape în totalitate asfaltate sau pavate, rădăuțenii își vor face cumpărăturile într-un mare magazin comercial de tip BIG, vor avea o modernă autogară, un spital nou, de 420 de paturi, cu poli-clinică, încă 1 300 de locuri în creșe și grădinițe, vor putea vorbi cu rudele lor din București formînd doar prefixul 90 și numărul dorit. Toate acestea pot să spună ceva, dar tot atît de bine pot să pară lucruri obișnuite, căci fiecare oraș al României socialiste repetă într-un fel sau altul acest drum spre mai bine și spre mai frumos. Mai deosebit mi se pare faptul că la o populație de 21 000 de locuitori orașul are aproape 14 000 de oameni ai muncii. Cu totul deosebit este și faptul că roadele muncii lor se pot întîlni peste tot în țară, dar și în treizeci de țări ale lumii. Să amintim aici că în U.R.S.S., R.D. Germană, Polonia, Ungaria, R.F.G., Danemarca, Franța, Anglia, Canada, S.U.A. și altele ajung cherestea, mobila, produsele de artizanat și produsele metalurgice ale rădăuțenilor. Să amintim aici că 97% din producția întreprinderii de prelucrare a lemnului este destinată exportului. Să reamintim bucureștenilor că marile magazine în care ei își fac zilnic cumpărăturile, Unirea, Bucur-Obor, Romarta, cele de pe Dorobanți, arată atît de frumos precum arată și datorită rădăuțenilor, și anume celor de la Fabrica de construcții metalice, realizatorii mobilierului comercial.

● **Străzile și oamenii**

Cineva spunea, la început de secol, că orașele nu pot parveni, spre deosebire de oameni. La timpul potrivit, partea a doua a acestui adevăr se ținea în picioare. As-

tăzi, creșterea firească a orașelor se petrece nu spre deosebire de oameni, ci asemenea lor. Nu știu un județ mai potrivit decît Suceava pentru a face observația că între om și așezarea în care trăiește există o relație fundamentală.

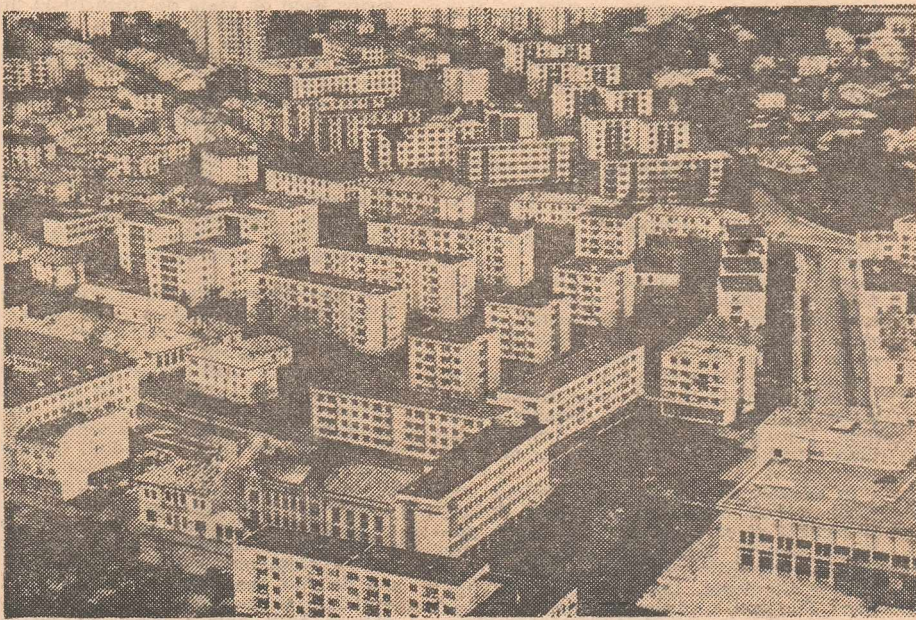
Orașele Bucovinei, toate foste tirguri, renumite doar pentru iarmaroacele de sfîrșit de săptămînă, sînt astăzi așezări urbane la cota cea mai înaltă a exigențelor civilizației. Toate au o zonă distinctă căreia localnicii obișnuiesc să-i spună, după tipicul ziarelor, „zona industrială”. Blocurile de locuit, străzile asfaltate, magazinele cu mari spații vitrate, școlile, casele de cultură, muzeele și bibliotecile din Suceava, Rădăuți, Vatra Dornei, Fălticeni, Gura Humorului, Cîmpulung Moldovenesc, Solca, Siret sînt tot mai numeroase, mai moderne — pentru că în preajma lor se află industria. Orașele, ca și oamenii, sînt tot mai mult sub influența pozitivă, civilizatoare, a industriei.

În Bucovina, mai ales, schimbarea locurilor a dus la schimbarea oamenilor. Bucovinenii sînt ce aduce viitorul. Observația e deopotrivă valabilă pentru cei de la sat ca și pentru cei de la oraș. De altfel, la sfîrșitul acestui cincinal, pe harta județului, în dreptul localităților Verești, Dolhasca și Broșteni se va desena cercul rotund și plin al demnității de oraș.

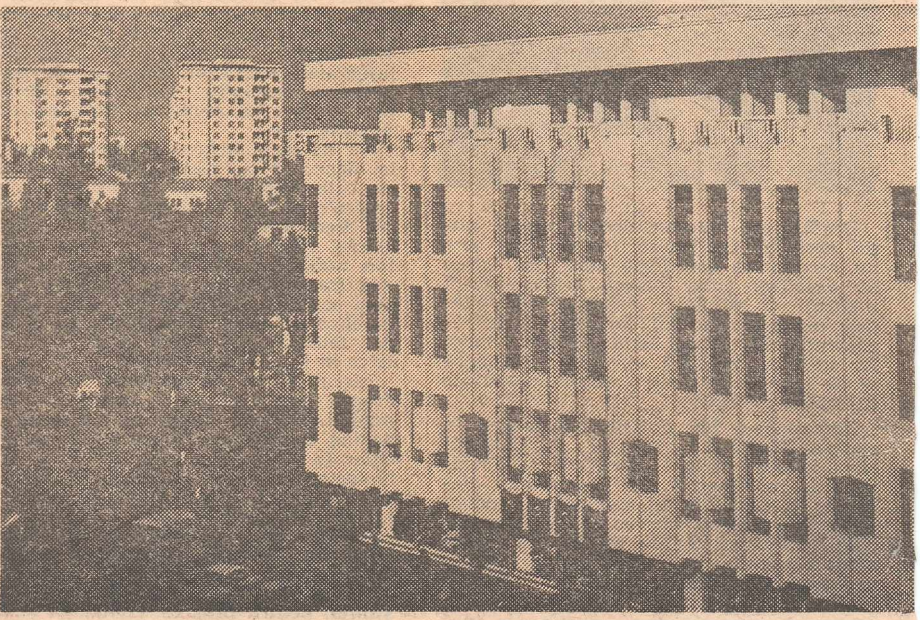
Acest reportaj s-a încheiat la statul major al înțelepciunii cifrelor, la Direcția județeană de statistică. Directorul Traian Senciu mi-a explicat în ce termeni se traduc bunăstarea și civilizația oamenilor județului. Mai exact, în ce cifre: Anul trecut bucovinenii și-au cumpărat aproximativ 2 milioane de perechi de încălțăminte. Sigur că primii cumpărători au fost cei 39 000 de navetiști, dar e important de menționat că cereri foarte mari s-au înregistrat la sate, acolo unde țărănul a schimbat de mult tradiționala opincă pe un pantof comod și durabil. Este acesta un semn de civilizație. Cum semn de civilizație este și faptul că în anul trecut bucovinenii și-au cumpărat peste 40 000 de ceasuri. Industria nu se poate face fără disciplină, fără punctualitate.

Am făcut la Suceava un test, un test în măsură, cred, să ilustreze echivalențul în bunăstare și civilizație al unei averi colective de peste 11 miliarde de lei, cît are județul acum. La întrebarea „care vi s-a părut elementul esențial al schimbării orașului cînd v-ați întors după o mai îndelungată absență?”, răspunsul cel mai edificator, care le sintetizează, practic, pe toate celelalte, a aparținut maistrului Ion Pricop. „Strada”, a fost răspunsul său. Așa este. Strada indică primul gradul cel mai înalt al schimbării locurilor și oamenilor dintr-un oraș. Cu numai 20 de ani în urmă, în Bucovina vedeai oameni mai mulți și mai bine îmbrăcați doar în dimineața zilei de duminică, la promenada provinciei: „spectacol de literatură satirică, bărbați și femei în haine de sărbătoare, lucitoare de atîta călcat, cu pantofi nepurtați, uscați de prealunga ședere prin dulapuri. Astăzi, spectacolul străzii din orice oraș al Bucovinei este unul obișnuit, duminică și în orice zi a săptămînii. Și dacă oamenii sînt bine îmbrăcați, purtîndu-se civilizat și demn, s-ar putea să inducă în eroare un întîrziat călător, întors după o lungă absență, atunci putem spune, asemenea lui da, sigur, ați găsit așezările și oamenii Bucovinei într-un fel, chiar într-o zi de duminică.

MIHAI TATULICI

Bătrîna cetate de scaun a Sucevei oferă astăzi priveliștea grandioasă a noilor sale ziduri și ctitorii, cu toate probînd temelia trainică a muncii pe care s-a așezat noua sa civilizație. Fotografii de DUMITRU VINȚILĂ

Comuna recordurilor agricole absolute

AICI, la Variaș, în rotunda cimpie a Banatului, cernoziomul răsuflă aerul tare al liniștii. Casele și ulițele — alinate ca un pluton de paradă — capătă, în albul fațadelor și al pomilor, puritatea anotimpului de vine. Gospodarii, văzind norii negri și corbii grăitori a iarnă, au măturat frunzele moarte și le-au dat foc și pară la margini de drumuri, azvirlindu-le cenușa în direle groase ale fumului. Domol, a venit iarna, timp în care țărănul uită de țărână și nu-și găsește astimpărul în ograda și prea strimț și prea îngrădită — acum. Frigul nu moleștește, pe cit plictisește în imensă cușcă a satului. Se fac vizite multe și popasuri puține la colțuri dese de stradă, la crîsmă, la dispensar, la primărie sau la neamurile plecate în orașele cele mari, la Timișoara, la Reșița sau la Arad. Se ascut cuțitele pentru tăierea porcilor, se destupă vasele cu țuică sau cu vin, se oficiază căsătorii, se desfac borcanele cu murături și compoturi (folosite și la fripturi!), se vâruiesc pomii în așteptarea anului cel nou. Și atâtea alte întimplări obișnuite în cercul calendarului vieții. Oamenii deci nu mai sînt grăbiți în trecerile lor pe uliță; au lăsat bicicletele în curți, zăbovind la un „givan“, la o vorbă bună cu prietenii, cu Ion, cu Hans, cu Ivo sau cu Istvan, întrebându-se, ca și pînă acum, și de sănătate și de vreme. Ba va ninge, ba va ploua, ba nici una dintre ele, ba ai bazat că... ba n-am auzit că... Și așa mai departe, totul curge, totul șade.

...Primarul, Velimir Rancov, zimbește aflînd aceste impresii dintîi: „N-ai știut că...“. E un om mic de statură, cu părul cărunt, deși tînăr, în vîrstă de 44 de ani. S-a născut la Variaș, din părinți necăjiți, astăzi, sigur, fâloși că, din '68, fiul lor, căruia n-au avut bani să-i cumpere cărți și tăbliță, poate conduce treburile unei comune puternice, exemplară pentru rotunda țară românească. Căsătorit cu fata unei familii germane, cu Ana, apoi fiica lor, Anița, măritată cu un român, Gheorghe, inginer mecanic — așadar, primarul (evident, sentimentele nu se pot dirigu) oferă el însuși subiect de meditație pentru cei care s-ar îndoi de adevărul adevărat că românii cunosc și polka și kolo și ceardașul, că germanii dansează și hora și kolo și ceardașul, că maghiarii știu și hora și polka și kolo, tar sirbii — ca și ceilalți, toți hotărîți de istorie și de ei înșiși să rămînă încredeați. Dansurile acestea nu se potrivește nicăieri mai bine decît aici pusti, spațiului abia măsurat cu scumpa lumină a ochilor; muzica lor este metafora neastimpărului; toate se joacă și mai lenes și mai vioi, dar întotdeauna cu brațele arcuite și înlătuite în împreunarea muncii, a vieții; rotunda lor alcătuire dă simetrie acestei uitări solemne a grijilor, a ploilor, a vînturilor ce străbat cîmpia fără zăgazuri; dansurile îndeamnă, prin pașii lor, curați, și ușori, și grei, la iesirea omului în lume, asemenea fetelor aflate la întîia umblare în obște demult ademenitoare. Nicăieri în lume ca în Banat naștile acestea nu își cunosc mai bine istoria și tradițiile, vechimea, limba și portul, puterea de muncă și ceea ce sociologii numesc creativitate; nicăieri traiul lor nu este mai intim, mai sufletesc, mai uman, mai altfel. Și aici, la Variaș, pruncii de-o schioapă, ca și cei bătrîni cunosc cel puțin patru din limbile semînțiiilor pămîntului, încit, uneori, deși poligloti, se întimplă ca oamenii să se incurce în savanțiful atitor idiomuri.

DINCOLO de satul lor ordonat pe ulițe largi, de casele traionice, de cărămidă, de curțile curate și pline de orătării și cîini cumiți, dincolo de spiritul lor gospodăresc, care le-a adus locul al doilea pe țară și Ordinul Muncii clasa a II-a, în 1976, dincolo de școala prin care au trecut cu toții (deși la 1938 erau aici 600 de analfabeti), școală veche de 200 de ani, acum clădire cu două etaje și cu tot ce este necesar pentru ca

elevul de azi să devină omul de miine, dincolo de prăvăliile de tot felul, de meșteșugarii pricepuți la toate, dincolo de apa care străbate, prin țevă ascunsă, fiecare uliță și pătrunde în băile a jumătate dintre săteni (la Londra, aflui: 33 la sută din locuitori nu au nici apă caldă, nici baie), dincolo de suta de autoturisme sau de cele 250 de telefoane „la domiciliu“, dincolo de cele cinci gaze, două mori, două brutării și cinci cazane de țuică-răchice, dincolo de istoria și patria comună, de cei 12 țărani executați pentru „înaltă trădare“ la 1848-ul revoluționar, dincolo de adevărul rîndurilor dintr-o însemnare de la 1900 a unui moșier („în conștiința acestor plugari a pătruns ideea socialismului“), dincolo de celebra fanfară care în preajma întîiului război mondial făcea turnee în toată Europa, parcă încercînd să o lege și s-o îndemne la pace, dincolo de cernoziomul cafeniu-ciocolat și de grînele de altă culoare și de buruienile care mai cresc pe răzoare, golomăt, păiuș, obsigă, pir, volbură sau firuță, dincolo de blocuri și de complexul sanitar ca la orașul-oras, dincolo de cei 200 de intelectuali aflați „în schema“ locului, de alții, tot sute, plecați cu diplome în geografia economică a țării, așadar, dincolo de toate, ce îi leagă pe cei

Inginer Ioan Ageu, directorul I.A.S., unul dintre artizanii acestor recorduri

fix 6719 locuitori ai comunei, ai Variașului, ai Gelului (cu nume și urme de voievod ce așteaptă încă scrierea completă a anului nașterii și a anului morții) și ai Sinpetrului...foarte Mic (doar 601) ?!

...Primarul Velimir Rancov zimbește mereu. Caută, se pare, un răspuns convingător, metaforic: „Munca!... Viața!... Bucuriile!... Și tristețiile, uneori!... Da, munca!... Nu: totul îi leagă“. Adaugă: „Hora... Polka... Kolo... Ceardașul...“. Revine: „Totuși, bucuriile“.

Și mai aflui, măreț argument, toate unitățile agricole de pe raza comunei poartă mîndrul titlu de „Erou al Muncii Socialiste“, dobîndit, în același an, 1974, pentru același „motiv“: porumbul! Iar în 1975, doborîndu-și propriile recorduri, aceleași unități au fost decorate, din nou, cu Medalia de aur „Secera și Ciocanul“. Deci și I.A.S. și C.A.P. și S.M.A. din Variaș ca și C.A.P. din Gelu, ca și C.A.P. din micul Sinpetru.

„Mergeți pînă la I.A.S. și întrebați-l pe director de ce nu își repară pendula! ?“ — mă îndeamnă primarul, el — zimbind, eu — nedumerit. Îl ascult.

MA întîmpină un bărbat înalt, cu fața rotundă, cu ochii limpezi, blînzi, îmbrăcat într-o bluză groasă de lînă. Aruncă o privire rapidă prin încăperea numită birou — „Ageu... Ioan Ageu, eu sînt directorul I.A.S.-ului —; zăresc un perete întreg tapetat cu trofeele vredniciei; pe un altul este desfășurat un steag roșu, cu ciucuri aurii, probabil tot de frunză, ca și cele trei Ordine ale Muncii clasa I. Caut pendula; o găsesc ușor, înconjurată de o expoziție de știuleți mari, cu boabe gemene, și gălbenuș și sămînță de rod viitor. Întreb: „E defectă pendula? !“ — și arăt spre ornicul masiv, cu un cadran cit roata carului, avînd plumbii destînși, gata să spargă și cristalul, să frîngă și lemnul sculptat de un meșter dus demult din lumea celor care cuvîntă, creator al unui aparat rămas să măsoare veșnicia... efemeră. Dacă aș scrie că directorul a zimbit — cum s-a și întimplat — s-ar putea crede că oamenii de la Variaș grăiesc prin ris, că vorbele le pot fi înlocuite prin gesturi, prin mimică.

Ioan Ageu cade nițel pe gînduri; mă invită să șed, pînă găsește cuvintele juste. Ce știu despre I.A.S.? — mă întreb la rîndu-mi, ce știu despre cei peste 400 de mecanizatori, ingineri și tehnicieni, auroi ai performanței de a-și „compromite“ anual angajamentele ?

„Pendula e ruginită... I s-a rupt arcul... Prea se grăbea... Și ticăia al naibii de tare, mai ales atunci cînd eram în întîrziere... În agricultură n-avem nevoie de ceas... Ci de ceasuri...“ — spune inginerul Ioan Ageu, născut prin părțile Aradului, în satul Buhani, contraziind calmul ardelenilor. Și răbdarea. „Campania noastră de toamnă a ținut șase săptămîni, măsurate nu cu ceasul, ci cu brațul. Din zori și pînă în întunericul zilei oboseite — muncă!... În birou intram numai pentru iscălituri... Mulți se-ntreabă de ce sîntem primii care încheiem arăturile, de ce sîntem primii care începem semănatul, de ce terminăm primii recoltatul — secerișul sau culesul... De ce nu repar pendula? !... „D-aia“ — cum ar răspunde un țărăn cealbru... N-am timp!... N-am timp de măsurat!... Am avut peste 2500 de hectare cu porumb... Știti cit înseamnă asta? !... Vă spun eu: înseamnă că am umplut 21 000 de vagoane cu boabe, deci un tren întins pe 21 de kilometri. La griu — de pe 1200 de hectare, am secerat... un mărțar de șapte kilometri pentru brutăriile țării. Mai scrieți: în plus, față de plan, am dat statului: 3 000 de tone de porumb, 1 050 de tone de griu, 1 200 de tone de orz... Porumb ca în anul acesta n-am mai avut... Parcă pocneau boabele pe știulete... Galben ca aurul... Îl visam noaptea... Dormeam cu capul pe grămezi imense, perne calde... Mi-a fost teamă că ne prinde iarna cu ogorul nelucrat... Știu o vorbă de la taica: Băiete, privește în fiecare zi la nori și află de-i vreme bună ori rea, apoi să te hotărâști ceea ce ai de făcut... Oricît ar fi de perfecționată știința pămîntului, tot omul e acela care o aplică, cel care cu mîntea și brațul creează belșugul... Avem tractoare și mașini agricole de ultimă oră a tehnicii, avem îngrășămînte chimice, avem soluții contra dăunătorilor, buruienilor, avem rase de animale de mare productivitate, avem instalații moderne de muls, de hrănit. Tot ceea ce industria ne-a pus la îndemînă. Omul însă conduce totul, el dă tonul, cum s-ar zice. În 1960, același pămînt dădea vreo 2 800 kilograme de griu, nici 5 000 de porumb... De la vaci mulgeam cam 3 500 de litri (la 200 de capete); acum — peste 4 000, dar de la

1 500 de vaci!... Cum? Numai pentru modernizarea unei ferme zootehnice am investit cinci milioane de lei, ca să avem un sector de elită... Pendula?... D-aia n-o repar, să nu văd că s-au scurs 17 ani de cînd am poposit la Variaș, alți 15 de cînd sînt director... Nu, n-am încercuțit pe cit s-ar fi cuvenit... Doar pendula aceasta știe totuși cit ne-am luptat — și ne lupțăm încă — să învingem marele prieten și marele dușman al omului: timpul.

„Scrieți, vă rog: Traian Martin, șeful atelierului mecanic și secretarul nostru de partid („Din '50 sînt aici, întîi ca tractorist, apoi ca mecanic. Din 1955 sînt secretarul organizației de partid. Să mai plec?... Hîm? !... La Variaș îmi duc traiul și munca pînă la capăt, fiindcă merită. Aici omul e om dacă o dovedește întruna. Sper...“), Ioan Covrig, director tehnic („De la absolvirea facultății, deci de acum 20 de ani, slujesc acest pămînt al Variașului. Am prins începutul, cu 1 701 kg porumb și 1 200 griu! De necrezut, astăzi, nu-i așa?!... Era același pămînt, erau aceiași oameni, dar erau alte vremuri... Prima cauză: organizarea muncii!“), Ana Fișcu („Eu sînt mulgătoare la zootehnie, așa cum am început, în 1948, cînd s-a înființat Gostat-ul... Am Ordinul Muncii clasa I, dar nu pentru vechime în muncă. Cred că pentru mîinile mele, care au muls o mare de lapte“), Ioan Deschu („Sînt tractorist din anul 1960. Acum sînt policalificat, fiindcă mîi și combina și orice altă mașină agricolă. În campanie recoltăm 60 de tone de porumb pe zi, dar Mircea Tulbure, prietenul meu, am aflat că a ajuns la 70, așa că n-am de ce să mă laud... Atîta am putut“), Walter Wilwerth („Ce să vă spun: sînt contabil-șef din 1958. De atunci, am socotit că I.A.S.-ul nostru a dat beneficii, deci bani curați, cam-200 000 000 lei... Mie altceva mi-ar plăcea cîteodată: să fiu talentat ca Alecsandri și să pot compune un pastel despre cîmpia bătăneană... Să mă pomenească lumea că am descris un colț de rai... Și-un picior de plai... Fîindcă milioanele au poezia lor, altfel totul ar fi arid, ca o carieră de... porumb“), Milan Petcov, Ioan Hochscheidt, Ludovic Kos, Dumitru Stănilă, Nicolae Ștevi, Dumitru Lungulescu, Otto Buchert, Gheorghe Farcaș, Iosif Schneider, Pompiliu Drigla... deci vă rog să scrieți că acestor oameni — pînă la 420 — le revine cîntea de a doborî recordurile hărniciei. Oamenii vrednici, talentați, nu buni de gură, de sedințe interminabile. Mulți au păstrat imaginea țărănului apăsînd coarnezul plugului, ori cosînd de zor, ori cîntînd, vorba lui Vlahuță, zburdînd. Țărănul de astăzi — mă refer la lucrătorul din întreprinderile agricole de stat — este, de fapt, un muncitor, adică mecanizator, adică zootehnist, adică inginer... Totuși, trăim sub nori și soare; uneori plouă cînd nu trebuie, altelei e arșiță nedorită. Ar fi bine să știm mai multe despre starea vremii, nu doar în zori, ci cu două săptămîni înainte. Sau cu o lună, chiar cu un an. Să știm exact... Eu, Ioan Ageu, cred că pe pămîntul acesta ar rodi 20 000 de tone de boabe de porumb, 10 000 de griu... Dacă!... Dacă am iriga, dacă am avea semînțele cele mai valoroase... Dacă mașinile ar fi și mai diversificate... Dacă pendula...“

DACĂ primarul Velimir Rancov ar fi acolo, sigur că ar zimbi din nou. Întîi, pentru că nu am aflat de ce Ioan Ageu nu își dregă ornicul devenind mobilier de rînd, apoi pentru că ar ști ora exactă și fără ceasul din colț. Ceasul adevărat al muncii, pulsul, așadar, al unei comune nu chiar oarecare, însă reprezentativă pentru noile dimensiuni ale satului românesc contemporan. În plină iarnă, oamenii gîndesc la căruțele verii, chiar dacă, aparent, doar cîmpia răsuflă repausul încolțirii bucuriilor viitoare. De aceea, cînd suflă vîntul neastimpărat, aici, în pusta bătăneană, se aud pași de horă, de polka, de ceardaș și de kolo... Da, de dorul mut al cîmpiei, al muncii.

TEODOR BULZA ■

Altitudini în cîmp, altitudini în centrul comunei; locuitorii Variașului nu mai concep să trăiască alt fel decît la înalt nivel, adică la o muncă modernă — o viață modernă. Fotografii de ION PREDOȘANU ■

„Autocîinele” este un cîine pe care l-am făcut eu

Acum, de pildă, este vremea roșcatelor cu ochi verzi. La primăvară, poate, vor avea credit blondele. Precizăm, ca să nu existe nici un dubiu, că „roșcatele” și „blondele” sînt păpușile din București oferite spre vânzare copiilor. Așa vin ele în acest sezon de la întreprinderea „Arădeanca”. Cum vor fi cele viitoare? Asta nu se știe. Bine, dar, veți întreba, reprezentanții comerțului nu merg la contractări, nu aleg, nu se fac purtătorii punctului de vedere al „beneficiarului”? Iată răspunsul primit de la Nicolae Constanța, șefa raionului jucării de la cel mai mare magazin de acest fel din țară — „Romarta copiilor” din București: „Lucrez de 4 ani în acest domeniu, dar la contractări am fost invitată o singură dată, anul trecut, la „Pavilion” la București. Am văzut însă aceleași modele, cele mai multe vreau să spun, și m-am plictisit. Totuși, eu și alte colegi fuseserăm entuziasmate de niște boboci de rață. Erau galbeni și pufoși, aveau impresia că sînt vii, că acum or să vrea ceva de mîncare. Au ajuns la magazin, avînd culorile roșu și albastru, cît despre puf nici vorbă. Tot anul trecut a apărut frumoasa păpușă „Sinzianna”. Bun, dar Pepelea cînd apare?”

Mai multe lucruri se pot spune despre jucăriile copiilor. Că, de ce să n-o spunem, gama lor aparent este una destul de diversă. Jucării mecanizate, din plastic, jocuri, păpuși, jucării pluşate, jucării de tablă. Că ele cu destul

de rare excepții se vînd. Aici lucrurile nu sînt deloc simple. Or le cumpără părinții din dorința de a scăpa mai repede, or le aleg copiii, uneori cu o lipsă de discernămint care la vîrsta lor le stă bine. Dar dusă acasă jucăria nu mai place sau pur și simplu se strică. Piese de schimb, desigur, nu există și stricate sau neintrate în copilărie rămîn prin pod să aducă aminte despre ani care nu se vor mai întoarce. Să nu uităm că părinții nu se prea uită la bani atunci cînd este vorba de copiii lor. Vizita prin mai multe magazine bucureștene ne-a dat posibilitatea să vedem și lucruri care sînt mult mai importante decît par.

Mai întîi asistăm nedumeriți la o adevărată invazie a cîinilor din cele mai năstrușnice materiale și de rase, ca să spunem așa, încă inexistente în realitate. Dar imaginația celor ce produc atîția cîini este uluitoare, căci în rafturile magazinelor a apărut și jucăria intitulată „Autocîine”. Iată deci ce legătură minunată s-a stabilit între natură și tehnică. Ce vrea să însemne „Autocîine”? O mașinuță, neautomatizată, avînd bordul vag asemănător cu botul unui cîine. Găsim în magazine cîini albaștri, roșii, pisici grena sau verzi. Nu înțelegem de ce un cîine trebuie să semene cu o mașină sau invers. Proprietatea obiectelor trebuie păstrată cu sfințenie căci niciodată un copil n-o să vadă în realitate un cîine în cu-

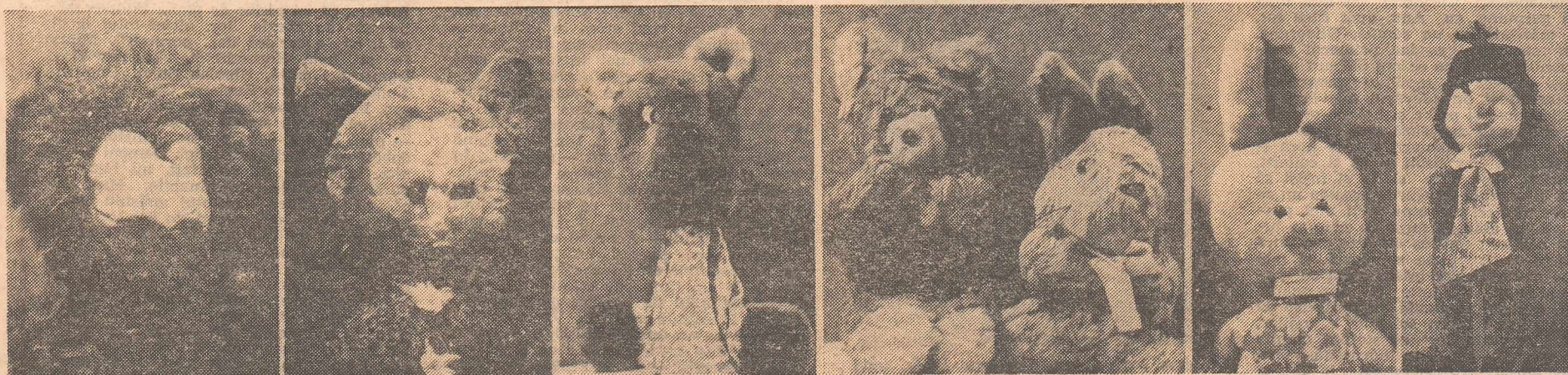
lorile curcubeului. Și apoi există niște cîini grași și lungi al căror preț ajunge și la 160 lei. Din niște deșeuri neasortate și dezagreabile se confecționează pisica Vichi, iar maimuța Toto pare destinată unor filme de groază.

„Nu știu de ce, ne spunea șefa raionului jucării de la „Romarta copiilor”, Nicolae Constanța, nu putem face jucării frumoase. Nici cele pe care le cumpărăm din alte părți nu sînt de fiecare dată extraordinare. Eu personal m-am săturat de cînd vînd jocul „Albă ca Zăpada și cei 7 pitici”. A mai apărut basmul „Prislea cel voinic și merele de aur” și a avut un mare succes. Dar ele nu sînt însoțite de cuburi, cu alte cuvinte copilul nu poate interveni în logica basmului, nu-ți poate dovedi ție, părinte sau educator de grădiniță, că l-a înțeles. Jucăriile trebuie să îndemne nu numai la joacă, ele trebuie să îndemne și la meditație și fantezie, la dorința ca tu însuși să crezi ceva.”

Se poate observa cu destul de mare ușurință un lucru care ține de esența problemei în discuție: jucăriile nu le duc cu gîndul că te afli în România, anul 1977. Cele mai frumoase basme ale românilor familiarizează copilul cu niște situații și personaje, iar jucăriile nu le urmează cu fidelitate. Unde sînt Făt Frumos, Ileana Cosînzeana, Păcală, Tîndală, Păsărilă-Lăți-Lungilă, Sfarmă Lemne, Gerilă, Flămînzilă, Statu-Palmă-Barbă-Cot? De ce nu sînt jocuri cu hi-

drocentrale, cu locomotive diesel, cu căi ferate, în care să se folosească nume de oameni și localități existente în România? Limbajul folosit în discuțiile cu copiii este desigur unul reprezentînd realitățile vieții de azi, ori jucăriile sînt încă departe de așa ceva. Oare de ce s-a renunțat la ursuleți care merg pe roțile, televizoare care cîntă, păpuși care plîng și rid? În paranteză fie spus, păpușile fabricate la Arad sînt cam grase, ceea ce poate să traducă o anumită expresie „gras și frumos”, dar copiii s-ar putea să gîndească altfel. O altă nedumerire: de ani de zile asistăm la o adevărată explozie a talentului copiilor în special la desen. Să ne gîndim la copiii de la Vulturești, Onești sau la aceia din comuna maramureșeană Bogdan Vodă. Chiar revista noastră a publicat numărul trecut opiniile pictorului Constantin Piliuță în legătură cu Expoziția internațională de desene a copiilor găzduită de Capitala țării noastre. Dacă ai noștri copii au talent la desen, ne permitem să întrebăm de ce ei, copiii, nu participă la contractări? De ce nu sînt măcar întrebați cum ar fi bine să arate jucăriile ce le sînt destinate? Nu trebuie să ne mire că un puști de aproape 4 ani, întrebă de noi ce înseamnă autocîine, a răspuns cu o logică ce nu-i trebuie refuzată: „Este un cîine pe care l-am făcut eu”. Din păcate nu-l făcuse.

EUGEN SECELEANU ■

Avertizarea „Atenție, copii!” ar trebui, pesemne, s-o aibă în permanență la vedere și cei care concep și execută asemenea păpuși, mai curînd sperietori pentru micuții neascultători
Foto: ELENA GHERA ■

Un hoț distins care citea Stendhal. Fapt care nu i-a impresionat pe lucrătorii Miliției municipale din Alba-Iulia!

Istoria pe care am să v-o povestesc începe — sau se sfîrșește, cum veți vrea să-i ziceți — miercuri, 23 noiembrie, orele 14,35, în camera 310 a hotelului „Transilvania” din Alba Iulia. S-a întîmplat să fiu cazat aici împreună cu un tînră mergînd binîșor spre maturitate, un vlăjgan înalt și arătos, așa îndrăzni să spun chiar distins, făcut, dar cu măsură, amabil peste poate, curat și pus la punct ca un ginere cu punge plină. N-am avut vreme să ne prezentăm, deoarece dumnealui s-a scuzat, zicînd ceva de niște treburi prin holul hotelului. M-am lungit în pat, erau aproape ceasurile 14, la televizor se dădea un meci cu două echipe de fotbal plictisite. Cam tot atunci a revenit în cameră și Lajos cel prezentabil care, între două faze fără cap și coadă, m-a întrebă dacă n-aș avea chef să bem împreună. Ca doi soldați bătrîni, sticla aceea de corfiac pe care tocmai o scoate din buzunar. Cine e în stare să refuze o astfel de idee într-o zi ploioasă, cu un meci prost la televizor și cu perspectiva unei după-amieze oarecare? Așa că am fost „amici” vreun sfert de oră, mai bine zis pînă spre sfîrșitul reprizei cînd camera, pur și simplu, s-a umplut de ofițeri de miliție. În realitate, nu erau decît trei, dar știți și dumneavoastră cum ție se învălmășesc impresiile cînd, pe nepusă masă, năvălesc într-o odăle de cîțiva metri patrați trei lucrători de miliție cu un aer foarte decis. Recunosc că pe moment trebuia asta m-a surmenat nițel, dar trebuie să recunosc că un minut mai tîrziu, după convenita uluială,

le-am mulțumit din toată inima. Lajos K., cetățeanul acela blînd și îndatoritor, cu zîmbet de june sfios și maniere de licențiat la Cambridge, era un hoț vestit, căutat de cîțiva vreme de miliția mai multor județe și prins la Alba Iulia în mai puțin de o oră de la primirea ordinului de alertă.

Evenimentele al căror erou s-a întîmplat să fiu, și al căror erou mofluz urma să fiu dacă ele se desfășurau altfel și nu atît de grăbit, de exact, de responsabil, încept cu un telefon. Maiorul Adrian Mateșoiu, șeful Miliției municipale, e anunțat din Cluj-Napoca să fie atent fiindcă ar fi posibil ca un oarecare Lajos K., să se pripășească prin Alba Iulia. Acesta plecase fără urmă din hotelul clujean „Napoca”, unde furase paltonul și banii vecinului de cameră. E chemat maiorul Cornel Vargaș care, la rîndu-i, își trimite oamenii — căpitanul Dumitru Drăgan, locotenentul Gheorghe Bibolaru și sergentul major Aurel Haneș — să controleze hotelurile urbei și să-i pună în gardă pe funcționari. Lajos cel frumos abia sosisse, iar ce s-a mai petrecut în camera cu numărul 310 am spus mai înainte.

Amicul a fost ridicat urgent, cu tașca lui ministerială cu tot, și la percheziția care a urmat la miliție am primit ceapă ca norocul are cele mai neașteptate înfățișări. Fără acest noroc și fără promptitudinea exemplară a celor numiți, documentarea mea la Alba Iulia ar fi avut, pentru un astfel de articol, temeiul păgubașului. Firește, ar trebui să le mulțumesc încă o dată lucrătorilor Miliției municipale, atît în numele meu

cît și al celor care puteau s-o pășească, dacă Lajos nu-și încheia drumul lui de hoț aici. Cred că mai mult trebuie să fie îndatorați Miliției municipale cetățenii din Alba Iulia. Fiindcă orașul este primitiv și liniștit, meritul e, fără îndoială, și al organelor de ordine.

Nu e mai puțin adevărat că, deși hoțul Lajos este un personaj interesant, parte din victimele sale sînt și mai interesante. Ca personaje și ca oameni care cască gura în loc să caște ochii. Lajos era, după împrejurări, de toate: comis voiajorului unui atelier vîrcean de fabricat jaluzele — pe a cărui stampilă, de n-o fi cumva falsă, scrie numele unui oarecare KÖLÖ Andras din comuna Cîmpuri — intermediar în afaceri cu vânzare și cumpărare de fin, imputernicit al nu știu cărei întreprinderi și altele asemănătoare, dar, mai mult decît orice, era limbă dulce. Afacerea încheiată de el, pe de o parte, ca persoană foarte interesată să prospere avutul C.A.P.-ului din Valea Lungă, așa, din prea plinul inimii lui de vagabond distins, și tovarășii puși să conducă treburile C.A.P.-ului respectiv e comică, de putem numi comică o gîinărie prin care cooperativa era să piardă vreo 60 000 de lei, banii pe care amabilul coțcar urma să-i manevreze în contul a 50 de tone de fin. Prin urmare, la data de 16 noiembrie, între Forika Mihaly, președintele C.A.P. Valea Lungă, Antalffy Jozsef, inginer șef, și Lajos K., specialist în fin, intervine contractul nr. 660. Unii vor să vîndă, Lajos să-i ajute întru aceasta și toată lumea să ciștige. Cum dracu s-a ajuns

ca niște tovarășii cu atîtea ștampile pe mină să facă afaceri cu un necunoscut, iată un mister pe care îl va lămuri curînd miliția economică. Dacă tovarășii mai sus numiți n-au apucat să afle încă ce prostie au făcut, le-o comunicăm cu tot respectul acum, prin intermediul revistei. Dacă au avut motive temeinice și sînt nevinovați, cu atît mai bine pentru ei. Cert este că, pînă în clipa arestării sale, Lajos apucase să scoată din bancă — din imputernicirea cooperativei agricole de producție — suma de 2 400 de lei pe care a și păpat-o. Tot aici sugerăm miliției economice a județului Vrancea să cate a vedea ce afaceri învîrte atelierul pentru rulouri și jaluzele din comuna Cîmpuri.

Locotenentul Gheorghe Bibolaru, fost strungar, actualmente student în ultimul an la Drept și om care a intrat în miliție din patima dreptății, mi-a spus că lucrurile ar fi întotdeauna mai simple dacă oamenii și-ar face datoria. Lajos K. a operat prin nenumerate hoteluri. Convingerea locotenentului e că, mai devreme sau mai tîrziu, orice hoț e prins. Dar, făcîndu-și cum se cuvine meseria, toți cei care au grijă de liniștea cetățeanului de rînd pot face ca hoții să fie prinși mai devreme. Un rol însemnat îl au și păgubașii. Ca să nu mai fie păgubași, să nu se lase induși în eroare de faptul că omul pe care abia îl cunosc e peste măsură de binevoitor și dispus să-i servească. În ce mă privește, recunosc că orice om cu un Stendhal în mină dă un fin sentiment de siguranță. Iar hoțul meu tocmai Stendhal citea!

TUDOR OCTAVIAN ■

„Sînt conștient cît datorez acelor care au rămas anonimi”

Ion Lăceanu s-a născut la 7 mai 1936, în comuna teleormăneană Săceni, lângă Roșiori de Vede. Interpret instrumentist și, în vremea din urmă, vocal, posedă 4 discuri personale, cărora li se adaugă alte 7, în colaborare. Prezent pe discurile „Eternelle Roumanie”, catalog Deesse, „Les flûtes roumaines”, distins cu Marele Premiu al discului al Academiei Charles Cros, și „Ion Lăceanu și cele 5 instrumente folclorice ale sale”, apărute în Franța. În aceeași țară circulă o casetă cu interpretările sale. Laureat al Festivalului mondial al tineretului și studenților de la Varșovia (1955) și Moscova (1957), distins cu Medalia de aur a Festivalului internațional de folclor de la Beirut (1964), deținător al Premiului de interpretare la festivalurile folclorice de la Brusa (1965) și Novi Sad (1975).

— Pentru că tot veni vorba, am să-ți spun de la bun început că nu pricep un lucru. Dacă tot te-ai născut, cum pretinzi, la Săceni, de ce te cheamă pe dumneata Lăceanu și nu Săceanu ?

— Mă cheamă ca pe tata și ca pe ceilalți cinci frați ai mei. Lăceanu. De ce, nu știu, dar așa mă cheamă, clar ?

— Clar. Ce-ar fi să ne povestești cite ceva din biografia dumitale.

— De cîntat, cînt de cînd mă știu, adică de la vreo patru ani. Tata, rapsod cunoscut prin părțile Teleormanului, mi-a fost primul profesor, învățîndu-mă să cînt la fluier și la caval. La 15 ani am participat la primul concurs, la căminul cultural din satul meu natal. Am ieșit primul. Ajunge ?

— N-ajunge.

— Cu șapte clase terminate, am plecat la București, la meserie, să mă fac electrician. Am participat la Festivalul mondial al tineretului și studenților din 1953, unde m-a auzit Ionel Budișteanu. M-a ascultat și se vede treaba că i-am plăcut. M-a pus la o probă, am luat-o, și așa, pe nesimțite, am devenit artist cu fluierul și cu cavatul. Șaptesprezece ani am rămas cu „Perinița”, după care am trecut la „Rapsodia română”.

— Ajunge. A fost totul chiar așa de simplu cum povestești ?

— Poate că a fost, poate că n-a fost, cine mai stă să-și aducă aminte ? Am muncit însă foarte mult și am căutat să învăț de la fiecare. Nu doar de la muzicienii rafinați, bunăoară de la Ionel Budișteanu sau Tiberiu Alexandru,

care m-au ajutat ca pe copilul lor, ci și, fiind eu cîntăreț din fluier, de la toți fluierașii. De la ciobani, mai ales. Cum auzeam de unul bun, la Calafat sau la Sibiu, fugeam la tren și-l ascultam. Astăzi, cînd am ajuns să cînt la nouă instrumente și să fiu numit, de ziarul „Le Pays” din Elveția, „omul-orchestră”, cînd mi-a fost dat să apar pe marile scene ale lumii alături de Jeanie Bennet, Alain Barrière, Rika Zaraï sau Nana Mouskouri, sînt conștient cît datorez oamenilor acelor care au rămas anonimi.

— Să nu uit. Care-s cele nouă instrumente ?

— Fluierul, cavatul, ocarina, solzul de pește, pațul de ovăz, tobița, cimpoiul, fluieratul și, firește, vocea.

— Ard de nerăbdare să aflu mai ales cum este cu solzul de pește.

— Dintre bucățile lansate de mine, „Doina de jale”, „Briul ciobănesc”, „Breaza ca la Calafat”, „Sirba de la Roșiori”, „Bugeacul de la Săceni”, „Ciobănaș de la miori” și altele, am ajuns să cînt citeva și la solzul de pește.

— Înțeleg că ai avut mari succese în străinătate cu solzul de pește.

— Fulminante, fără să exagerez. După un asemenea spectacol, transmis în direct de televiziunea franceză, m-a felicitat chiar Salvador Dali.

— Cine ?!

— Renumitul pictor spaniol Salvador Dali, pe care l-am cunoscut cu ocazia aceea și cu care am rămas, ca să zic așa, prieten. Mi-a dăruit un desen și mi-a făcut onoarea, mie și formației lui Radu Simion, să ne invite să susținem concerte cu prilejul uneia din expozițiile sale. Despre Dali unii zic că e un original cu orice preț. Eu sînt de altă părere. Am discutat de mai multe ori și m-a impresionat mai ales faptul că e un mare admirator al artei românești în general și al folclorului nostru în special.

— Îmi spuneai cu alt prilej, că ai fost în 42 de țări ale lumii, răspunzînd pe 4 continente. Spania, unde urmează să pleci curînd, împreună cu formația Radu Simion, ar fi a 43-a. Cum e primit, Ion Lăceanu, folclorul nostru peste hotare ?

— Cu un deosebit respect și cu multă admirație. În alte țări, creația populară, insuficient sprijinită și protejată de stat, a cam secătit, de aceea nestematele noastre folclorice sînt aplaudate cu entuziasm pretutindeni, de la New York la Alger și de la Pekin la Stockholm, ca să spun pe unde am fost, că din Europa numai vreo două țări mi-au mai rămas. Nu atât pentru caracterul lor de curiozitate, cît pentru valoarea lor. Am să vă dau un exemplu. Anul trecut am cîntat cu Simion la Geneva, la „Victoria Hall”, cu toate cele trei mii de locuri ale sale ocupate. Aveam în spate o hartă imensă a țării, iar noi ne-am întrecut în melodii frumoase și antrenante. Publicul ne-a aplaudat un sfert de oră, în picioare, pînă ne-au dat lacrimile. Atunci mi-a venit mie o idee năstrușnică.

— Spune-o.

— M-am gîndit că, dacă tot transmitem din străinătate în direct, la radio și la televiziune meciuri de fotbal, ca să ne amărîm sufletele, n-ar strica să transmitem, măcar o dată, un concert folcloric sau alt spectacol românesc de marcă, pentru a vedea pe viu simpatia pe care o arată pretutindeni spectatorii mesagerilor artei noastre populare și a oferi un prilej de bucurie pentru tot românul.

— Crezi că tineretul s-a instrăinat de folclor, de muzica populară ?

— Auzi vorbă ! Nu s-a instrăinat. În '76 am avut bucuria să fiu invitat să cînt, la Polivalentă, în cadrul Ceneacului „Flacăra”. Trebuie să recunosc că mi-a fost teamă, știind că publicul de acolo, cunosător de poezie și de folk înainte de a fi specialist în muzică populară, e foarte exigent. Am făcut trei seri de succes, care mi-au umplut inima de satisfacție, în primul rînd pentru că sala gemea de spectatori tineri. Atunci am priceput că tineretul nostru se simte foarte aproape de muzica populară, cu condiția ca ea să fie de bună calitate. Adică autentică.

— S-ar părea, Ion Lăceanu, că ai nu-mai bucurii și satisfacții.

— Nu-i chiar așa. Am o familie bine încheată, sînt căsătorit de douăzeci și doi de ani, băiatul meu face pian cu destul succes, cînt cu niște oameni minunați, ca profesioniști și ca firi, dar

mai am și necazuri. Reproșuri, pentru mine și pentru alții.

— S-auzim.

— Mă doare faptul că, prea repede și fără judecată, publicul îi vorbește de rău pe cîntăreții de muzică populară pe care, de-a fel, îi iubesc și aplaudă. Zic și de mine, zic și de alții, cum că Dolănescu a făcut și a dres, că Benone la fel și cite și mai cite. Apoi îmi pare rău că „Electrecordul”, despre care eu, ca și ceilalți colegi ai mei, avem o bună impresie, colaborînd excelent cu specialiștii pricepuți de acolo, nu izbuteste, nu de azi și nu de ieri, ci de ani și ani, să ambaleză discurile de populară în niște mape mai de ținută. Cu muzica din mapă sîntem competitivi oriunde, cu mapa în sine ne cam facem de ris. E de ajuns să privești o vitrină a unui magazin cu noutăți discografice din străinătate ca, dintr-o ochire, să știi care-s discurile noastre. Cele mai șterse, cele mai palide.

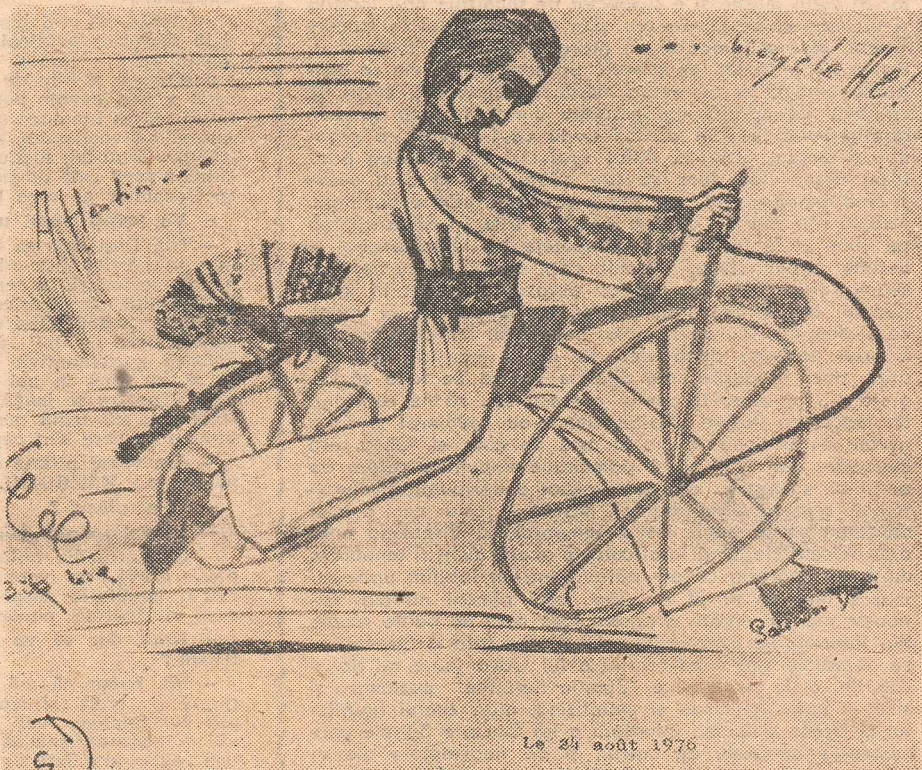
— Gata. Încheiem ?

— Nu. Aș mai avea o rugăminte.

— Firește.

— Să scrieți, drept încheiere, numele tuturor instrumentiștilor formației lui Ion Lăceanu, cărora le datorăm multe : Ion Drăgoi la vioară, Nicolae Fieraru la țambal, Petrișor Mihalcea la acordeon, Ion Dincă la contrabas și Dumitru Fărcașu la taragot.

OVIDIU IOANIȚOIA

Ion Lăceanu „văzut” de Salvador Dali ! Realizat în august 1976, desenul renumitului pictor spaniol este însoțit de un text, din care spicuim citeva rînduri : „...îți mulțumesc pentru tot ceea ce ne-ai oferit în timpul concertelor tale”.

DINTRE SUTE DE CATARGE

Vă propunem un nume :

Ioan Evu

Vi-l propunem sau, mai curînd, vi-l readucem în atenție pe acest tînar de indiscutabil talent publicat cu intermitență de multe reviste, cîștigător al Premiului III pentru poezie al Festivalului național „Cîntarea României”, ca și al altor distincții literare, unul din cei vreo cîțiva poeți care formează în prezent o adevărată constelație lirică a Hunedoarei. Fapt destul de rar, și concludent în acest sens, doi frați, Eugen Evu și autorul poeziilor de față, Ioan Evu, probează între alții această efervescență lirică, și unul și altul străduindu-se cu succes să-și găsească un timbru cit mai pregnant. Hunedorean prin naștere, tehnician la întreprinderea de reparat utilaje de calcul prin

profesie. Ioan Evu are și el, ca și frațele său, mirajul satului risipit sub munte, nostalgia dragostei materne, este obsedat de destinul actual al acestui univers primordial. Sub semnul acesta stau și versurile sale de rezonanță patriotică. O transparență de lamură, o linie delicată de efigie își pun pecetea pe versurile sale cele mai frumoase.

Și totuși, dacă e să-i adresăm un îndemn tînarului poet în stadiul în care se găsește acum, n-ar putea fi altul decît acela de a încerca să-și îmbogățească registrul motivelor lirice, de a fructifica mai din plin experiența de viață proprie sieși ca și lumii în care trăiește.

NICULAE STOIAN

Poem dintr-o răsuflare

Pămînt invins de aripi și de flori, pămînt șoptit cu inima la gură, rostindu-te cuvîntul mi-e ușor, mă vindecă de indoilei și ură.

Prin tine toate capătă un rost, pămînt rînit de pluguri în amiază cele ce sînt din cele care-au fost numai în legea ta se-ntemeiază.

De-i primăvară-n rădăcini ce ard, de-i blindă vara-n mere pîrguite, de plînge toamna-n frunzele ce cad și vin apoi zăpezile ursite

e pentru că există pămînt durut, și pentru că veghezi cu lanurile tale dealuri și văi și munte și cîmpii și acești miei ce-i întîlnesc în cale...

De-aceea-n graiul tău eu n-o să mint, pămînt și casă leagăn căpătii și te-aș îmbrățișa cu lanuri mari de griu străbun pămînt iubirea mea dintîi...

Voievozi anonimi

Pe care drum pleacă străbunii mei țărani inhămați la bulgări de țărînă cîrînd în spate piinea spre casele din munți cu soarele alături umblind prin griu de mină.

Pe unde sînt acum străbunii mei părinți nu i-am văzut la chip de-atît amor de vreme îi strig mereu pe nume, și de tăcerea lor tîrziu cuvîntul meu ca de-un ingheț se teme...

I-atinge firul ierbii cu ochii sub pămînt de răsuflarea lor tremură blind afară lin îi visează roua și vînturi din apus cu graiul lor pe buze alunecă prin seară.

Cum stau în nemișcare sub lanuri mari de griu din trupul lor cresc arbori cu crengile drapele pe umeri țîn o țară cum albia — un riu ce poartă-n nemurire în loc de ape stele...

Braconierii

Se mai aud la marginea pădurii acestui veac cu nume de pămînt se-ntorc tîrziu din munți braconierii acolo-n văi în casele de vînt. Findeau în iarba cu miros de stele cu țeava puștii sprijinită-n nori din buzunare le cădeau aiice și pene-albastre de privighetori. Aveau capcane-ntinse pentru greieri aveau securi cu limbile de fier țîlhari de cîntece braconierii în cețuri moi la pîndă lingă cer.

Fereaștră în pămînt

Îngheață turma stearpă a viilor pe deal, incremenit stă vinul pe mesele bătrîne din lemn vîsînd păduri trecute. În Ardeal greieri aprînd mari torțe de cîntec sub țarine.

Nici nu mai știi pe unde sînt mieii fără pată luîndu-se la trîntă cu firul ierbii, blind, dacă au fost aievea, dacă vor fi vreodată sau doar dorință-s toate — lumină sîngerind — la geamul tău de unde, ca prin ocean de rouă se vîd urcînd popoare de seve spre tulpini să mpedobească vinul din iarna viitoare cu-o lacrimă amară închisă-n rădăcini...

INTRE CLASIC SI BAROC

Goya Insomnia rațiunii

1.

Ne-a plăcut să-l credem de partea rațiunii pe Goya, de câte ori am repetat după el că somnul rațiunii naște monștri. Dar oare acționează el, într-adevăr, în numele rațiunii sau se amuză de spaima celor care îi privesc **Capriciile**? Cu alte cuvinte, ce vrea în artă acest conchistador misterios și sălbatec? Tragic și excesiv. Impulsiv și pasional. Care a rămas surd și simte nevoia să țipe. Și care nu se teme nici de bijuterii, nici de sînge.

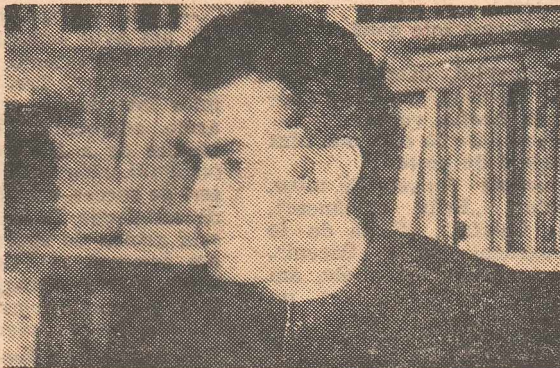
Dacă s-ar fi născut cu trei secole mai devreme, Goya s-ar fi putut număra printre conchistadorii care debarcau pe tărîmuri necunoscute cu crucea într-o mină și cu lancea în altă, căutînd aur la lumina incendiilor. El știe cum arată cruzimea, îl pictează pe Saturn bestial de vorindu-și fiii, e curajos și elementar, minios și viclean, aparent un cruciat împotriva monștrilor pe care-i desenează în **Capriciile**, dar nu putem fi siguri dacă n-a trădat cauza rațiunii și n-a trecut de partea lumii infernale, ride în hohote și se oprește brusc pentru a-și aminti cum arată o floare, se întoarce violent împotriva ideilor neoclasice ale lui Mengs după ce le-a slujit, se simte solitar și se izolează și mai mult prin legende care îl înconjoară, nu e un intelectual rafinat și totuși ridică el torța iluministilor, sau cel puțin pare că face așa, e ciudat și brutal, nu se ferește să privească în față chipul cel mai oribil al mizeriei umane și să pună pe rîni podoabe, e prim pictor al curții regale și e suspectat de închișiți că-l înșeală și pe rege și pe Dumnezeu, plin de vicii luptă în numele virtuții, convins probabil că greșala cea mai mare ar fi aceea de a se feri de greșeli, privește atent cum se crispează carnea la atingerea morții, ascunde sub măști de carnaval coșmaruri, îngrămădește umbre în față sau cum ar îngrămădi aur în corăbii după ce l-a jefuit, e orgolios și singur, gata să ridice brațul și să lovească printr-un desen nou, fără să știe poate nici el cînd ucide și cînd mîngie, cînd deschide o rană sau cînd o deplînge, fără să știe nici noi dacă e vesel sau trist, își culcă fruntea pe mîini și în acest timp în spatele lui liliaci enormi și bufnițe cu ochi sticloși deschid aripi sumbre și nu ne dăm seama dacă cel care stă cu obrazul cufundat în mîini ride pe ascuns sau ignoră ceea ce se petrece în vreme ce el doarme... cu acest pictor trebuie să fim circumspecți, e greu de spus dacă vrea să ucidă monștrii sau să-i ațîțe, dacă trupurile sale diforme vor să ne facă să regretăm frumusețea trupurilor grecești sau să ne convingă de faptul că iluziile clasicismului s-au spulberat și că e nevoie de o nouă religie în artă pe care el, Goya, n-o cunoaște, dar el îi arată primejdiile împotriva cărora ea ar trebui să lupte... da, acest pictor e dezlănțuit și uneori feroce, senzual și nerăbdător, mă întreb chiar cum a avut răbdarea să se pună, fie și temporar, la dispoziția unei arte delectabile, cînd în el colcăie acești monștri tenebroși, dîndu-ne impresia că am pătruns într-un labirint unde nu mai e nici un fir al Ariadnei, căci nimeni nu mai cunoaște aici adevărata dragoste, cea care ne poate scoate din labirinturile fără ieșire... O anume față a Spaniei ni se dezvăluie sub mina febrilă a lui Goya (care nu ridică vălurile, ci le zmulge), o Spanie fierbinte, pastonată și sfișiată între conchiste și metafizică, între zborul figurilor lui El Greco și lumea infernală a lui Goya, o Spanie care ciocnește paharele de cristal, și pe neașteptate ele se umplu de sînge, care descoperă cum sub bijuteriile lui Goya se deschid rîni... Corăbiile acestei Spanii nu mai pleacă acum spre tărîmuri îndepărtate. Prin Goya, Spania și-a înarmat expediția spre labirintul din sufletul ei. Iar aventura nu mai aduce corăbiile gemînd de aur, ci o artă care are toate păcatele și febra conchistadorilor. Goya nu are timp de nuanțe, ca orice conchistador. El trebuie să supună repede, să zmulgă aurul și pietrele prețioase de unde le găsește și să împodobescă femeile pe care le pictează și care, cînd sînt frumoase, au o trumusețe sălbatecă. Și e normal să fie așa. Căci el este violent și în iubire nu numai în dispreț. Nu poate face nimic calm. Nimic cu jumătate de măsură. Conchistadorii sînt întotdeauna grăbiți. Nuanțele sînt ale celor care vor veni după ei și, pe ruinele vechilor temple dărîmate, vor semăna din nou. Pînă atunci fumul se amestecă cu sîngele și cu strălucirea aurului. Pînă atunci, Saturn cu ocnii hîlbați și demențiali își continuă ospățul. Pînă atunci, în somnul clasicismului apare barocul.

Eu, care niciodată n-am iubit călătoriile, nu mi-am dorit decît două drumuri în lume (și mereu am făcut altele); unul între cetățile și ghețarii de dincolo de cercul polar, sub fascinația glacială a aurorei boreale, nostalgie obscură a cine știe cărui străbun îndrăgostit de zăpezi; altul în Spania, pe urmele lui Don Quijote, dar și pentru a rătăci cîteva zile prin sălile muzeului Prado unde l-aș putea întîlni pe Goya acasă la el. Acest pictor ciudat despre care nu știu ce să cred; dacă este beat de aventura lui neagră sau lucid, dacă iubește ceva sau este un cinic, dacă are nostalgie frumuseții sau plăcerea de a o sfida după ce a sărbătorit-o senzual. El transformă umbra în altceva decît a fost umbra la Rembrandt. Nu în filosofie, ci în pamflet. Contrariul acestei umbre nu este lumina, ci flacăra. De fapt, umbrele lui Goya sînt o flacăra neagră, o flacăra funebnă care arde și ne arde privirea. El însuși izbucnește în istoria artei ca o flacăra violentă și-și cucerește opera așa cum Cortes a cucerit Mexicul. Știe să suridă, dar și să fie necruțător. Și dacă nu desenează la lumina incendiilor conchiste, o face parcă la lumina acelor care ard pe ruinele unei Spanii strivite de misticism și de o glorie insuportabilă.

poate că totuși acest conchistador a cunoscut valoarea rațiunii. Și în spatele cruzimii sale nu se ascunde decît dorința de a afirma acest adevăr. Căci orice negație începe prin a distruge și a urî, dar ea n-are nici o șansă decît dacă ajunge să creadă și să iubească. Niciodată negația n-o putut fi misiunea noastră umană. N-am venit pe lume numai pentru a spune „nu”.

OCTAVIAN PALER

Cu Dinu Cernescu despre necesitatea de a te bate, ca om de teatru, pentru adevărul în care crezi

— Lucești la Teatrul Giulești, aflat în preajma podului Grant, și nu pe un bulevard central, teatru pe a cărui clădire cineva a scris cu vopsea roșie și cu litere mari **TEATRUL GIULEȘTI**, astfel încît călătorul care sosește cu trenul să aștepte să treacă pe lângă acest lăcaș de cultură. Ce înseamnă să montezi spectacole și să joci în spectacole departe de centrul Capitalei?

— Astăzi nu mai înseamnă ceea ce a însemnat altădată deoarece publicul s-a schimbat considerabil. V-o spun eu om care e regizor aici de 11 ani, însă mi s-a povestit și știu de cită răbdare și muncă de educație a fost nevoie pentru a-i deprinde pe acei spectatori să nu mîninge semințe în timpul reprezentației sau să nu vocifereze, să nu chicotească atunci cînd nu trebuie. Dealtfel, modul cum a evoluat gustul publicului nostru este dovedit și de creșterea complexității spectacolelor pe care le punem în scenă.

— Vă puteți numi un teatru al cefeștiștilor?

— Nu. Deși sala și de bază este departe de centru, într-un cartier, într-adevăr locuit înainte vreme numai de cefeștiști, la teatrul nostru vin oameni din tot Bucureștiul. Deși orice dereglare a circulației ne aduce prejudicii. Deși mai există din păcate snobismul care îl face pe unii să se ducă la un spectacol de o valoare aproximativă dar care se joacă „în centru” și să nu vină la noi în seara aceea cu toate că la teatrul nostru se joacă un spectacol mult mai bun. Și, spun asta cu toată modestia, dar și cu toată obiectivitatea de care sînt capabil.

— Am văzut ultima dumneavoastră piesă pe care ați montat-o: **RĂZBOIUL VACII** de Roger Avermaete.

— Ți-a plăcut?

— Textul mi s-a părut cam firav.

— E o comedie bufă pe care noi am tratat-o ca o piesă gravă, cu rezonanțe comice. Am transformat-o într-o meditație despre război, despre falsul orgoliu care dezlănțuie nenorociri.

— Bine, dar ce vă garantează că nu ați falsificat textul?

— Mă bucur că mă întrebi. Problema această frîmțită pe mulți și sint date uneori niște răspunsuri atît de simple încît nici nu știi cum să reacționezi, să te indignezi sau să le ignori. Eu cred că atitudinea regizorului față de text reprezintă atitudinea politică a regizorului respectiv. Avem datoria de a face ca textul să sune ca pentru contemporanii noștri, o piesă trebuie să fie vie, directă, să incite pe spectatori. Am să-ți citez din memorie o frază a lui Maiakovski: „Voi toți cei care veți pune în scenă pe parcursul anilor această piesă schimbați tot ce este necesar ca să sune mereu actuală”.

PREMIILE UNIUNII SCRITORILOR PE ANUL

1976

Democrația stilurilor

Premiile acordate de Uniunea scriitorilor pe anul 1976 sînt inspirate din profunda convingere că în lumea literelor, ca și în viața de toate zilele, trebuie să domnească o democrație deplină, lucru afirmat în repetate rînduri de conducerea partidului și statului nostru. Prin urmare, nici o prejudecată în ceea ce privește stilul autorului, liber să-și exprime crezul său artistic în propria sa manieră. După cum se știe au fost premiați poezii Mircea Dinescu (**Proprietarul de poduri**), autor al unor poezii pline de tinerete, care își asumă cu dezvoltură problemele grave ale lumii, Ion Horea (**Măslinul lui Platon**), poet remarcabil, înfățișat de ultimul său volum apărut într-o etapă mai frîmțită a scriurii sale, și Petre Stoica (**Țepuri și anotimpuri**), poet mult mai complex și mai profund sub aparenta șăgălnicie a textelor sale decît se crede de obicei.

Aceeași diversitate de stiluri se constată și la premiile atribuite pentru roman. Dacă Paul Georgescu (**Doctorul Poenaru**) a elaborat o narațiune de natură livrescă, Pănuș Neagu (**Frumoșii nebuni ai marilor orașe**) a scris o proză tumultuoasă, impredictibilă, amestec de tandrețe și cruzime, pe cînd Constantin Toiu (**Galeria cu viță sălbatică**) triumfă și prin stil asupra intimplărilor istoriei pe care le povestește.

Tot un strălucit stilist este și Ștefan Bănuțescu în **Serisori provinciale**. Împreună cu Nicolae Prelipceanu, autorul unor incitante interviuri (**Dialoguri fără Platon**) a primit premiul pentru publicistică.

Singurul premiu la dramaturgie a revenit lui Alexandru Sever pentru **Comedia nebulilor**, o pledoarie pentru păstrarea valorilor umane și un protest împotriva neantului.

O carte ciudată și fermecătoare, **Biblioteca fantastică** de Sonia Larian, a primit premiul pentru literatură pentru copii.

— Ei, dacă ar gândi toți autorii așa!...

— A păstra o operă așa cum a fost scrisă poate constitui uneori o atitudine muzeală. Se pune praful — inevitabil.

— Și un muzeu are cu ce să te impresioneze. Dar de ce credeți că în secolul nostru s-a pus cu mai multă acuitate problema atitudinii față de text?

— Rolul regizorului a crescut. Trăim într-o epocă în care spectatorului i se propun viziuni regizorale.

— Poate era mai bine pe vremea cînd spectatorului i se propuneau piese.

— Dacă un spectator dorește să cunoască piesa **Oedip** așa cum a fost scrisă de Sofocle n-are decît s-o citească. Cînd vine la teatru nu cred că dorește să asiste la o lectură în picioare a operci lui Sofocle.

— Vorbiți mereu de actualitate. Dumneavoastră prin ce sinteți actual montînd piesele pe care le-ați montat?

— Să le luăm la rînd.

— Să le luăm.

— În **Măsură** pentru măsură am prezentat o lume a abuzurilor și deci în opoziție cu ea făceam o pledoarie pentru legalitate. În **Hamlet** am prezentat un om singur pe care societatea contemporană lui îl distruge, și prin acest spectacol pledam pentru apărarea omului, a individualității. În **Matca** lui Sorescu am arătat lupta omului cu o catastrofă naturală și destinul său biruitor chiar dacă e vremelnic înfrînt. În **Meșterul Manole** de Blaga am văzut sacrificiul care stă la baza oricărei creații. În **Zamolxe** am pledat pentru ideea permanenței noastre pe acest pămînt. Deci, dacă am trage o linie, am putea vedea, cred, un drum personal, o idee precisă, un program.

— Cred că am putea vedea. Însă m-ar interesa să aflu cum încurajați actorul tînar?

— Ștefan Iordache, Mariana Mihut, Florin Piersic, iată cîteva nume de actori tineri pe care i-am distribuit în roluri importante, într-o vreme cînd ei nu erau vedetele care sînt astăzi.

— M-ar interesa să fim actuali. Concret, acum, ce actori tineri vă rețin atenția?

— Foarte mulți — dar ca să revenim la Teatrul Giulești — unui proaspăt actor i-am incredințat rolul principal în **Oedip** de Sofocle. Numele însă nu vi-l pot destălnui pînă cînd direcția nu aprobă distribuția.

— Am să vă cred pe cuvînt.

— Te rog.

— Ați fost nu demult în Olanda. Pentru ce?

— Am ținut un curs la Academia de teatru din Maestrich. Despre Teatrul ritual și folcloric. Ca texte de demonstrație am folosit **Meșterul Manole** și **Zamolxe** de Lucian Blaga. Suma lecțiilor s-a concretizat într-un spectacol prezentat în această țară. Înainte de Olanda am montat la Dortmund **Matca** lui Marin Sorescu, astfel încît pot să fiu mîndru că sînt singurul regizor român care, lucrînd în străinătate, a făcut cunoscuți acolo doi autori români foarte importanți.

— Ce vă displace din teatrul românesc?

— Urăsc tot ceea ce este conformist (și eu sînt conformist citeodată). Nu-mi plac acei care spun „nu se poate”. Datoria oricărui cetățean — oriunde s-ar găsi el, oricît de sus sau de jos ar fi el plasat — este aceea de a căuta să vadă cum se poate face ca lucrurile să meargă înainte. Aceasta este atitudinea unui om care dorește progresul țării sale. Oricînd se poate găsi o hirtie în dosul căreia să te ascunzi și să spui „nu se poate”. Această atitudine este retrogradă, incompatibilă cu atitudinea unui comunist adevărat. Se mai spune că anumiți funcționari „își apără scaunul” — adică funcția. Dar ce este „un scaun”?

— Chiar, ce este?

— Un loc vremelnic de șezut. Dacă ești convins că ai dreptate, că dreptatea ta este pusă în slujba merului înainte al țării tale, trebuie să te bați pentru adevărul în care crezi. Am o mare recunoștință pentru cîteva lucrători din domeniul culturii care gîndesc așa și procedează în consecință.

— Ce primejdie pîndește teatrul românesc?

— Uniformizarea. Teatrele noastre nu au acea personalitate pe care au avut-o cu ani în urmă. Se simte nevoia unor studii de teatru unde echipe mici să încerce tot felul de formule de spectacole, să verifice dramaturgi. Așa s-ar putea asigura schimbul de miine al teatrelor și al dramaturgilor.

GEORGE ARION

Sadoveanu sau **Utopia** cărții și Al. Odobescu de Nicolae Manolescu sînt două cărți de critică cu viziuni deosebit de personale. În **Colocviul** de Cornel Regman remarcăm din nou malițiozitatea cu care criticul își comunică opiniile. **Scriitori români de azi** — vol. II — de Eugen Simion se distinge prin spiritul ei de echilibru și ordonare. Tutorul acestor cărți li s-au decernat premiul pentru critică și istorie literară.

O recunoaștere firească a talentului de traducător al lui Tașcu Gheorghiu îl reprezintă premiul pentru transpunerea lui Lautréamont în limba română. Un alt traducător premiat — poetul Alexandru Miran pentru **Electra, Hecuba, Ifigenia în Taurida, Hippolyt** de Euripide.

Pentru traduceri din literatura română au fost distinși Dan Dușescu (**Meșterul Manole** în limba engleză) și Reimar Alfred Ungar (**Cartea cu jucării** de Tudor Arghezi în limba germană).

Din literatura naționalităților conlocuitoare au fost premiați: Franz Hodjak — **Scriitori deschiși**, Mirko Jivcovic — **Mărturie**, Király László — **Se plimbă de-a călare**, Rác Gyözö — **De la liră la metafizică**, Vári Attila — **Bilet de tramvai pentru Evul mediu**, Ivan Covaci — **Ciuta**, Molnár Gusztáv — **În pragul teoriei**. Ultimii doi au primit premiul pentru debut.

Dacă asupra debuturilor lui Ioan Radin (**Aventurile tînarului Serafin**), Ion Iovan (**După amiază unei clipe**) se mai poate discuta, ceilalți debutanți premiați — Marian Papahagi — **Exerciții de lectură** —, Gelu Ionescu — **Romanul lecturii** — și Gabriel Chifu — **Sălaş în inimă** sînt autori deja cunoscuți, ultimul dintre ei fiind sprijinit la începuturile sale poetice de către revista noastră.

După cum se vede, dacă din selecția juriului lipsesc — în mod fatal — unele din cărțile bune ale anului 1976 — nu se poate spune nici că vreuna din cărțile premiate să nu corespundă — în mod flagrant — unor severe exigențe de apreciere. Ceea ce este tocmai în spiritul adevărului și democrației care trebuie să se manifeste și în domeniul literaturii.

A. GEORGE

Viața literară și literatura vieții

Literatura și unica ei şansă — viața

Viața literaturii nu poate fi alta decât viața de toate zilele. Însă viața de toate zilele trebuie trăită de scriitor înainte de a se fi apucat să scrie. Viața de toate zilele nu poate fi cunoscută decât pe propria piele. Literatura nu e o meserie pe care ți-o însușești mai rău sau mai bine și după aceea cu meseria asta începi să descrii viața. Literatura se învață trăind la rînd cu muritorii, nu le poți face acestora vizite, oricît ar fi ele de devotate și de lungi și după aceste vizite să începi să mimezi în scris viața lor, adică foamea lor, sudoarea lor, durerea lor de cap, bucuria lor, drumul lor la lucru și drumul lor acasă, privirea lor pe fereastră, adevărul lor, spaima lor, siguranța lor. Pînă și moartea trebuie să o trăiești pe pielea ta, pe nervii tăi, pe frica ta de moarte, pe coșmarul tău. Nu poți să mimezi nici revolta, nici adevărul dacă nici măcar odată n-ai fost cu adevărat revoltat de ceva care să te fi subjugat sau dacă n-ai fost măcar odată de acord cu ceva care să te fi supus în credința ta că numai așa poate fi bine pe lume. Și plictisul are nevoie de trăirea ta ca să poți face pe cineva să te creadă că ești plictisit.

Viața literaturii mai depinde, apoi, de curajul tău de a fi cinstit cu tine însuși în fața colii albe de hîrtie. După cum depinde și de curajul de a scrie în așa fel încît niciodată mai tîrziu, oricît ar fi de tîrziu, să nu trebuiască să roșești pentru ce ai scris. Mai bine nu scrii, mai bine nu publici, dacă nu crezi în ceea ce ai scris, decât să scrii pentru că o conjunctură sau alta poate fi favorabilă sau ostilă unei împrejurări sau alteia din viața care e una, independent de voința noastră de a o recunoaște sau nu așa cum este. O experiență literară, firește nu foarte bogată în numărul de pagini publicate, dar bogată în contactul cu ipostazele posibile ale interpretării unuia și aceluiași fenomen de viață socială și politică, mi-a dat sentimentul siguranței politice în fața paginii care așteaptă literele mele și m-a condus la concluzia că azi, scriitorului român îi sînt oferite toate șansele de a face din Viața pe care o trăiește el și poporul său unica şansă a literaturii sale. Se poate, în România, azi, spune tot adevărul despre viața pe care o trăim. Se cere acest lucru, se impune conștiinței noastre ca un imperativ al moralei comuniste. O morală comunistă însă nu este rezultatul unei simple afirmații teoretice. O morală comunistă este rezultatul unui proces lung și complex și complicat, rezultatul unei victorii foarte greu de obținut într-o luptă neobosită, uneori secătuitoare, mistuitoare, cu morți și răniți, cu jertfe tragice, pentru că lupta aceasta nu se dă cu un dușman ușor de identificat, așezat în mod deliberat în fața tranșelor noastre. Lupta se dă în chiar propria noastră tranșă revoluționară, cu noi înșine și cu propriile noastre inerții și prejudecăți, și spaima, și ruine, și comodități, și formalisme, și îngustimi, și limite, individuale, colective, de moment, de conjunctură, de stadiu intelectual, ideologic, politic. Însă victoria e superbă pentru că morala comunistă reprezintă acel echilibru unic și fericit al ideii cu capacitatea vieții de a o încorpora.

Aceasta este și bătălia literaturii în ultimă instanță, bătălia scriitorului pentru a descrie curat, devotat, cinstit bătălia pentru victoria moralei comuniste. Însă trebuie să crezi aprins în această cauză, să fii solidar în lupta pentru ea, să te doară cumplit compromisul și în viață și în literatură, să-l denunți și să-l înlături. Nu e ușor, nu e comod, uneori nu e lipsit nici de risc. Cum spunea un mare poet tînăr, „starea de risc” e una din determinantele literaturii și el întreba contagios și tulburător — „Cine riscă cu mine ?!”

Scriitorul care a descris fructele miniei într-un roman celebru le-a cules el însuși cu mîinile lui sîngerinde. Scriitorul nu poate fi un boier care trece prin viață numai pentru că e investit cu un har anume, care îl face în mod miraculos să o zugrăvească din caleașca lui, fără să se atingă nici cu poalele giubelei de praful drumului. Scriitorul e un salahor angajat la cărămîdăria istoriei și știe că nu se poate clădi nimic fără să nu se repeie mitul Meșterului Manole.

Vreau să spun cu alte cuvinte că numai de noi depinde ca o țară care își propune în mod deliberat să facă din întreaga ei viață un act politic — cum este țara noastră — să se bucure de o literatură politică în cel mai deplin înțeles al cuvîntului.

Scriind o literatură politică, asumîndu-ne conștient această misiune, în consens cu imperatiile superioare ale Partidului Comunist — vom impune o literatură politică și vom crea climatul receptivității ei. Scriind o literatură comodă, vom dezamăgi și azi și mîine un cititor care datorită revoluției, și după peste treizeci de ani de revoluție, este informat, avizat, competent, exigent, conștient și cu conștiința propriei lui realități.

El e constructorul, nu-i putem descrie opera decât așa cum a construit-o și așa cum arată.

Cuvintele trebuie să intre în matca lor iar matca lor e viața.

DINU SĂRARU ■

O viață literară mai inspirată

Despre viața literară s-au scris și se vor mai scrie multe povești răsuflete. De obicei, povestitorii, luîndu-și ca temă viața literară, s-au ocupat cu precădere de latura ei anecdotică, dînd la iveală cel mai adesea întâmplări de cafeana, unele foarte frumoase și pline de haz, altele complet insipide. Privită din afară, probabil că lumea literară fascinează și intrigă. Știind că artele frumoase își creionează și-și zidesc chipul mai cu seamă noaptea, cînd liniștea e albastră și colindată de fulguri ciudate, fantezia cititorului le-a împodobit cu multe găteți născocite. O glumă despre artiști (mă refer înainte de toate la scriitori) se închiriaza așa cum se închiria pe vremuri garderobe și bufetul teatrelor. Nu știu dacă e bine sau rău. Gura lumii-i slobodă. În ceea ce mă privește, găsesc că viața noastră literară ar trebui să fie mult mai inspirată decât e în momentul de față, mai plină de farmec și pusă exclusiv în slujba literaturii acestor vremi. Aș vrea să dispară sau măcar să se imputeze acțiunile care se produc numai pentru a fi înșirate într-un raport de activitate. Ele îngreiază umerii ca lapovița și fac din unii scriitori funcționari. Idealul fiecărui scriitor adevărat e cartea. Nu aceea pe care a scris-o cît mai ales aceea pe care o va scrie. Destinată unui cititor ale cărui cunoștințe, inteligență, mod de viață, putere de receptare și selecție sînt spectaculoase. Cititorul din ultimul pîtrar al acestui veac e unul periculos de exigent. Respinge, chiar cînd i se impune, produsul de serie și nu vrea și nici nu mai are timp să-și aplece fruntea asupra cărților neprimind nimic, adică lipsite de inspirație, de talent, de dramatism și frumusețea vieții. Nu cred că există literatură română scrisă în turn de fildeș sau de mîrgăritar. Dar există multe cărți scrise într-o turlă construită din scoici colorate, turlă căreia i-ar sta mai bine plină de porumbei sau gugustiuci. Revistele noastre literare (cam puține și plasate de cîțva timp într-un loc unde scriitorului tînăr îi vine peste mînă) discută cu aprindere, la lumina soarelui sau cu lumina în mină, despre o mulțime de probleme aparținînd criticii literare. N-am nimic împotriva, fiindcă, pe măsură ce trece timpul, înțeleg că fără o critică literară solidă și neiertătoare nu putem avea o literatură vitală, capabilă să stîrnească furtună și pațimi. Dar trebuie să se înțeleagă că una e tulpina griului și alteceva e spicul lui. Bobul de grâu e acela care face să rodească vîntul în aripile morii.

O viață literară mai inspirată ar duce, după părerea mea, la apariția unor cărți în stare să tulbure credinți sau chiar să schimbe destine. Dar pentru a ajunge aici, lumea literară trebuie să împingă mai spre colțul tăcerii autorii de ziaristică eronată și gogonată. Prea multe picioare uscate se laudă, clămpănind din bocanci, că au urcat Muntele Măslinilor și cer să le fie luat drept sunet de fag firul de venin curgîndu-le din venele secătuite.

Orice poveste se cade să aibă și o frunză de laur. A mea ar fi aceea că mă mărturisesc dintre sălcii și plopii, pe mal de ape ce așteaptă zăpada, fără gîndul de a rupe măcar un fir de iarbă din norocul altora.

FANUȘ NEAGU ■

Epopeea acestei epoci

Orice epocă își are epopeile ei. Cu cît epoca este mai frămîntată, epopeile sînt mai reprezentative și mai defini-torii față de epocă.

În literatura ultimilor ani, deși se petrec fapte mari, iar oamenii se schimbă într-un proces permanent de modificare a conștiinței, literatura noastră își dă impresia că nu observă aceste fenomene. Rar sînt scriitorii care ne vorbesc despre ziua de azi, iar atunci cînd o fac, o fac fie cu tonul ușuratic al lui Marian Popa din „Doina Doicescu” și Nelu Georgescu, sau pe probleme lăturalnice, așa cum face Nicolae Breban.

Sînt unii scriitori care au scos cărți foarte interesante — poate de aceea și controversate — care dau impresia că discută despre prezent, fiindcă acțiunea se petrece astăzi. Dar pentru un cititor avizat atît „Galeria cu viață sălbatică” a lui Constantin Toiu, cît și „Orgolii” și „Fețele tăcerii” ale lui Augustin Buzura își plasează conflictul într-un trecut destul de îndepărtat, noi neprimind pentru prezent decît rămășițele acestui conflict sau complexe pe care le-a provocat. Doar în „Orgolii” se mai încearcă actualizarea, prin descrierea fenomenului de ștergere a conflictului vechi atît la persoana care a fost în viltoarea conflictului, cît mai ales la fiul lui.

Mari scriitori ca Marin Preda și Eugen Barbu nici nu se incurcă cu asemenea subtilități, ci scriu două cărți: „Delirul” și „Incognito” în care este descrisă atmosfera anilor 1940—1944.

S-ar părea că teatrul și cinematograful sînt mai curajoase din acest punct de vedere. „Puterea și adevărul”, „Iarna bobocilor”, „Ilustrate cu flori de cîmp” au îndrăznit să abordeze probleme foarte actuale. Am citat și „Puterea și adevărul” deși se referă la un conflict petrecut mai demult, pentru că rezolvarea lui este foarte actuală și de o mare acuitate. Dar și aceste flori sînt rare și scenaristul se îndreaptă cu mai multă bucurie spre trecut decît spre ziua de astăzi.

Să credem că nu există astăzi probleme? Să tragem concluzia pripită că totul merge atît de bine încît nu mai există conflict între vechi și nou? Educarea oamenilor este atît de bine făcută încît nu mai găsește o conștiință cu mentalitate veche sub masca omului cel mai nou?

Sau scriitorii noștri nu văd aceste probleme, nu le cunosc sau — ceea ce ar fi și mai grav — le cunosc foarte bine, dar nu le tratează pentru că este mai complicat să tragi concluzii despre ceea ce se petrece acum, decît despre ceea ce viața a discernut de pe acum.

Cred însă că un scriitor angajat, revoluționar trebuie să-și spună punctul de vedere și atunci cînd problemele se mai frămîntă încă, nu numai cînd concluzia este clară pentru oricine.

Așa cum marii scriitori progresiști au pregătit dintotdeauna marile revoluții ale lumii, tot așa ne așteptăm ca și marii noștri scriitori să pregătească revoluția formării omului nou, care a început în țara noastră, dar care continuă și pentru care trebuie încă foarte mult de făcut.

Ca medic aș putea imputa literaturii noastre că nu a tratat cu toată seriozitatea problemele frămîntate ale relațiilor medic-pacient — desigur, nu în accepțiunea îngustă a acestui raport — probleme care există, care mai cuprind încă destule conflicte între mentalități vechi și mentalitatea nouă și care ar merita să-și găsească povestitorul ei.

Și poate că așa cum aștept eu ca un om talentat să-mi cunoască meseria și să-i arate frămîntările într-o carte înțelept și frumos scrisă, așa or fi așteptînd și marinarii de cursă lungă, și constructorii Transfăgărășanului, și marii inventatori ai acestei mici dar minunate țări, și mulți alți oameni simpli care scriu zilnic epopea acestei epoci, dar o scriu cu alte unelte decît pana.

DR. PETRE CIOBANU ■
spitalul clinic „Grivița”

Nu scriitori visători, ci vizionari

Plecînd de la ideea că literatura este un act de cultură și, ca oricare act de cultură, nu se poate consuma în singurătate, cu alte cuvinte vorbind despre nevoia de comunicare și despre necesitatea de a avea un auditoriu cît mai larg, consider că literatura contemporană trece printr-un caracteristic fenomen de înnoire. Cred că astăzi mai mult decît oricînd scriitorii își dau seama că nu se poate face o literatură adevărată dacă nu te adresezi poporului tău, popor care să se regăsească și să se recunoască în operele lor literare. Motivele de inspirație, temele alese de scriitor trebuie să fie alcătuite din principii fundamentale și în același timp intime.

Condiția scriitorilor din România este astăzi deosebită pentru că ei sînt în primul rînd cetățeni și se integrează în mod activ societății.

Consider că în actualul stadiu de dezvoltare al societății noastre, în laboratorul lor de creație scriitorii trebuie să realizeze altfel de experiențe de viață. Dacă pînă acum de la masa lor de lucru pleau uneori „în documentare”, astăzi ei trebuie să trăiască și chiar să muncească alături de semenii lor, desigur, în profesii adecvate, pentru că numai în felul acesta le pot cunoaște nemijlocit frămîntările, preocupările și aspirațiile.

Din experiența mea de iubitor și cititor de literatură am observat însă o anumită fugă a scriitorilor noștri de problemele actuale și o tentație deosebită pentru întâmplări și evenimente petrecute în alte epoci, mai mult sau mai puțin depărtate.

Istoria are importanța ei demonstrată dialectic de concepția noastră marxist-leninistă despre revoluție și evoluție, demonstrație făcută artistic de toate marile literaturi, dar a trata cu predilecție numai subiecte petrecute odinioară poate fi un pericol, deoarece acest lucru riscă să anchilozeze mișcarea firească a gîndirii creatoare, făcîndu-ne să ne oprim atenția asupra unor lucruri care nu ne mai reprezintă în etapa actuală. Poate fi simplu să se scrie despre evenimente care s-au întîmplat cunoscîndu-le de la cei care le-au trăit sau din amintiri, dar îmi permit să parafralez un sofism afirmînd că amintirile apar atunci cînd nu mai rămîne nimic din realitate. Prea puține sînt cărțile apărute în ultimii ani în care găsim teme de actualitate, chiar și premiile literare (inclusiv cele recente) nu și-au oprit întotdeauna atenția asupra unor romane care să dezbate ceea ce ne frămîntă astăzi, în această epocă de înnoiri și prefaceri spirituale. Nu putem numi „literatură ocazională” literatura scrisă despre fapte, întâmplări sau despre mutațiile survenite în acești ani în conștiința oamenilor, atîta timp cît înșiși scriitorii fac parte activă din angrenajul social și moral care le produce, așa cum nu putem vorbi de ocazionalism atunci cînd, vîzînd un arbore cum se umple de flori, vom scrie despre primăvară. Sînt momente unice și irepetabile, care au valoare atîta timp cît ele sînt fecunde și cititorii așteaptă din partea scriitorilor pe care îi îndrăgesc reacții și opinii pline de curaj. Sînt doar un cititor, dar eu îmi permit să nu cred în scriitorul delicat și autor de paradisuri artificiale, ci în scriitorul revoluționar, cu un acut simț al realității, eu îmi permit să nu cred în scriitorul visător, ci în cel vizionar.

GHEORGHE V. DUȚĂ ■
strungar, Depoul de locomotive
București-Triaș

Constantin Georgescu

Între zori și dimineață

De fiecare dată când trece prin dreptul casei lui Iorgu Pantelimon, Viță Vartolomeu are o mișcare bruscă a capului și a privirii. Îl vezi cum merge pe drum întins ori lălăindu-și mișcările, după interesele pe care le are la acel ceas, până ajunge la trei ori patru porți de gardul celui cu pricina și, fie că e în zori când bătăturile caselor nu sint populate încă, fie la prinz ori noaptea tîrziu, el se oprește o clipă sau mai multe clipe, se uită într-o parte și-n alta, în spate — pentru că în față poate să vadă cu ochii lui ce se petrece — clatină din cap a permanentă uimire și abia atunci se urnește, slobozind întotdeauna un gîfîit scurt. Ca să ajungă la el n-ar fi silit să treacă pe dinaintea curții lui Pantelimon. Ar mai fi avut un drum, care după toate socotelile se dovedise mai scurt. Și cu toate acestea n-o lua niciodată pe acolo. După clipele de nedumerire în care ai fi zis că așteaptă să-l strige cineva de dincolo de un gard, să-i zică să stea pe prispă și să-i întindă o ceașcă cu rachiu, Viță Vartolomeu se repezea înainte, cu un mers săltat. Asta numai pină în dreptul casei celui cu pricina. Aici avea tresărirea aceea ciudată, pe care nimeni nu i-o cunoștea. Întîi i se ducea capul înainte, pălăria îi aluneca în mod neașteptat spre ceafă, iar privirile încercau să pătrundă prin gardul înalt, cu ulucile fălțuite, bătute una lingă alta. Curtea părea pustie. Nici o mișcare, nici un ins care să scriștie balmalele porții, de intrare ori de ieșire. Uneori era tentat să creadă că a fost părăsită demult, lăsînd casa aceea frumoasă, la care muncise și el, să privească în șosea numai cu partea de sus a ferestrelor. Se vede că gîndurile îi a-lergau prin niște coltoane numai de el știute, altfel capul nu i s-ar fi mișcat într-o parte și-n alta, ca într-o mustrare interzisă. Bucata asta de șosea care nu depășea cu mult două duzini de pași îl obosea peste măsură. Avea impresia că cineva îi aruncă în spinare o povară aproape imposibil de purtat, dar asta numai de la colțul curții lui Aron Coloneanțu, pe care o lăsa să-i strivească umerii și să-l istovască de puteri numai pină la celălalt gard, al lui Sava Solovăstru, care, ca un făcut, își plimba mai totdeauna umbra prin dreptul ulucilor, de parcă l-ar fi așteptat pe el să-l despovăreze. Zici că te lași pe la mine? îl întreba Solovăstru de fiecare dată. Nici o vorbă în plus, nici una lipsă. Viță Vartolomeu clatină din cap a nedumerire sau a spaimă. Nu-i răspundea, fiindcă dacă i-ar fi răspuns celălalt n-ar mai fi știut ce să-l întreb și el ar fi trecut mai departe. Jocului se spuneau amindoi: cel din drum mulțumit că scapă de povară, cel din curte dornic să schimbe o vorbă, două. „Vii de pe la centru?” Întrebarea i-o arunca abia după ce Viță trecea de poarta lui. Capul revenise la poziția firească, omul își indesase pălăria pe creștet cu o mișcare sigură și părea dispus să se oprească. Temător, Sava Solovăstru își sprijinise coatele de gard. „Asta e în stare să treacă și să nu-mi spună de unde vine”, gîndea el. Și cu voce tare: „Ziceam că vii de pe la centru?”... „De pe la centru”. Atît. „Și de ce n-ai luat-o pe dincolo?”... Asta se întreba și el de fiecare dată, dar curiozitatea celui-lalt îl ațîța. „Merg pe unde vreau, mă. Drumu' nu e făcut de tine; e făcut de stat. Și statu', cînd a făcut drumu', nu l-a făcut numai pentru cei care dau cu gardurile în el. A zis: ești contribuabil, dom'le? Plătești impozitul la zi? Bravo; n-ai decît; poți să bați pasu' și de zece ori pe zi. Dacă te-a apucat plimbarea, chiar dus și-n tors. Numai o grijă să ai: piața. Cînd ți-o aduce piața în dreptul porții și ți-o veni vremea de prestație, gata; să nu-mi faci pă nebulu! Ieși, o întinzi, și la urmă, liber! Umbli cît ai poftă!”... Omului sprijinit cu coatele de gard nu-i răspundea însă decît: „Am avut niște treabă prin partea asta”. „Oho”, făcu Solovăstru și zîmbi într-un fel anume. Lui Viță Vartolomeu i se păru că știe tot, ba chiar ceva pe deasupra, un ceva pe care el nu avusese încă vreme să-l afle. Se încruntă și-i veni să-l injure. N-o făcu, nu fiindcă i-ar fi fost teamă că o să i se răspundă, ci mai curînd că în felul acesta ar fi ațîțat și mai mult curiozitatea bărbatului de lingă uluci. „Sînt singur acasă”, vorbi stăpînului curții, parcă anume fără scop. Viță mai făcu un pas și se opri. Și întoarse privirea întrebător. „Muzicarea e dusă la moară. I-am zis: «Lasă, femeie; asta e treabă de bărbat; adică de ce să te muncești tu cu sacii cînd...» Mi-a făcut semn să tac. E dusă și Patrița Arion, și Savasta Platon, și Caterina lui Zavisnicu, sint vreo patru, cincîi. Le-am văzut în căruță, sus pe saci. Cred că au fost vorbite mai dinainte. L-au dat de la ceape pe Lache Dogănuș să meargă cu căruța. Are cai buni. N-aș vrea să fiu în pielea lui. O

să-i facă lui Dogăruș capul cîlindar!... Mare minune să nu-i plesnească!... Dacă le-o turui la toate gura ca la a mea — și le turuie că de-aia s-au dus — astuia îi trebuie concediu plătit din buzunarul nostru!... Hă, hă...”

Pe Viță Vartolomeu nu-l interesa cît îi mergea gura nevestei lui Solovăstru și nici că era plecată la moară. Din punctul lui de vedere putea să fie plecată și la Paris; îi era totuna!... Dar dacă tot se oprise în mijlocul drumului și tot își întorse capul... „Am poftă să mîning piine coaptă pe frunze de nuc. Altfel e făina de griu nou. Cînd e caldă, miroase de te ametește!”... Spunînd aceste ultime vorbe își folosi și miinile, într-un gest inchipuit, de parcă ar fi dat o piine pe din două. Se vede că în inchipuirea lui piinea îl frigea la degete, prea și le juca să n-o scape, încît Viță Vartolomeu își simți gura cum i se umple cu apă. „Mă, al dracului, zise el șoptit, cu asta dacă pleci la un drum și-i vine chef să te batjocorească, se pune să rupă între palme piini d-astea proaspete, frămîntate din griu nou. S-a zis cu tine; n-apuci să mai ajungi unde ți-a fost gîndul; te rețezi de pe picioare și-aluneci într-un șanț!...” „Am vă să zică și un vin ca lumea, că eu fac vinu' meu, nu cînstesc omu' cu orice”.

Vartolomeu se decise. Era ajun de duminică și nu-l dădeau „urgențele” — cum îi plăcea să spună — afară din curte. Nu că n-ar fi avut pe ce pune mina, dar întorcîndu-se acasă l-ar fi cuprins din nou gîndurile, s-ar fi frămîntat, și-ar fi zis că el poartă toată vina, iar dacă nevasta l-ar fi întrebat ce tot meștește prin fundul grădinii, i-ar fi răspuns răstit: „Mă bate gîndu' să jupoi un salcîm de coajă. Pricipi tu? Să-l jupoi de coajă și să-l las așa!...” „Tu, Viță, i-ar fi aruncat femeia, nu ești muncit ca lumea, d-aia îți umbli prin cap asemenea gînduri”. Știa că nu acesta era adevărul curat, dar încerca să-l sciele — „poate-l pun pe picioare”, cum spunea. Viță se prefăcea neatenț la vorbe, mutîndu-se cu umbră cu tot într-un cotlon mai ferit. De cînd se întimplase ce se întimplase, nu mai era omul cu care să te poți înțelege. Tu îi spuneai una, vedea bine că e așa dar o ținea pe-a lui, parcă dinadin, să te scoată din sîrte. Împinse cu grijă poarta lui Solovăstru și se apropie de el. În ochii gazdei luca nedumerire. Îl mai strigase și-n alte rânduri, îl întrebase dincoace vine și de ce nu se întorcea acasă pe drumul celălalt, care i se părea și lui mai scurt, numai că Viță Vartolomeu își văzuse totdeauna de ale lui aproape fără să-l bage în seamă.

— Dacă stăm să ne gîndim bine, încep eu fără veste, pe om nu-l putem judeca decît după faptele lui. Se așezase pe marginea prispel. Își alesese locul tocmai în capătul care dădea spre curtea lui Iorgu Pantelimon. În partea aceea ulucile nu erau așa de înalte precum cele ce-i despărteau curtea de drum și nu erau bătute una lingă alta ca să nu poți deosebi ce se petrece dincolo de ele. Își alesese anume locul. Se ferea să iscoadească printre uluci. Trăgea din țigară lăsînd să se creadă că așa fuma el, își dădea mult capul pe spate, pină atîngea peretele cu marginea pălăriei și cînd ajungea în poziția asta destul de chinată, profita. Dincolo, nici o mișcare.

— Nu l-am văzut de mult, aruncă Solovăstru într-o doară și turnă în pahare. Oaspetele îi urmări mișcarea miinii. Se dovedea atît de preocupat de această mișcare, încît vorbele celui-lalt păreau să nu-l fi atîns. Între cei doi băbăți curse o picătură bună de timp. Amindoi o lăsuă dinadin să se lărgească. Viță continuă să tumeze, Solovăstru să-i plimbe degetul mare pe infioriturile borcanului de parcă el ar fi fost inventatorul, și abia acum dădea peste niște ireparabile neadevăruri în alcătuirea lor. Eu zic că nu e totdeauna așa, își aminti Sava că ar mai fi avut ceva de spus, și pe deasupra mai era și gazdă, și gazdă fiind, trebuia să-i meargă gura, altfel oaspetele ar fi putut să plece. Vartolomeu renunță să mai cerceteze curtea lui Iorgu Pantelimon.

— Adică, ce vrei dumneata să zici? Erau amindoi cam de același număr de ani — parcă Solovăstru plecase militar cu un an în urma lui — băbăți în putere, trecuți de cincizeci, și poate de aceea rămăsese atît de nedumerit cînd Viță îi spusese dumneata. Adică, ce vrei să zici? își repetă întrebarea, arătînd cu degetul spre gardul vecinului, nu se știe pentru care pricină. Mie nu mi-a plăcut de la bun început, da' n-am vrut să mă bag. Eu cînd văd întîi și-nții un om, mă uit în ochii lui. Eu cu ochii vorbesc

prima oară, nu cu purtătorul lor. Nu știu dacă dumneata, Savule, ai obiceiul asta, da' află de la mine că privirea omului nu te poate înșela. M-am uitat drept în ochii lui. N-a vrut să facă schimb cu mine. Și i-a mutat în altă parte, de parcă ai fi asistat la facerea lumii și a rămas cu ei acolo, fără să vadă nimic. „Ai grijă de omu' asta, Viță, mi-am zis. Ferește-te de el”. Cînd am auzit că umbli s-o ia pe soru-mea, ca mai mare ce eram, m-am dus la tata. Mi-a zis că sint nebulu. „La oameni nu e ca la oboru' de cai, bă. Omului nu-i poți căsca gura să i te uiți la dinți!... O să fie cumnat cu tine, nu te mai amestecă”. I-am făcut voia și nu m-am amestecat. Acum îmi pare rău, dar n-am cum s-o mai îndrept. De-aia te-ntreb eu pe dumneata: adică ce vrei să zici, că nu-l poți judeca pe om după faptele lui?!... Ca să nu-și trădeze descumpănirea, Solovăstru își goli paharul, după care încercă să închege un răspuns oarecare.

— Să zicem că ai avea de-a face cu unul care n-a pus un pom toată viața lui.

— Aia nu e om în care să te încrezi, i-o rețezi Vartolomeu.

— N-a pus un pom, nu l-a pus și pace bună. N-ai ce-i face, continuă celălalt, neatenț parcă la întrerupere. Nu l-a învățat nimeni și pentru treaba asta nu ai dreptul să-l judeci. Ai o nevoie, îi bați în poartă și el îți sare în ajutor cu ce are. Altu', hai să ți-l aduc aminte pe Isidor Andronicescu, care a plantat cu mina lui patru pogoane de pruni. Ți-ar fi dat ala măcar o cană de apă fără să aibă un profit după urma ta? Auzi, dumneata, Viță? Nu avea încotro. Trebuia să i se adreseze și el cu dumneata, altfel putea să-l supere și să plece. Poți să plantezi și-o pădure, dacă ai suflet negru, tot degeaba!... Nevastă-sa nu semăna florii în fiecare primăvară? Unde găseai curte mai plină de trandafiri ca a lor? Nu-i curăța ca de uscături în fiecare duminică dimineața? Și nu tot ea a aruncat cu toporu' după a lui Dogășunu' că s-a înălțat peste gard să l-o pară, că era borfoasă și avea poftă?!... Femeia a pierdut copilul. Din spaima asta cred că i s-a tras. A zăcut cit a zăcut și s-a stîns. L-a lăsat pe băba-sa cu patru fete în circă și s-a dus. Eu îl știu bine pe Andronicescu, doar am stat peste drum. Eram flăcău. Nu lipsea o duminică de la biserică. Îi plăcea să citească cazanica. Nu cred că înțelegea mare lucru din ea — era și rău scrisă, avea și foi lipsă — da' nu suferea să-l lase pe altu'. El ce-a făcut, că sădise patru pogoane de pruni? N-a împușcat un cal într-o primăvară, că i-a stricat două cuihuri de porumb abia ridicat de-o palmă deasupra pămîntului? Nici pină azi nu știu dacă porumbul i-a fost stricat de calul nostru ori de-al lui, da' el a pus arma la ochi și-a tras. A venit războiu', bietu' tata a plecat pe front, nu s-a mai întors și noi am rămas să arăm ca niște betegi. Pe hăis inhămam vaca, de n-am mai gustat strop de lapte pină m-am insurat și mi-am făcut și eu rostul meu. Ca să fim drept, în ochii lui Andronicescu nu m-am uitat. Nici n-aș fi avut cum, nici n-aș fi avut de ce...

Viță Vartolomeu îl urmărise atent, cu capul dat pe spate, ca într-o hotărîre întoarsă. Îl cunoșcuse bine pe Andronicescu. Știa cît rău aruncase în dreapta și-n stînga, dar asta se petrecuse demult, sigur că pe Solovăstru îl dureau amintirile, da' cine nu suferă cînd se lasă pradă lor?!... Se uită la el dintr-o parte, ar vrea să-i spună ceva dar renunță, gîndurile îi rămîn bune numai pentru Iorgu Pantelimon. Pe el ar dori să-l aibă în față, pe el să-l privească adînc în ochi și să-l întrebă numai: „De ce, Iorgule? De ce-ai făcut asta, de ce-ai înălțat gardul și de ce-ai plecat? Cui o să-i folosască plecarea asta?” Nu scoate o vorbă, se frămîntă numai, omul de lingă el știe și nu știe, știe ce-a văzut printre uluci, fără voia lui — nu-i place să privească prin spîrtura gardurilor — nu știe ce s-a petrecut dincolo de pereții casei, rămăsă pustie. Să-l întreb pe Vartolomeu? Ar putea s-o facă. E dreptul lui să întreb, dar nu și obligația celui-lalt de a-i răspunde. „Soră-ta, nevastă-sa vreau să zic, ea trebuia să rămînă. Nu te poate împinge nimeni cu sila afară din casa ta, afară din odăile pe care le-ai înălțat cu palmele. Dacă ea n-ar fi trecut dincolo de prag, poate că nici Iorgu...”

„La urma urmei, își continuă Vartolomeu gîndul în această vorbire mută, are și ea partea ei de vină. Auzi, dumneata, Savule? A venit la mine; n-o puteam bănui de-o hotărîre ca asta „Noi ne mutăm, nene”. „Care noi?” am întrebă-o fără scop. „Noi, al meu și cu mine”. „Și unde o să trageți?” Cred că vorbele au sunat cam a bătaie de joc. N-a vrut să se așeze. „Ne ducem la fată. Ginere-meu a

zis că-l bagă paznic de noapte pe undeva”. „Pe cine, Mario?” „Pe al meu, cum pe cine?”... „Va să zică, lăsați mîndrețe de casă, o lăsați a nimănu, Iorgu o să uite vremea cînd se pune porumbul, ca să dea roată cine știe căru gard de sîrmă ghimpată unde zac de-a valma lăzi goale ori lăzi cu sticle prăfuite — bănuie eu despre ce e vorba și cum stă cazul — ca să-mi vină vara în sat și să se plimbe cu miinile la spate?”... „E dreptul lui!... Aici l-a întrerupt Solovăstru.

— Ai fost vreedată pe la ei?

— De ce să văd decît?

— Nu știu; așa, poate să-l vezi cum doarme ori cum...”

— N-ai zis că e de noapte?

— E de noapte, înțeleg eu, da' de dormit tot trebuie să doarmă, altfel l-ar lua la bici să-l arate lumii! Și să lăsăm dormitul; să-l vezi cum umbli. Trebuie să fi rămas cu o parte din mersul lui. Omul care a umblat o viață printre semănături... Asta nu e cum ai răscui cheia într-o ușă... Aici e vorba de-o viață...

Se opri cu un fel de cumîntenie, ca și cum ar fi isprăvit tot ce avusese de spus. Viță Vartolomeu se închipuia cu plecatul la coasă. Își opreau vreo două pogoane, anume ca să se sature de vorbă. Băteau fierul pe nicovală tăcînd, loviturile izbeau dureros liniștea cîmpului, spîrgînd-o în felii ciopîrțite egal, își fumau țigările într-un răgaz întins, după care încercau țigălu cu o frunză de mohor. O vreme, în incremenirea cîmpiei nu se auzea decît șieratul coaselor. O poteacă largă se deschidea sub pașii fiecăruia, coseau timpul și liniștea ierbi, înaintînd încet între albastru și verde. Se opreau numai la capul locului, Iorgu Pantelimon își punea palma streășină deasupra ochilor și zicea într-o doară: „Eu, cumnate, cînd cosec, sint mustul ierbii cum trece prin mine. Umbli așa, cum ar umbli singele primăvara. Și, făcînd un ocol al gîndului: M-am luat în gură cu Lache Dogăruș. «Cum ți-o fi plăcînd să umbli în fiecare zi pe drumul morii, mă Lache?» S-a uitat la mine, berc. «Uite că umbli, mi-a zis. Umbli că așa mi-a fost drag mie de mic. Fără cai, Iorgule, sint mort! Tu te-ai învățat ba pe tractoare, ba pe semănători!... La mine, caii...» „Auzi, cumnate?” Vartolomeu pornise brazdă nouă. Începuseră cositul de cu noapte între zori și dimineață. Pogoanele de lucernă dădeau cu un cap în drum. Aici popasul era mai îndelung. Se mai oprea cite un cunoscut. Cumnății nu stăteau unul lingă altu'. Iorgu pe o parte a șanțului, Viță Vartolomeu pe cealaltă. Le venea mai la îndemînă să-și vorbească așa, față în față. „Bă, retrograzilor! O să vă apuce tehnica de turul pantalonilor și o să dea cu voi de pămînt!”... „Ce vorbești, mă!?” Iorgu Pantelimon făcea pe supăratul. „Tot cu coasa, tot cu coasa? Vă treziți miine, poi-miine în anu' două mii, și voi bateți coasa la capul locului! Bravo, n-am ce zice!...” „Păi nici să n-ai, mă...” „Ne-am lăsat un pete, așa”, încerca Viță Vartolomeu să se dezvinovățească. „Ia lasă-l, mă, îl lua vorba cumnatul. Unde umbli el cu mașina prin te miri ce țări ale continentului!?”... „Cum e griu' pe la ei, mă...” continua să se intereseze, slobozînd un hohot îngăduitor. Acu' să trăiască bietu' tac-tu, Gebene, să afle pe unde-ai mai fost. Și-ar înfige coatele în stinghiile gardului și s-ar pune pe fluierat. „Unde s-a mai pomenit una ca asta, fi-miu, Gebene, umbli cu camionu' prin Paris! Bravo, taică! Cine ar avea curajul să-i mai treacă pe dinainte?!... Da' ție nu ți se urăște, mă, neică? Ori nu te-apucă dorul după salcîmii de la Valea Orzarului? He, he, ia pune mina pe coasă; mă tem că nu știi să mai tragi cu ea! Și iar zic, dacă te-ar vedea bietu' tac-tu, Gebene...”

— Să-ți lași tu casa, om în toată puterea cuvîntului și să pleci aiurea, paznic de noapte la un depozit de sticle goale! se minunează Sava Solovăstru, frămîntîndu-i gîndurile. Zici, dumneata Viță, că nu suferea să i te uiți în ochi. Eu cred că nu suferea. Se ferea să nu-i afli gîndul. Trebuie că-i încolțise ceva mai demult... O frîntură de lună strălucitoare sta spinzurată jos, deasupra salcîmilor. Pe prispă, între cei doi băbăți, borcanul cu vin chihlimbariu. Și unul și celălalt au mirarea întipărită pe față.

— Să ți se năzare așa, din senin, vorbi Vartolomeu mai mult pentru cumnatul plecat decît pentru Solovăstru.

Peste sat se încerca o inserare nesigură și greoaie. În dreptul casei cu uluci înalte, bătute una lingă alta să nu se vadă printre ele, Lache Dogăruș oprise căruța, poate din greșeală. Îi luase prea de multe ori griu pentru moară lui Iorgu Pantelimon...

Snagov, noiembrie 1977

Partidul meu de glorie

Se-mpodobește țara cu inc-o sărbătoare,
De la un prag la altul ard riuri de argint,
În inimile noastre pulsează-nalt dogoare
Partidul meu de glorie, mai glorios suind...

O nouă temelie-a pus luminii noastre
Cu gesturi înțelepte de înțelept popor,
Ca aripile zării să fie mai albastre
Aici unde pământul e bulgăre de dor.

Aici unde sămînța rodește din răbdare,
Unde-n fintini se-adună luceferii în zori,
Cînd vine grîul singur pe drumuri

de candoare,
Curat la chip ca roua uitată între flori,

Noi mergem mai departe, cu țara-n
sărbătoare,
De la un prag la altul ard riuri de argint.
În inimile noastre pulsează-nalt dogoare
Partidul meu de glorie, mai glorios suind...

FLOREA BURTAN ■

nu știu prea bine

nu știu prea bine ce-nseamnă pentru alții
cuvîntul
patrie,
n-o voi vinde însă pentru nimic în lume

nu știu prea bine ce-nseamnă pentru alții
cuvîntul
muncă,
dar voi face totdeauna ce depinde de mine

nu știu prea bine ce-nseamnă pentru alții
cuvîntul
frate,
dar lingă voi rămîn la rău și la bine

nu știu prea bine ce-nseamnă pentru alții
cuvîntul
libertate,
dar viața-mi fără ea doi bani nu face

nu știu prea bine ce-nseamnă pentru alții
cuvîntul
adevăr,
cine-l cunoaște însă cu mine-l rostește,
nu tace

CSEKE GĂBOR ■

(Versiunea românească aparține autorului)

Asemenea frunzei și norilor

Asemenea frunzei și norilor
noștri. Și flautului vechi,
doldora de cintece. Asemenea,
sufletele noastre pînă
departe umblînd și cîntînd.
Unde ajung, facem loc
de popas. „Ce-aveți voi
acolo ?” „Trecut”, răspundem
și deasupra sădim un copac...

Dimineața, ne iese drumul
în întîmpinare ca fumul
pe țeva va unei arme de foc.
Pentru noi, aurul și laurii,
peste noi, riul și rana.
Ceea ce visăm ne va fi
pururea îngăduit. Cu noi
seamănă ziua aceasta
și după zori se cunoaște.

NICOLAE DIACONU ■

Acest pămînt natal

De-atitea ori lovit de vremuri de urgie,
popor al suferinței, flămînd și sfîșiat,
otrava indoielii oricît te-a încercat,
în cîntec ai știut să pui doar bărbăție.

Mereu către luceferi purtat de năzuință,
istoriei smulgîndu-i dreptatea pas cu pas,
tot cîntăreș măiestru din fluier ai rămas
cînd steagul libertății l-ai dus la biruință.

Unit prin mii de jertfe te-ai oțelit, ești tare
ca-n munții tăi granitul din care s-au născut.
Încrederea-n putere îți este astăzi scut,
cu tot ce-n vechii-ți codrii și-n văi azi viață
are

Iar dacă lumea noastră deplină-n frumusețe,
învăpăiază zori — aprindă-i și în noi,
ca să slujim uniți, în arzător șuvoi,
acest pămînt natal ce-i fără-de-bătrînețe.

FRANZ LIEBHARD ■

În românește: GELU PĂTEANU

Țara ca o cîmpie

De la semințe pornind și ajungînd la semințe
Cum de la rădăcină, la rădăcină-ajungînd
O, și-n întreg saltul acesta : țara — care în multe privințe —
Este și o cîmpie pe care o arăm și-o îngrijim, rînd de rînd

Nu se mai termină brazda în noi, niciodată,
E desfîndată de ploii, bine podită cu piini,
Pentru că un popor care ară și-și vede fața curată
Își ține chiar inima și soarele-n miini

Ține o lumină, ochean printre altele
Și alte ocheane-ale lumii, nu dor care și arde un pic
Cînd printr-un spic trec și fulgere-adesea prea calde
Iar pe o piine scrie și arșița, uneori, scrie și frig.

Nu se mai termină brazda în noi, niciodată,
Cum nu se mai termină aștrii pe cer, nesfîrșiți,
Pentru că un popor care ară și-și vede de piinea sa, toată,
Nu poate să aibă decît ochi curați și cinstiți.

De la semințe pornind și ajungînd la semințe
Cum de la rădăcină, apoi, la rădăcină-ajungînd,
O, și-n întreg saltul acesta, țara — care în multe privințe —
Este și o cîmpie pe care-o arăm și-o ngrijim rînd de rînd.

A. I. ZĂINESCU ■

Primirea în partid

Și azvirlînd lumină pe fețele din clasă
femeia sta, stingheră, cu miinile de lut,
pe fruntea de jeratic părea că o apasă
o liniște mai crudă decît la început.

Nici întrebări, nici încă mirări cum, poate,
satul

Zărește cîteodată un semn șovăitor.
Biografie simplă : copiii și bărbatul
și brazda de lumină privind spre viitor.

Era aceeași clasă unde copiii ei
prindeau fosforescente luminile din zare
ca să desfacă lumea cu zece mii de chei
și țara s-o ridice spre zări de calendare.

Se-apropia amurgul de aur. Și deodată
o liniște deplină pluti către ieșire.
Simțeau cu toți pămîntul ca dup-un nou arat
în aburul fierbinte de-o nouă zămislire.

AL. RAICU ■

„Dunărea” — un ansamblu care nu caută premii, dar le obține

În urmă cu doi ani, Casa de cultură din Giurgiu a organizat un concurs pe care l-a numit „Ca pe Vlașca”. Abia de atunci am început, ne spune coregraful Mihai Ion, să culegem, să înregistrăm și să notăm ordonat, metodic, sistematic marea zestre pe care ne-au transmis-o, în afară de pămîntul de sub picioare, cei ce-au trăit pe-aici neam de neamul nostru. Această acțiune continuă și astăzi. Multe dintre cîntecele culese au intrat deja, prin emisiunile radio, în circuitul național al valorilor artei noastre populare. Așa, de pildă, „Balada Roșiorului”, pe care am găsit-o prin comuna Bălăneasa, o evocare a anului de luptă 1877, după tiparul mioritic al mamei care-și caută fiul, de data aceasta pe malul Dunării. Sau „Călușul ca pe Vlașca”, jucat și astăzi prin comunele Dăița, Frătești, Băneasa. Acesta este, cu siguranță, un unicat printr-o parte a sa, numită „războiul”, parte necunoscută prin alte zone și fiind o adevărată punere în scenă a secularului conflict cu turcii.

Înființat în 1972, ansamblul folcloric „Dunărea” al Casei de cultură din Giurgiu a ajuns astfel să aibă un repertoriu de cîntece și dansuri nu atât vast și spectaculos, în căutare permanentă după premii și titluri, cît profund și original, de o autenticitate, cum s-ar spune „fără reproș”. Că rezultatele, strălucite, n-au întîrziat să apară tocmai datorită acestor lucruri, e de la sine înțeles. Dealtfel, ansamblul „Dunărea” de la Giurgiu a obținut în cadrul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României” locul al treilea pe țară. Pentru ediția în curs, conducătorii ansamblului încă nu s-au hotărît, exact, cu ce să participe. Tot ce știu ei este că și de data aceasta vor aduce pe scenă, fără excese „neaoșiste” dar și fără „stilizări” păgubitoare, cîntecul, jocul, portul popular al oamenilor locului. Iată, de pildă, ce-mi spunea

Gheorghe Ciobanu, președintele Consiliului de cultură și educație socialistă al municipiului :

— În legătură cu portul localnicilor mă abțin să folosesc cuvintele mele și citez din cartea „Arta populară în Cîmpia Munteniei”, a unor specialiști : „Costumul cu peșteman și catrință, cunoscut sub denumirea de «costum de Vlașca» este caracteristic unui teritoriu delimitat la est de satele Putineiu, Vlad Tepeș, Grădiștea, Dărăști-Vlașca, Neajlovul, Crevedia, Vinători și la vest de satele Petroșani, Răsmirești, Boto-roaga, Talpa, Scurtu Mare, Slobozia. Zona costumului cu peșteman se întinde deci peste granițele actualelor județe cuprinzînd sate din Ilfov și Teleorman. Noblețea acestui costum a fost imortalizată și în tabloul intitulat „Fata cu zestre” al lui Nicolae Grigorescu. Acum ne veți înțelege mai ușor de ce nu mai facem costume la „Deservirea”, în atelier unde se lucrează în serie și adesea pe nailon, ci la cooperative meșteșugărești cu muncă la domiciliu. De fapt, unii dintre membrii ansamblului și le fac singuri, în familie, la ei acasă. Așa este și mai sigur ! Nu fiindcă vrem noi să apărăm pe scena festivalului cu costume „de muzeu” ci pur și simplu pentru că nu-i este îngăduit nimeni, socotim, să „motosculească” cu gustul său personal acea „eleganță” și acea „noblețe” de care vorbeam mai sus.

Aceeași dorință de a păstra, nealterat, ceea ce datina a transmis, ne comunica și coregraful Mihai Ion :

— Ansamblurile, de obicei — este o simplă opinie a mea — aleargă după trofee și în fuga aceasta nu ezită să împrumute, unele de la altele, ceea ce li se pare mai spectaculos, elemente care asigură succesul. Să zicem, bătaia în cizmă. La locul ei, acolo unde s-a jucat așa, dar necuvenită, acolo unde nu s-a jucat. Aici, în zona aceasta, caracteristică este o foarte mare varietate de sirbe și de hore, multe dintre ele fiind executate „pe bătaie” și dînd astfel, jocului, o ritmicitate extraordinară. Dar nu se joacă sus. Cam toate mișcărilor sînt executate jos, foarte vioi, cu deplasări continue. Nici Călușul de aici nu face excepție, fiind jucat fără prea mulți „pinteni” aeri. Apoi, prin părțile acestea, dansurile de perechi sînt foarte rare și formele de desfășurare

a jocului sînt reduse la linie, cerc, semicerc. Există în alte dansuri, să fiu iertat, o adevărată alergătură a dansatorului prin diferite colțuri ale scenei, formația alcătuită ba un v, ba un z, ba un x. Aici toți dansatorii joacă cu fața la spectatori. Și mai este un lucru : acea mult practică în genunchere, în final, pe prima linie a scenei. Jucătorii noștri ies din scenă jucînd. Cred că n-am greșit, ca să dau un exemplu, dacă în loc de a învăța astfel de mișcări „de efect” am preferat să aducem la viață dansuri pe cale de dispariție cum sînt „Tîrșorul”, „Ghimpele” și altele altele.

— Totuși, cu ce vă gîndiți să participați la ediția a doua a festivalului ?

— De ce să nu fiu sincer ? Nu ne-am hotărît. Poate cu o „Horă a satului”. Dealtfel, aceasta este o acțiune a noastră care va dura, cu siguranță, mai mulți ani.

— Vreți să explicați ?

— Simplu : de ce să se rezume, cum mai cred unii, activitatea unui cămin cultural de sat doar la conferințe, recenzii, recitări, joc de șah, ping-pong și așa mai departe ? De ce nu și-ar găsi, așadar, locul în planul de activități al unui cămin și „hora satului” ? Dar să vă spun cum procedăm. Întîi mergem cu dansatorii ansamblului și cu orchestra noastră și, ca să fim dreți, ei dezgheată atmosfera, pentru că mulți săteni — deși acum vreo 15 ani încă mai jucau la horă — acum au și ei tendința de a o privi doar ca pe un „spectacol”. Ei bine, se întîmplă și fenomenul binevenit și mult așteptat de noi, că de la un moment dat încolo dansatorii ansamblului nu mai au loc din cauza celor, din ce în ce mai mulți, care se prind în horă. De fapt, noi asta și vrem. Încît pînă la urmă tot noi avem de învățat ceva din satul respectiv, nu invers. „Bătrîneasca”, „Ciubotăreasca”, „Mîntă” sînt jocuri pe care le-am „recuperat” pe această cale. Și mai este ceva : în joc, sub ochii rudelor, prietenilor și consătenilor apare cîteodată — liberă ca pasărea, ca să zic așa — expresia curată, profundă și tulburătoare a vieții noi înstăpînite în această Cîmpie a Dunării. Expresie pe care ne străduim, la rîndul nostru, s-o aducem pe scenă.

DUMITRU ELIADE ■

O politică vizionară, realistă, principială, nedezmințită de cursul vieții internaționale

Conferința Națională a partidului, deschisă ieri, reprezintă un moment cu profunde rezonanțe în conștiința comunistilor români, a întregii noastre națiuni socialiste. E un prilej de semnificative bilanțuri, de definire a locului pe care îl ocupă, azi, România în raport cu propria istorie, dar și în raport cu lumea. Împlinirile, succesele sînt numeroase. Dimensiunea lor este fără precedent în lungul șir de veacuri al luptei acestui popor pentru a fi liber, de a prospera prin munca și înțelepciunea sa, de a trăi în demnitate și în deplină suveranitate alături de statele lumii.

Direcțiile fundamentale ale politicii externe românești, concepția partidului nostru asupra devenirii vieții internaționale, metodologia și principiile de abordare și soluționare a problematicii contemporaneității — așa cum au fost relevate și în Raportul la Conferința Națională a partidului, prezentat, ieri, de tovarășul Nicolae Ceaușescu — ilustrează caracterul științific, realist și revoluționar, maturitatea viziunii României asupra configurației actuale și a tendințelor conturate, în prezent, pe scena mondială.

Analiza științifică, materialist-dialectică a realităților și fenomenelor internaționale, făcută cu strălucire de tovarășul Nicolae Ceaușescu, constatînd schimbările fundamentale în raportul mondial de forțe — urmarea a profundelor mutații produse în lume — evidențiază, ca pe una dintre caracteristicile cele mai importante ale vieții internaționale, afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a pune capăt cu desăvîrșire politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și dictat, dezvoltîndu-se liber și independent, pe deplin stăpîne pe destinele proprii. Cursul evenimentelor mondiale relevă însă și o altă tendință, diametral opusă: ascuțirea contradicțiilor în lume, accentuarea unora dintre ele, ceea ce duce la o evoluție contradictorie a lumii contemporane, generatoare de pericole grave pentru dezvoltarea economică-socială independentă a popoarelor, pentru pacea și securitatea întregii omeniri. Sintetizînd această realitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, de la tribuna înaltului forum al comunistilor români: „Lupta dintre aceste două tendințe diametral opuse în viața mondială constituie una din caracteristicile fundamentale ale dezvoltării sociale contemporane”. Stă în puterea tuturor forțelor înaintate, a tuturor popoarelor care se pronunță pentru o lume a progresului și păcii să preîntîmpine cursul periculos al evenimentelor, orientîndu-le în acele direcții ce servesc interesele fundamentale ale omenirii, imprimînd astfel destinderii internaționale, încă fragile, un curs în mod real ireversibil.

Intensa activitate desfășurată de România socialistă în domeniul vieții internaționale evidențiază, în prim plan, dezvoltarea relațiilor cu toate statele socialiste. Această orientare are, după cum se știe, o bază temeinică, izvorînd din comunitatea de orînduire socială, de ideologie și de țeluri a tuturor popoarelor care dezvoltă socialismul. Anii care au trecut de la Congresul de confirmat, în însăși practica relațiilor de colaborare și cooperare dintre România și toate țările socialiste, opțiunea fundamentală a partidului nostru de stringere continuă a legăturilor cu aceste state.

Intărirea solidarității, unității și colaborării dintre țările socialiste reprezintă, în viziunea țării noastre, un factor primordial pentru creșterea rolului acestora în accelerarea schimbărilor innoitoare din viața internațională, o contribuție esențială la afirmarea prestigiului socialismului în lume.

Istoria de luptă și jertfă a poporului român în aspirația neînteruptă de independență și suveranitate capătă, în condițiile lumii contemporane, un puternic accent de solidaritate cu popoarele care, în această perioadă, parcurg drumul de la eliminarea rămășițelor moștenirii coloniale la înscrierea în ritmurile civilizației moderne, ale unei existențe demne și echitabile. Fiind ea însăși o țară socialistă cu o dezvoltare medie, România sesizează perfect stringenta necesității colaborării popoarelor, care au aspirația comună a progresului economic rapid, a reducerii decalajelor, a eliminării barierelor discriminatorii din calea colaborării internaționale. Pondere a acestor țări în ansamblul schimburilor externe ale țării noastre a crescut de la 13 la sută în 1974 la 21 la sută anul acesta, existînd perspectiva de a se atinge, la sfîrșitul acestui cincinal, un procent de 30 la sută. Mai mult de jumătate din cele peste 30 de societăți mixte, care acționează în țările în curs de dezvoltare, s-au constituit în anii care au trecut de la cel de-al XI-lea Congres. Ca membră a grupului „celor 77”, ca participantă la activitățile țării nealiniată, ca țară hotă-

rită să contribuie substanțial la crearea unei lumi a progresului și demnității, România socialistă s-a făcut cunoscută pe arena mondială ca o promotoare fermă a respectării dreptului fiecărui popor de a fi liber, stăpîn pe propria soartă și pe propriile resurse naturale, de a se dezvolta potrivit năzuințelor și aspirațiilor sale. Sînt idei concretizate, zi de zi, în resorturile intime ale întregii desfășurări a dialogului țării noastre cu lumea.

Inalta principialitate care constituie baza amplificării relațiilor externe ale României își găsește confirmarea în spiritul în care evoluează legăturile cu toate statele, indiferent de structura social-politică a acestora. Deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, dreptul fiecărui popor de a-și hotărî dezvoltarea economică și socială fără nici un amestec din afară — iată cadrul principial al relațiilor României cu toate statele lumii.

„Aceste principii — arăta secretarul general al partidului nostru — au căpătat o largă recunoaștere, afirmîndu-se ca singurele pe baza cărora se pot clădi o colaborare egală între toate statele, un climat de pace și securitate în lume. Vom acționa și în viitor cu toată consecvența pentru promovarea acestor principii în relațiile noastre cu alte state, precum și pentru generalizarea lor în viața politică internațională”.

Într-un asemenea context, ideea-pivot a extinderii raporturilor României cu țările capitaliste este aceea a creării unui cadru stabil pentru evoluția colaborării reciproce și, pe această bază, identificarea unor forme și metode noi, calitativ superioare, de organizare a cooperării. Acțiunile de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică au înregistrat punerea în funcțiune a numeroase societăți mixte de producție și de desfacere, construirea de obiective comune, deschiderea unor sectoare noi de cooperare pe terțe piețe. Desigur, exemplele pot fi numeroase.

Revenim frecvent, în cursul acestui articol, asupra unor noțiuni, precum principii, cadrul principial etc. Este interesant. Principiile relațiilor interstatale și, ca să fim mai limpezi, noile principii ce trebuie să guverneze viața internațională reprezintă o problemă cheie a contemporaneității și, în același timp, o idee fundamentală care marchează permanent politica externă a țării noastre. Analiza profundă, materialist-dialectică, pe care a ilustrat-o Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională în plină desfășurare, conduce la constatarea că principiile legalității internaționale își vor primi permanent forța de atracție, se vor afirma, cu o vigoare tot mai evidentă, în planul larg al vieții internaționale. Evoluția social-politică a lumii contemporane reliefează, cu o pregnanță indiscutabilă, că democratizarea legăturilor interstatale, așezarea acestora pe o bază calitativ superioară, în concordanță cu aspirațiile manifeste ale popoarelor, reprezintă un imperativ stringent. Este tot mai amplu frontul țărilor care recunosc necesitatea edificării unor relații internaționale noi, ca unică alternativă la politica trecutului dominată de inechități de tot felul. Ce poate fi mai explicit pentru spiritul și litera în care se concretizează politica românească în acest domeniu primordial decît cele 80 de documente (declarații solemne comune sau comunicate comune) elaborate după cel de-al XI-lea Congres, în urma întîlnirilor președintelui Nicolae Ceaușescu la nivel înalt, în care se stipulează normele fundamentale după care acționează România în dialogul cu toate statele lumii?

Complexitatea fenomenelor vieții internaționale, rezolvarea problemelor multiple și grave ce stau în fața omenirii reclamă participarea activă a tuturor statelor, indiferent de mărime și orînduire socială la o soluționare constructivă și durabilă. Democratizarea relațiilor internaționale presupune în primul rînd o angajare concertată a eforturilor tuturor statelor pentru edificarea unui ordin economic și politic.

Preocuparea ce se manifestă pe plan internațional pentru înfăptuirea acestui deziderat vital s-a vădit și în ecoul favorabil pe care l-a avut propunerea prezentată în actuala sesiune a O.N.U., din inițiativa grupului „celor 77”, din care fac parte peste 110 țări în curs de dezvoltare, de a se convoca pentru 1980 o sesiune specială a Adunării Generale consacrată acestor probleme cardinale — propunere prezentată printr-o importantă declarație de principii, la elaborarea căreia România a luat parte activă. Congresul al XI-lea a apreciat ca cerințe primordiale ale unui ordin lichidarea decalajelor, apropierea tratată și egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare a tuturor țărilor; stabilirea unui raport just între prețurile materiilor prime și ale produselor industria-

le de natură să favorizeze progresul mai rapid al țărilor slab dezvoltate și, totodată, să stimuleze activitatea productivă a tuturor popoarelor; accesul tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne, asigurarea asistenței tehnice și ajutorul pentru formarea de cadre, soluționarea problemelor alimentației pe scară mondială. Aceste principii și cerințe și-au găsit concretizare în cunoscutul document: „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini internaționale”, prezentat, la puțin timp de la congres, Organizației Națiunilor Unite — document de referință, cu amplă rezonanță internațională.

Reafirmînd imperativul ilustrării unor noi relații între state, bazate pe egalitate și echitate, noua ordine internațională implică și o nouă concepție de abordare a problemelor vieții internaționale. Aplicînd, în sfera complexă a situațiilor ce se ivesc, adevărurile generale ale materialismului dialectic și istoric, mobilizîndu-și permanent resursele creatoare în descifrarea noului din viața contemporană, concepția partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu privire la soluționarea viabilă a problemelor cu care este confruntată omenirea ilustrează un statornic atașament față de pace, față de colaborarea echitabilă, în condițiile înțelegerii între popoare, ale destinderii și securității. Stimularea tratativelor, abordarea stărilor de tensiune la masa negocierilor, găsirea tuturor resurselor dialogului politic, convingerea fermă că nu războaiele soluționează diferendele sînt elemente care configurează poziția României, potrivit căreia dialogul politic este singura metodă de eradicare din viața internațională a tuturor formelor de litigiu. Negocieri bilaterale, negocieri multilaterale — iată cadrul exclusiv de afirmare a noilor metode menite să îndrepte lumea spre pace și progres.

Atașată acestor idei, România a acționat și acționează cu perseverență pentru realizarea unei securități și cooperări reale pe continentul nostru, pentru aplicarea în practică a prevederilor Actului final de la Helsinki. Sînt cunoscute acțiunile României în acest domeniu, consecvența și acțiunea creatoare a României socialiste, inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu privind dinamizarea lucrărilor conferinței, a necesității ca ea să ducă la rezultate concrete, durabile, în concordanță cu aspirațiile legitime ale popoarelor europene. Este cazul să amintim că viziunea democratică a României privind valențele dialogului politic și ale negocierilor s-a evidențiat în promovarea consensului și a altor norme procedurale, atît în cadrul Conferinței general-europene, cit și în cadrul mai larg al O.N.U. în care, de asemenea, România s-a făcut cunoscută ca o promotoare activă a democratizării structurilor organizației, a adaptării formelor și metodelor de lucru în direcția legătură cu preferențele profunde ce au loc în lumea contemporană. În același spirit, țara noastră și-a făcut cunoscută poziția în raport cu modul de soluționare a situației din Orientul Apropiat, a problemei cipriote etc.

Manifestînd cea mai înaltă responsabilitate față de destinele omenirii, țara noastră consideră drept problema numărul 1 a lumii contemporane: necesitatea opririi cursei înarmărilor, a înfăptuirii dezarmării generale și, în primul rînd, nucleare. Așa cum este cunoscut, Congresul al XI-lea al P.C.R. a elaborat un amplu și cuprinzător program care, ținînd seama de realitățile actuale, preconizează măsuri efective de reducere a înarmărilor, care să conducă, treptat, spre obiectivul fundamental al dezarmării generale. Poziția României socialiste a fost reafirmată, din nou, în cadrul actualei sesiuni a Adunării Generale, subliniindu-se că, în condițiile creșterii capacității de distrugere a armamentului modern, o securitate autentică nu poate fi asigurată decît prin dezarmare.

În cadrul dezbaterilor din Comitetul pentru problemele politice și de securitate, România a subliniat, din nou, luna trecută, importanța deosebită ce revine sesiunii speciale a Adunării Generale dedicate dezarmării, care va avea loc în mai-iunie anul viitor.

Și în cadrul Conferinței de la Belgrad țara noastră a insistat asupra faptului că reuniunea trebuie să-și concentreze eforturile asupra problemelor esențiale privind întărirea securității și dezvoltarea cooperării în Europa, subliniindu-se, în mod deosebit, importanța aspectelor militare ca element esențial al oricărui eforturi pentru întărirea securității pe continent.

O incununare a acestei acțiuni vaste, a dinamismului și consecvenței inițiativelor tovarășului Nicolae Ceaușescu personal în domeniul luptei pentru dezarmare, a scoaterii negocierilor din acest domeniu din imobilism, a întăririi solidarității tuturor forțelor care militează pentru pace, o constituie faptul că secretarul general al partidului i-a fost conferită cea mai înaltă distincție a Consiliului Mondial al Păcii, Medalia de Aur „Frédéric Joliot-Curie”.

O inventariere a rezoluțiilor Națiunilor Unite cu privire la decolonizare, discriminare rasială și apartheid ar demonstra că nu există rezoluție la care România să nu figureze ca inițiator sau coautoare. În Programul partidului se afirmă limpede hotărîrea României de a sprijini dreptul fundamental al popoarelor de a fi libere și stăpîne pe propria soartă, de a-și hotărî calea propriei dezvoltări. După cum este știut, țara noastră și-a manifestat pe multiple planuri, material și moral, politic și diplomatic, solidaritatea profundă și sprijinul internaționalist față de cauza mișcărilor de eliberare. Susținînd lupta popoarelor din Zimbabwe, Namibia, Republica Sud-Africană, ca și din alte enclave ale colonialismului, România și-a definit, ca o opțiune fundamentală, acțiunea consecventă îndreptată în direcția lichidării impunerii coloniale, a rasismului și apartheidului. Materializîndu-și solidaritatea cu aceste state, România sprijină eforturile lor spre valorificarea resurselor naturale, a modernizării economiei, edificînd un model de relații noi de concurență eficientă și de intrajutorare prietenească în lupta, în definitiv comună, pentru progres și echitate, pentru o lume mai bună.

Preocupată de apariția unor conflicte și tensiuni între diferite state africane, România militează și acționează pentru soluționarea pe cale pașnică a problemelor tensionante, în afara unor operațiuni militare, pentru ca popoarele din aceste țări să-și poată concentra eforturile spre accelerarea progresului și bunăstării, într-un climat de bună înțelegere și prietenie.

Dinamica solidarității militante a partidului nostru cu forțele înaintate ale contemporaneității se regăsește și în sfera legăturilor cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele progresiste care acționează pe arena internațională. Partidul nostru întreprinde legături, fie direct, fie pe linia Frontului Unității Socialiste, cu aproape 250 de partide comuniste, socialiste sau social-democrate, partide de guvernămînt din țările în curs de dezvoltare, mișcări de eliberare națională, precum și alte organizații politice din peste 110 țări ale lumii. Aceste legături sînt indisolubil legate de prodigioasa activitate a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de multiplele sale contacte, înțînării și convorbiri cu reprezentanți de frunte ai partidelor comuniste și muncitorești, ai partidelor socialiste și social-democrate, ai altor formații politice democratice, ai forțelor și mișcărilor progresiste revoluționare de pretutindeni. Perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea este, și sub acest aspect, perioada cea mai fertilă din întreaga istorie a partidului. În prezent, Partidul Comunist Român întretine relații active cu circa 90 de partide comuniste și muncitorești, relații ce îmbracă cele mai diverse forme. Militînd consecvent pentru dezvoltarea amplă a colaborării cu celelalte partide comuniste și muncitorești, partidul nostru consideră că principiile de bază ale relațiilor de solidaritate dintre partide — egalitatea, respectul independenței și neamestecul în treburile altor partide, dreptul fiecărui partid de a-și elabora linia politică în concordanță cu realitățile din țara respectivă — cunosc o afirmare tot mai puternică. Partidul Comunist Român acționează, de asemenea, pentru dezvoltarea contactelor cu partidele socialiste și social-democratice din diferite țări. Experiența noastră, ca și experiența mondială confirmă justetea acestei căi, colaborarea dintre comunisti și socialiști pe plan național, ca și la scară internațională, afirmîndu-se ca un factor important pentru realizarea aspirațiilor vitale ale omenirii muncii, ale popoarelor. În acest spirit, partidul nostru extinde, totodată, raporturile de strînsă concurență cu un mare număr de partide de guvernămînt și organizații democratice și progresiste. Eferescența acestor relații, continua lor extindere și intensificare se constituie ca o expresie clară a convingerii că marile aspirații ale omenirii depind de unirea tuturor forțelor, care luptă neabătut pentru pace, colaborare și progres social.

Imperativul cel mai arzător al zilelor noastre, care își află concretizarea și în hotărîrea comunistilor români de a contribui la înfăptuirea sa, și-a găsit încă o dată cea mai înaltă expresie în convingerea formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în timpul complexei și lucidei analize a vieții internaționale:

„De la tribuna Conferinței Naționale a partidului, doresc să afirm din nou hotărîrea neșrămutată a României socialiste de a acționa cu fermitate în vederea întăririi solidarității și colaborării cu toate forțele progresiste, cu toate popoarele și statele lumii care se pronunță pentru o politică nouă, democratică, de egalitate, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră, în care fiecare națiune să se poată dezvolta în mod liber”.

RADU BUDEANU

Știința pe mapamond

Cibernetica în ajutorul circulației

— UN SISTEM DE CONTROL AL TRAFICULUI URBAN PE BAZĂ DE ORDINATOR —

În timp ce în Europa cercetările privind stabilirea celui mai bun sistem de radioghidaj pentru traficul rutier, mereu în creștere, nu au trecut încă dincolo de pereții laboratoarelor, japonezii prezintă o experiență apreciată de „LE MONDE” ca excepțională chiar în Tokio, oraș cunoscut prin fluxul intens al circulației, datorită impresionantului număr de automobile care îl traversează zilnic. Sistemul de control global al traficului, pus la punct de agenția de știință și tehnici industriale a ministerului nipon al industriei și comerțului internațional, se bazează pe echiparea automobilelor cu un sistem denumit **Comprehensive automobile traffic control system**. Experiența se desfășoară pe o suprafață de 30 de kilometri patrați (aproximativ o treime din întinderea Parisului), iar la succesul testului își dau concursul cele mai mari firme japoneze constructoare de automobile: Toyota, Hitachi, Matsushita etc.

Numărul informațiilor pe care „tabloul de bord” al sistemului de ghidaj îl poate comunica conducătorului auto este extrem de bogat. De exemplu, planul intersecțiilor foarte complexe — până la opt drumuri — se afișează cu 200 de metri înainte de a se ajunge la încrucișare, la fel și panta străzii, dacă uneori acest element poate fi util pentru conducătorul auto. Întreg sistemul este constituit din cinci subsisteme electronice. Sistemului central de ghidaj i se adaugă cel de informații rutiere privind securitatea. Alte

trei sisteme, aflate în legătură cu ordina-toarele centrale, sînt deopotrivă experimentabile. Este vorba de afișarea informațiilor de urgență, transmise prin radio, și de reperajul permanent al vehiculelor prioritare, pentru ca, acționîndu-se de la distanță asupra stopurilor, să le fie ușurată acestora circulația. Cu această ocazie sînt testate două modalități de afișaj — una cu tuburi luminoase, alta cu cristale lichide. Lăsînd la o parte detaliile de ordin tehnic, să ne imaginăm o călătorie pe străzile orașului Tokio, în perimetrul experimental. Călătoria începe cu înscrierea codului de destinație pe o cutie-cadran cu șapte cifre. Utilizatorul, în acest moment, poate indica și preferința pentru o anumită autostradă. După această operație, nu-i rămîne decît să demareze... Semnalările luminoase indicînd direcția se aprind cu 20 de secunde înainte principalelor intersecții și rămîn aprinse pînă la întretăiere. Este suficient timp pentru luarea unei decizii, afirmă cunoscătorii. ...Indicații secundare cum ar fi schimbarea benzii, nu apar decît rar. O simplă aruncătură de ochi este suficientă pentru a decide, conform informației primite, dreapta sau stînga; înainte sau după intersecție. Nu-ți rămîne decît să conduci mașina lăsîndu-te dirijat de către ordinator.

Scopul dotării circulației cu acest sistem nu este, desigur, îndrumarea celor străini de Tokio în traficul extrem de dens al orașului (o sută de kilometri de artere

de circulație și mai mult de o sută de intersecții doar pe suprafața de 30 kmp!) și semnalarea itinerarului cel mai rapid. Ansamblul programului a fost studiat începînd din 1973; acum este vorba de etapa finală a acestui proiect național, în vederea punerii permanente în practică. Testele vor dura pînă în toamna anului 1978. Numărul automobilelor din Tokio echipate cu acest sistem de ghidaj este deocamdată de 300. Este imposibil să influențezi traficul în general, afirmă specialiștii, cu un parc de mașini atît de restrîns. Singurul lucru care va fi luat în considerație este, tocmai de aceea, felul în care aceste mașini „echipate cibernetic” se descurcă mai bine decît celelalte. Mai pe scurt, asistăm la o formă de concurență... La sfîrșitul anului viitor va trebui luată marea decizie. Sistemul de ghidaj testat în prezent va fi probabil adoptat, se spune, ca rezultat a mai multor interese ce vor pleda în favoarea generalizării sale. Dar, în acest fel, concluzionează sentimental „LE MONDE” — care dealtfel nu-și disimulează admirația față de proiect — automobilul, pînă acum „un accesoriu al libertății” ar putea deveni, odată cu acceptarea sistemului de ghidaj prin ordinator „un instrument suplimentar de supraveghere”. Mai precis, am adăuga noi, de autosupraveghere, sub ochiul intrînsigent al tabloului de bord ultratehnicizat, care nu te mai lasă să circuli la voia hazardului.

Armonie sau disonanță

Intr-un ziar occidental, un subtitlu critic de artă constata recent că în reprezentările plastice cu subiect religios imaginea infernului a fost întotdeauna mai sugestivă, mai bogată în detalii, mai — hai să spunem — „realistă”, decît proiecția paradisului, mult mai vag și mai neconcludent materializată. Mutatis mutandis, constatarea se aplică și activităților din acești ani ale Pieței comune. Ori de cite ori se întîlnesc, reprezentanții celor nouă state membre convin, sprijinîndu-se pe cifre unanime acceptate, asupra amploarei fenomenelor de recesiune economică, asupra cotelor îngrijorătoare ale șomajului, asupra gradului de instabilitate monetară etc. etc. Armonia realizată asupra unor subiecte de acest gen, defel nearmonioase în sfera vieții economice și sociale, este de-a dreptul remarcabilă. Dar, exercitîndu-se din plin în operațiunea de inventariere a simptomelor — îndeosebi economice — ale maladiei comunitare, pierzînd cu repeziune autoritatea pe terenul stabilirii diagnosticului necesar, legea concordanței capotează nu o dată, fără drept de apel, atunci cînd e chemată să funcționeze în prescrierea terapiei curative. Așadar, toată lumea e de acord că ce e rău e rău. Ce ar trebui să

însemne bine pentru C.E.E. și mai ales cum ar trebui să se ajungă la acest bine, iată o cu totul altă problemă, de la care spiritul de concordie preferă, cel mai adesea, să dezerteze. Care ar trebui să fie orientarea comunitară optimă în domeniile agriculturii, pescuitului, energiei? Cînd și cum ar fi bine — și, înainte de toate, oare chiar ar fi bine — ca Piața comună să se extindă, prin admiterea unor țări ca Spania, Portugalia, Grecia? E oportună lansarea Uniunii economice și monetare? La ce dată și în ce condiții trebuie să aibă loc alegerile pentru parlamentul vest-european? Cum s-ar cădea să fie asigurată reprezentarea țărilor membre mai mici la reuniunea economică interoccidentală la nivel înalt din februarie viitor? Sînt, toate acestea, întrebări deloc capabile de a încuraja afirmarea armoniei comunitare. Mobiluri ale discordiei sînt cu dușumul. De la hering, vinat sau vin pînă la petrol și cărbune, punctele de divergență nu fac decît să se deschidă într-un larg evantai, alimentînd pasiuni, declanșînd polemici, blocînd adoptarea de soluții.

Așa sînd lucrurile, „Europa agricolă”, „Europa cărbunelui”, „Europa pescuitului” și alte asemenea „Europe” — ce folosesc atît de dezinvolt numele continentului nostru pentru a exprima de fapt doar niște pioase dorințe comunitare — bat pasul pe loc sau se mulțumesc cu jumătăți de măsură.

Pierit-a oare întru totul spiritul de concordie la nivelul acestor „Europe”?

O știre de ultimă oră ne reconfortează deplin în materie: sîntem asigurați că vom fi, cit de curînd, martorii genezei unei certe și ferme „Europe muzicale”. „Europa muzicală e în marș” — proclamă ritos „Le Figaro”. Pînă la sfîrșitul anului va fi constituită prima orchestră simfonică a „celor nouă”. Recrutarea instrumentiștilor a și început, calendarul țărilor se infiripează tot mai vertiginos. Numai dacă diavolul nu se va amesteca și aici în detalii și selecționarea instrumentiștilor nu va reurge la procedurile atît de controversate ce prezidează demersurile de creare a parlamentului european. Sau dacă diversele capitale ale statelor membre nu-și vor disputa preeminența găzduirii spectacolelor, așa cum obișnuiesc să facă atunci cînd e vorba de desemnarea sediului diverselor instituții ale „celor nouă”.

Dacă nu se va întîmpla nimic de acest gen, „Europa muzicală” va avea marea șansă de a demonstra virtuțile — atît de problematice pînă acum — ale concordanței comunitare într-un univers prin definiție al armoniei, cel tuteat de muza Euterpe. Dar, pe același teren, armonia coexistă de regulă cu contrapunctul, adică cu suprapunerea mai multor linii melodice. Nimic rău pînă aici; ba chiar dimpotrivă, am spune. Numai că realitatea se încăpățînează să ne convingă, de atita vreme, că muzica de extracție comunitară cunoaște cel mai adesea ca lege de aur disonanță.

CORNELIU VLAD ■

Fapte și zile

● Cel mai mare cuplor solar conceput vreodată de om este pe cale de a fi terminat lângă localitatea Albuquerque, din statul american New Mexico. Destinat convertirii energiei solare în electricitate, acest proiect se compune din 5500 de oglinzi ce reflectă razele solare asupra unui turn înalt de 66 m. Un proiect asemănător este în curs de realizare în California ● Cunoscutul cotidian francez „Le Monde” va putea fi consultat de acum înainte în miniformat. Primul volum reproducînd integral numerele publicate în primul semestru al anului 1977, a și apărut. Cel de-al doilea va fi gata la începutul anului viitor. Timp de cinci ani, în ritmul de nouă volume anual, vor fi editate și alte asemenea ediții — mini doar ca format! — ale prestigioasei gazete ● Un ordinator american „Chess-4-6” a fost învins în două rînduri de marele maestru internațional olandez Genno Sosonko, ceea ce demonstrează, o dată în plus, superioritatea omului asupra mașinii, în cel mai vechi joc intelectual din lume. Calculatorul a fost bătut în două „blitz-uri” — partidă în care fiecare jucător dispune de 6 minute pentru a-l învinge pe celălalt ● Colecția de automobile aparținînd fraților Schlumph — cunoscută amatorilor de asemenea expozate — a inspirat o societate din Epinal să realizeze, pentru colecționarii pasionați, o serie de modele în format redus a 30 din cele mai cunoscute și reprezentative automobile. Denumirea seriei: „Micul muzeu Schlumph”. Modelele, realizate în metal, vor apărea la fiecare

45 de zile, începînd din martie 1978, cu un Bugatti „Royale”, avînd o lungime de numai 13 cm ● Cliff Richard și The Shadows — Bruce Welch și Hank Marvin — care s-au separat de 10 ani, vor cînta din nou împreună. Reîntregirea primului grup britanic de rock, care a cunoscut cu trei ani înaintea formației The Beatles succesul mondial, va fi „celebrată” prin două săptămîni de concerte. Nu se fac anticipări în privința succesului, după un deceniu... ● Pentru că am amintit de Beatles, aceștia nu-și vor avea statuia la Liverpool, după cum se zvonea. Cel puțin astfel a decis consiliul municipal al orașului, care consideră că cei patru membri ai cunoscuței formații nu prea s-au străduit să „reverse” cite ceva din averea pe care au adunat-o cîntînd, și asupra orașului în care au crescut ● Louis Rive, ministru al poștelor și telecomunicațiilor din Africa de Sud, a anulat emisiunea de timbre destinată celebrării a 150 de ani de la „acordarea libertății presei” în țară. Aceasta nu pentru că guvernul ar fi interzis recent două ziare publicate de populația de culoare, ci datorită precizării unui istoric, care a descoperit că ordonanța promulgînd amintita libertate ar data nu din 1827, ci din 1829. Va trebui deci să se mai aștepte doi ani. Numeroși ziaristi străini se tem însă pentru autorități că nu vor mai avea nimic de celebrat în 1979! ● Că și expertiză se mai pot înșela o dovedește următorul fapt: fabricat în 1969, pentru doi dolari, de către meșterul Armand Lamontagne, din Rhode Island, un scaun a fost vîndut recent, după ce expertiză a declarat că ar fi o piesă extrem de rară de acum 350 de ani, cu suma de 45 000 franci franței. Ce este mai trist, Lamontagne nu

a primit nici o centimă în urma acestei afaceri. Directorul muzeului care a achiziționat norocosul obiect a refuzat totdeauna să creadă în posibilitatea unui fals, iar succesorul său declară și el că este vorba de „un scaun formidabil” ● După Gerdine, Josephine și Victoria Chaplin, o altă fiică a lui Charlot a hotărît să se dedice cinematografului. Este Jane, în vîrstă de 19 ani, cea de-a șasea fiică a celebrului cineast. Un amănunt, nu lipsit de semnificație: spre deosebire de situațiile anterioare, cînd tatăl s-a opus unei cariere cinematografice pentru fiicele sale, de data aceasta nu a avut nici o obiecție. Să însemne aceasta pentru Jane o recunoaștere a „dreptului de urmașă” a harului lui Chaplin!?

D. I. ■

Imaginea pe care o reproducem după revista italiană „GIORNI” are o explicație deloc optimistă: tineri care așteaptă în zadar să li se ofere un loc de muncă. Mai intristător este faptul că mulți dintre ei se află în căutarea primei lor slujbe...

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Părinți și copii

Mare senzație, pe te miri ce; cîcă l-ar fi descoperit pe fiul lui Hitler; cîcă ar fi un francez, de vreo 59 de ani, care ar semăna frapant cu acel chip de coșmar; tipul i-ar fi scris unui profesor vest-german, specialist în istoria nazismului; cetățean de treabă, fără mari veleități, acest Jean Marie Loreau, dintr-o localitate măruntă, i-ar fi spus negru pe alb profesorului, „trebuie să vă aduc la cunoștință un fapt care vi se va părea incredibil: tatăl meu a fost Adolf Hitler”. Maicăsa, cîcă, i-ar fi spus în 1948, cu vreo trei ani înainte de a muri, că ar fi avut, prin '916—'917, ● legătură cu un caporal german, Hitler, pe vremea cînd frontul se stabilise în Franța de nord. Profesorul zice că el știa cite ceva despre existența unei asemenea legături dar pentru a se convinge i-ar fi pus francezului vreo 37 de întrebări, în scris; corespondența lor durînd vreo 13 luni, omul de știință a adăugat alte 200 de întrebări la cele 37, iar acum e tot mai sigur că afirmațiile lui Loreau ar putea fi veridice. Fotografii s-au repezit la băiat acasă și, deși nu poartă mustață, i-au lipit o mică meșă sub nas și au rămas paf: leit taică-su! Nu se poate nega — un fior tot te ia vîzîndu-l, chiar și după 30 și ceva de ani, fiorul acela prea bine cunoscut, fiorul acela de nazism, de groază pe care numai chipul lui l-a transmis cîndva Universului și fiecăruia. Ziarele informate nu cedează „bomba” și scriu: „Aici se opresc pentru moment concluziile științei. Dar nu e exclus să se meargă mai departe. În această săptămînă noi examene vor fi întreprinse în laboratoarele Universității din Heidelberg”. Ca să se afle ce? Dacă se va merge mai departe, în cercetări, ce se va afla acolo, departe? Mai mult decît că tipul e într-adevăr fiul celui mai blestemat ticălos din cîți a cunoscut omenirea în acest secol, ce se va afla? Și dacă omul acesta la locul lui se va dovedi că e fiul nedecarat al lui Hitler, ce mare consecință va avea loc în viața omenirii? Nu — răspund unii acestor întrebări — chestia va avea importanța ei: înseamnă că teza unor istorici după care Hitler nu ar fi fost capabil să procreeze, teza aceasta cade. Ei, și ce dacă teza aceasta va cădea? — vorba lui Moromete. Să cadă sănătoasă... Cînd se știe ce a putut naște mintea lui Hitler, ce ne mai interesează dacă el putea sau nu da naștere la copii? Alta e problema — după sociologi dintre cei mai serioși: există azi o literatură susținută în Occident prin care se încearcă a se acredita că Hitler nu a fost cel mai ticălos dintre ticăloși, că aceasta ar fi o afirmație oarecum schematică, că e vremea a se nuanța ceea ce nu admite nuanță decît cu prețul de a nega omul ca nuanță supremă a naturii. Se merge pînă la a se recalcula numărul victimelor nazismului, se ia creionul pentru a se demonstra că nu au fost exterminate chiar atîtea milioane cite scriu istoria și mausoleele ei, ci doar trei sute de mii, să zicem, ceea ce ar fi altceva, avînd în vedere ce înseamnă un zero și infinitul în viața lumii. Apar cărți care descriu viața în lagărele de exterminare cu micul dejun și gustarea de la 10 dimineața, ca în blînde case de odihnă. În fața acestei literaturi trase în tiraj de masă, sociologii se întrebă ce vor face tații care au azi 33 de ani, oameni care nu au cunoscut hitlerismul dar citesc toate aceste falsuri și manipulări de suflete moarte? Ce vor face copiii acestor tați? Ce spun tații prea tineri copiilor lor prea mici, despre Hitler? Cum se vor opune ei minciunii — căci de ceea ce spun tații fiilor lor depinde, hotărîtor, destinul adevărului pe pămînt.

RADU COSAȘU ■

Dacă...

Poate scriu o enormitate aici, așa că luați-o ca atare: campioană de toamnă în divizia A la fotbal anul acesta ar fi trebuit să fie **U Craiova**, dacă...

Dacă! Totul convergea spre acest lucru. Un lot tânăr, puternic, bine antrenat în care cel puțin șase jucători mi se păreau mie excepționali: Crișan, Marcu, Beldeanu, Balaci, Donost și Ștefănescu. Adăugați la asta niște tineri extraordinari: Irimescu, Geolghiu, Lung, Constantinescu, Ungureanu și aveți imaginea unui **team** care ar fi trebuit să joace, chiar pe plan internațional, un rol deosebit, dar și acolo, după cum știm, aceiași jucători, sau numai unul dintre ei, au ratat calificarea pe teren propriu pentru că n-au fost în stare să transforme niște lovituri de 11 metri! La drept vorbind, odată cu plecarea lui Tească de la conducerea acestei echipe, îi dădeam unsprezecelului craiovean un an de zile în care acumularile „benzina” Piticului ar mai fi ținut, cum a ținut la echipa **Steaua**. Dar la Craiova, vinurile sunt mai bune și prea-încrezutul Deliu care bănuia că va duce barca la mal, n-a avut atita autoritate încât să continue munca aceluia om devotat care a fost scos rușinos din capitala Băniei, încercându-se să i se facă și un proces de corupție. O anchetă care n-a avut nici un rezultat a vorbit încă o dată în numele acestui om care cerea mult jucătorilor, dar le și dădea mult. După cum s-a observat, n-am scris de la plecarea lui Tească de la **U Craiova** nici un rând despre câștigătoarea Cupei României. O silă fără sfârșit mă împiedica s-o fac. Cel mai bun antrenor din țară fusese scos pe usa din dos de niște oameni lași care au preferat „vedetele” răsuflăte pe care numai severitatea celui gonit le ținea în formă acestui neinduplecat constructor de echipe. Rezultatul îl oglindește un articol din ziarul „Inainte”, publicat pe vremea când încă universitarii craioveni se aflau pe locul 9. Acum, când această echipă a intrat direct în luptă pentru evitarea retrogradării, aflându-se la numai un punct distanță de **F.C. Corvinul** care ocupă locul 17, unsprezecelele craiovean ocupând locul 12, deocamdată, nu știm ce va scrie ziarul local și de ce felicitări se vor bucura cei care au preferat pe lenesi, pe bețivani, pe vinzătorii de meciuri unui om integru pentru care numai munca este singura rațiune de a exista. Oricum, e dureros să scriu aceste rânduri pentru că nu mă bucură deloc când o echipă se autodistrugă și când jucătorii de înaltă clasă o iau pe drumul pierzării. Finalurile **vedetelor** despre care am pomenit le cunoaștem de la alții, vezi cazurile Raab, Varga și Todor. Nu le doresc, nici lui Balaci, nici lui Beldeanu, nici lui Crișan soarta celor citați mai sus, dar este limpede că nimeni nu-i va mai putea întoarce la un regim de dăruire, cum se întâmpla pe vremea lui Tească. Din nefericire, a fost pedepsit un public loial, un public entuziast, cel mai bun public din România, care, duminică de duminică, umplea pînă la ultimul loc tribunele craiovene. Acești oameni au încetat, în mare parte, să mai vină la stadion când joacă echipa lor și probabil că o vor face în continuare, dacă vinovații pentru acest dezastru nu vor fi pedepsiți. Ce fel de conștiință politică a avut conducerea acestui club și de ce nu demisionează ea în grup? Ce mai zic azi cei care au aprobat necugetatul gest, în mod regretabil? Nu e vorba numai de fotbalul craiovean, e vorba de tot fotbalul românesc în care exemplul craiovean a proliferat, ajungându-se ca la un club de divizia B, din Brașov, de pildă, antrenorul să fie gonit prin votul jucătorilor, iar la **Steaua**, Dumitru, Zamfir și alții să nu se antreneze și să vină la meciuri ca la nuntă. Dacă e vorba să facem procesul celor care ne-au adus în săpă de lemn este bine să începem cu cei care au deschis pirtia faptelor rele și care se află în Bănie. C.N.E.F.S.-ul și organele locale craioveane au datoriat morală de a sancționa cu asprime pe cei care au facilitat intronarea indisciplinei, a bunului plac, a afacerismului jegos care merge pînă la pierderea conștiinței a meciurilor contra banii. Vreodată, probabil că cineva ne va aduce și dovezi ale acestor afirmații, pentru că nu se poate ca adevărul să nu iasă la suprafață.

Pînă atunci însă, să ne permitem să facem în continuare, din numărul viitor, analiza celui mai amar an fotbalistic din fotbalul românesc.

EUGEN BARBU

Un act huliganic
in contradicție cu
ordinea publică

HUNEDOARA: Corvinul — Olimpia Satu Mare 1-0 (0-0). Puține cuvinte despre acest meci care s-a jucat într-un singur sens. După șapte sau opt ocazii risipite de-a lungul a 80 de minute, hunedoreni înscrisu prin Agud, introdus în locul tânărului Nicșa, care nu se descurca în fața unei apărări masive. Excelentă contribuția hunedorenilor Dumitriu IV, Lucescu și Radu Nunweiler, care au împins permanent atacul, periclitând poarta oaspeților. Arbitrajul, după părerea noastră, a fost foarte slab în primele 20 de minute, când faulturile grosolane au fost doar avertizate. Apoi, faulturile banale au fost sancționate cu cartonașe galbene, când cele roșii se impuneau de la început. Se subînțelege că, într-o asemenea atmosferă, partida avea pe alocuri un veritabil aspect de coridă. Și vina o poartă doar arbitru Gh. Retezan (București) care nu a fost sever din capul locului, arbitring, în general, slab. Dar cel mai urit moment al meciului s-a petrecut după cele 90 de minute: la ieșirea de pe teren, doi copii s-au apropiat să-l felicite pe Lucescu; unul să tot fi avut 7-8 ani, celălalt, mai micuț, dacă avea 3; primul a reușit să-l prindă de mână pe Lucescu, dar celălalt a fost brutal lovit, cu dosul palmei, de Smarandache!! Teribilul fundas al Olimpiei, client obișnuit al Comisiei de disciplină, l-a azvirlit pur și simplu pe un morman de zăpadă înghețată! Reacția publicului a fost firească, iar pe tunelul de la ieșire, un bătrîn de peste 70 de ani a îndrăznit să-i spună lui Smarandache că gestul lui n-a fost prea frumos. Cum a răspuns Smarandache? Cu cîțiva pumni dăruiți bătrînului! Să menționăm că a fost „ajutat” la acest al dollea act huliganic și de către Kaiser.

Inițiative sub genericul „Daciadei”

„Voinicelul” — o mare bază sportivă pentru cei mici

Locul unde își are astăzi baza Asociația sportivă de cartier „Voinicelul” (președinte Vasile Iordan) a fost, pînă acum vreo cinci ani, un maidan. Dacă e prea mult spus, un spațiu viran, rămas între blocurile bulevardului Muncii și străzii Caporal Ruică. Ajutați cu vorba și cu fapta de Casa pionierilor și de Consiliul popular al sectorului 4, pe teritoriul cărora se află baza, elevii din zona învecinată au transformat acest maidan într-un loc ideal pentru sport și recreare. Inaugurat la 21 august 1975, „Voinicelul” s-a îmbogățit cu fiecare sezon, ajungînd în prezent, fără să fi primit de undeva vre-o investiție substanțială, la o dotare ce nu stă la îndemîna multor cluburi sau asociații bucureștene cu pretenții și tradiție. Amenajările, la care au luat parte nu doar pionierii cartierului, ci și părinții acestora, ca și activiștii Consiliului popular al sectorului 4, acoperă o suprafață de 20.000 de metri pătrați, însemnînd nouă terenuri (două de fotbal, între care unul gazonat după carte, două de baschet, unul de handbal, unul de volei și trei de tenis), două popicării, o pistă de atletism, una de karting, șase mese betonate pentru ping-pong, un grup social și așa mai departe.

Destinat sportului de masă, sub egida căruia se organizează aici majoritatea competițiilor de sector desfășurate sub genericul „Daciadei”, „Voinicelul” și-a creat un renume și în privința sportului de performanță, la nivelul copiilor și școlărilor, firește, echipa sa de minibaschet (antrenor Floarea Roată) cîștigînd în 1976 titlul de campioană națională la fete, iar formațiile sale de mini-fotbal (pregătite de profesorii Petre Dulgheru și Viorel Cojocaru, precum și de instructorii voluntari Puiu Andreescu și Aurel Bentu, ultimul fiind una și aceeași persoană cu fostul reputat arbitru), clasîndu-se, de mai multe ori, pe primul loc în felurite competiții sau serii municipale. În total, porțile bazei sportive de pe strada Caporal Ruică sînt trecute, zilnic, de peste trei sute de elevi din cartier, pe care tehnicienii amintii, mari animatori ai sportului școlar, rămășiți anonimi în pofta unei munci perseverente și a unei pasiuni demne de stimă, se străduiesc să-l învețe nu doar legile și secretele disciplinei respective, ci și normele, mai mult sau mai puțin scrise, ale cinstei în sport, ale disciplinei și respectului față de adversar. Parcurgînd baza, o adevărată bijuterie prin ceea ce posedă și prin modul cum e îngrijită, stînd de vorbă cu elevii înfîlțiți și cu antrenorii lor, așadar în deplină cunoștință de cauză, putem afirma că la „Voinicelul” se creșterea nu doar jucătorii de mine ale fotbalului românesc, ci se educă, într-un mod specific, și cetățenii de mine ai acestei țări. Aici se ține permanent și fără nici un rabat o legătură strînsă cu școlile cartierului, pe pereții vestiarelor fiind așezate nu doar teiele (cît se poate de îngrijite) ale lecțiilor de instruire, ci și situațiile școlare la zi ale componenților diverselor echipe ce poartă însemnul — un pusti în mijlocul unui cerc — al asociației. Că lucrurile stau bine la capitolul disciplinei, nu e greu de susținut, de vreme ce Dan Ionescu, prim-vicepreședintele Consiliului de educație fizică și sport al sectorului 4, ne-a demonstrat, cu documente în față, că nici unul dintre fotbalistii legitimați la „Voinicelul”, și să tot fie două sute, la nivelul tuturor echipelor, alături de criteriile de vîrstă, n-a primit vreodată un cartonaș galben!

Judecînd după unele adevăruri din fotbalul nostru, s-ar putea crede că, fiind atît de cuminți, jucătorii de la „Voinicelul” nu sînt prea talentați. Am văzut însă la lucru mai multe formații ale asociației și putem garanta că, în pofta numelui fără rezonanță al „firmei”, ele pot oricînd juca de la egal la egal cu echipele din competițiile republicane de copii și juniori. Din păcate,

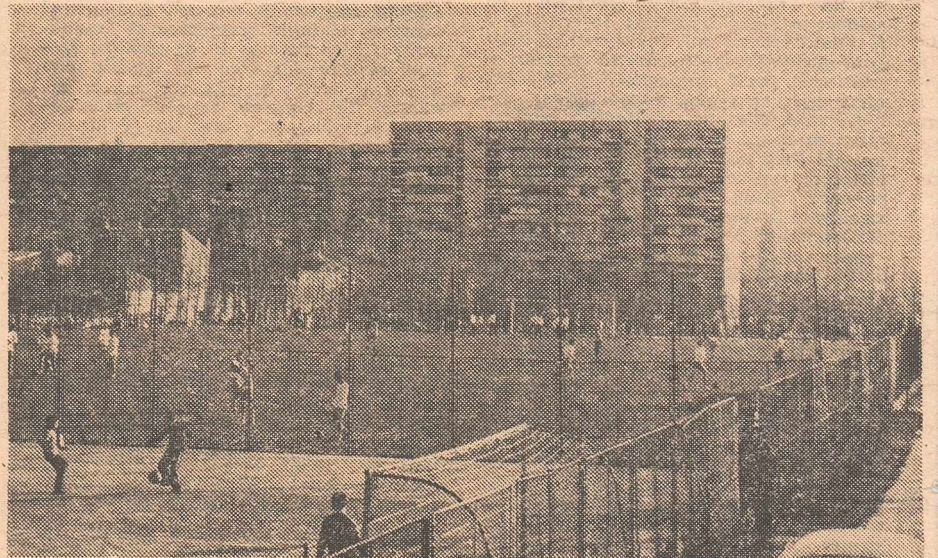
Oare ambilor jucători nu li se cuvine cel mai roșu cartonaș din cîte există? Ba chiar și o zdrăvăniță suspendare, implicit judecarea infracțiunii comise de către organele de ordine. Se pare că un astfel de cartonaș roșu chiar a și fost fluturat în fața spectatorescilor, dar antrenorul Staicu, descurcînd ca totdeauna, s-a înființat, însoțit de elevul său, la cabina arbitrilor și, după o morală de ochii lumii, Smarandache a fost lertat. Buni, la linie, bucureștenii Fr. Coloși și D. Rădulescu. (Victor Niță)

Multă apă de ploaie pe terenul
reșițean asaltat de zăpadă

REȘITA: FCM — Steaua 0-4 (0-2), ceea ce înseamnă aproape adio zis „A”-ului nostru fotbalistic de către echipa lui Manolache. Jucînd absolut haotic, deci dezordonat și penibil, îndeosebi în apărarea făcută ciur, reșițenii și-au dezamăgit total suporterii, înghețată la propriu și la figură de catastrofa din Valea Domanului. Cu Iordănescu, prim solist, și Zahiu, golger, Steaua a jucat matur, coerent, aproape ireproșabil, înșuși Moraru și Troi întrecînd orice așteptare, ca să nu mai vorbim de siguranța lui Sameș, Agiu sau Vilgu. După 0-1 (minutul 4), gazdele au excelat în duritate (Hergane, Gabel, Atodiresel), acuzîndu-i pe arbitri și îndemnînd publicul să-l țintească cu bulgări de nea nevinovată. Așa că spectatorii s-au amuzat copios nu de scor, ci de joaca de-a tirul, uitînd că F.C.M. a pierdut 7 puncte pe teren propriu, iar eșecul cu Steaua pare a fi cel mai categoric din cîte au văzut „acasă” ei și bunicii lor! La 0-2, Moraru a apărut un penalți (Gabel), iar la 0-4, Bojin a irosit, tot din 11 m, înscrisura golului numit „de onoare”, situații care nu trebuie să acuze brigada de arbitri, care a avut în orădeanul Octavian Ștreng, un corect și competent „central”. La linie, exacti, O. Ujhelj (Oradea) și S. Drăgulici (Drobeta-Tr. Severin). Așadar, în ciuda zăpezii, fotbalul reșițean a semănat cu... apa de ploaie! (T. Bulza)

Campionii in impas

BUCUREȘTI: Dinamo — A.S.A. Tg. Mureș 1-1 (1-1). După înfrîngerea suferită în etapa trecută, pe teren propriu, în fața hunedorenilor, mureșenii au început meciul cu Dinamo oarecum timorați, primind gol în minutul 11, cînd Vunvulea s-a „bibilit” la o minge trasă de Dudu Georgescu și Tălnar a deschis scorul. Dar, în continuare gazdele nu reușesc să-și fructifice ocaziile create, D. Georgescu ratează și un penalți, iar A.S.A. echilibrează jocul, amenințînd din ce în ce mai des poarta dinamovistă. Mai exact spus, cei care fac clipe grele echipei Dinamo sînt Hajnal și Bölöni, primul fiind cel mai bun de pe teren și totodată autorul golului egalizator. Repriza secundă este și mai disputată, scoțînd în relief două lucruri: neputința dinamoviștilor de a găsi calea spre gol, jocul slab și neinspirat al lui Dudu Georgescu, Augustin și Custov, precum și partida din ce în ce mai bună a jucătorilor mureșeni amintii mai sus, Hajnal reușind în neenumărate rînduri să „întoarcă” pe toate părțile apărarea dinamovistă. Spre sfîrșit, gazdele forțează victoria, trîgînd mai des la poartă, neliniștite de trecerea timpului în defavoarea lor, dar ele nu au nici forța, nici clarviziunea necesară victoriei. Și iată că minunea întîmplată în meciul cu Olimpia Satu Mare nu se mai repetă, istoria cu obișnuita maturitate a echipei din Ștefan cel Mare, maturitate grație căreia a cîștigat unele meciuri în final, dovedindu-se a fi în acest sfîrșit de sezon o simplă povestioară, în care o echipă solidă cum este cea din Tg. Mureș n-a vrut să creadă. Bun arbitrajul lui Ioan Igna, ajutorat la linie de I. Hönig (ambii din Arad) și N. Raab (Cimpia Turzii). (Răzvan Bărbulescu)

neexistînd aici o garnitură de juniori în campionatul republican, din cauza condițiilor materiale precare, rămase, cum spuneam, la nivelul bunăvoinței Consiliului popular al sectorului, „Voinicelul” e obligat să dea dezlăgări tocmal fotbalistilor mai talentați. În vară s-au efectuat unsprezece asemenea transferuri către „Flacăra Roșie”, unde băieții pleacă din strada Caporal Ruică la o figură frumoasă, doi dintre ei fiind promovați, înainte de a fi încheiat junioratul, în echipa de divizia C. Nu totdeauna, ne-a informat profesorul coordonator Viorel Cojocaru, transferurile se efectuează prin bună înțelegere. Nici de la și nici către „Voinicelul”, intrînd adesea în discuție tratative de culise, care alterează sufletul curat al copiilor, aflați la o vîrstă la care alegerea exemplului de viață joacă un rol important în evoluția lor ulterioară, ca sportivi și oameni deopotrivă. Vom cita un singur caz. Nu demult, părinții copilului D. S. au pierit, băiatul rămînd în grija bunicii. Loquind bătrîna în preajma bulevardului Muncii și jucînd pustiul fotbal într-una din echipele de copii ale unui club reputat, ambii și-au exprimat dorința ca D. S. să continue să practice fotbalul la „Voinicelul”. Nu atît pentru că talentul l-ar fi dat afară din casă, cum se spune, ci pentru că traumele sufletești se cereau vindicate într-o colectivitate și pentru că băiatului îi devenise, prin schimbarea domiciliului, foarte greu să străbată jumătate din oraș pînă la terenul respectiv. După lungi tergiversări, clubul s-a declarat de acord, dar a cerut în schimb lui D. S. o pereche de teniși și una de ghețe de fotbal!

Antrenorii și instructorii de aici au o sumedenie de alte motive de îngrijorare, motive pe care le întîmțăm publicului pentru că ele se referă, după opinia noastră, la cîteva din lipsurile fundamentale ale fotbalului nostru. „La copii conduc meciurile arbitri îmbrăcați în haine de stradă. Pe unul dintre arbitri, pe terenul IV de la „23 August”, l-am văzut intrînd pe gazon cu țigara în mînă” (Aurel Bentu); „Nj s-a pus la dispoziție un Normativ de selecționare, realizat în Centrul de cercetări al C.N.E.F.S. în 1970. Are multe anacronisme și multe greșeli. La nouă ani, spre exemplu, un copil trebuie să alerge 6,6 secunde pe cincizeci de metri ca să-l reții pentru fotbal! Nici un

atlet începător nu poate îndeplini un asemenea barem” (Viorel Cojocaru); „Campionatul copiilor se încheie la 17 decembrie, mai ceva ca divizia A. Sistemul competițional e greșit conceput la nivelul municipiului, silîndu-i pe copii să joace pe noroi și pe zăpadă” (Puiu Andreescu); „Aven partide programate în plină vară la ora 13, cînd abia poșă să stai la umbră! Sau jucăm la Bragădinar de la 8 dimineața! Nu cred că e bine. Nu acordăm suficientă atenție copiilor și, cum se zice, așa îi păstrăm, așa îi vom avea” (Petre Dulgheru).

Pentru încheiere, o nedumerire și o sugestie. Deși funcționează de cîțiva ani buni, „Voinicelul” n-a trăit încă prea dorita și prea frumoasă clipă în care un reprezentant al Federației de fotbal să-i fi trecut pragul, dacă nu din alte considerente, măcar din curiozitate, deși există acolo, pe strada Doctor Staicovici, un secretar federal plătit tocmal pentru activitatea la nivelul copiilor și juniorilor! Dacă ar fi aflat răgazul necesar, ar fi constatate cele găsite de noi, adică realizări remarcabile din punct de vedere material, izbutite chiar fără investiții și ajutoari „departamentale”, o disciplină fermă și o muncă asiduă pentru creșterea tinerelor talente, în cadrul căreia își dau mîna priceperii și pasiunea, acea pasiune tot mai rar înfîlțită în fotbalul românesc, care trece prin suflet și nu prin stătele de plată. Pe considerentele de mai sus, sugerăm federației să aibă în vedere transformarea „Voinicelului” într-un centru de copii și juniori subvenționați, gîndind, pe de o parte, că de la temelie trebuie reconstruit edificiul șubred al fotbalului nostru, și pe de alta, că există prin țară, în București și alurea, o grămadă de asemenea centre falimentare, în interiorul cărora fondurile destinate copiilor și juniorilor se „virează” către echipele de seniori, în încercările lor, mai mult sau mai puțin disperate, de a supraviețui în divizia C!

Adresăm, așadar, Federației de fotbal invitația de a vizita baza din strada Caporal Ruică și rugămintea de a analiza propunerea transformării „Voinicelului” într-un centru subvenționați pentru copii și juniori. Firește, așteptăm răspuns.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Un raid-anchetă pe șoselele din preajma Capitalei, însoțind echipajele Direcției de circulație a Miliției

● În zilele de 3, 4 decembrie 1977, mai multe echipaje formate din ofițeri și subofițeri din Direcția circulației a Inspectoratului general al miliției, de la Inspectoratul Capitalei, ca și de la Inspectoratele județene Ilfov și Teleorman, împreună cu un număr însemnat de controlori din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, au întreprins o amplă acțiune de supraveghere și control a traficului rutier pe cele 9 artere de penetrație în București, cit și pe șoselele din județele amintite. Dincolo de aspectele legate strict de nerespectarea normelor de circulație (cîteva sute), impresionant este numărul cazurilor de parcări ilegale și folosire a mijloacelor de transport în interese personale (700). Numai organele de control ale întreprinderii de transporturi auto au trebuit să alcătuiască 42 de dosare de abateri. Însoțind cîteva din echipajele care au controlat în zilele respective nu mai puțin de 12 000 autovehicule, reporterii noștri au consemnat o seamă din aceste secvențe care relevă indisciplina gravă care domnește la unele întreprinderi de transporturi și garaje, ai căror conducători auto folosesc mașinile după bunul lor plac. E timpul să se pună ordine și să se ia măsuri drastice pentru a nu se mai face abuz de autovehiculele și carburanții întreprinderilor și instituțiilor.

La bal cu autobetoniera statului!

În comuna Ghimpați, la jumătatea drumului dintre București și Alexandria, simțată, spre orele 17, cînd căpitanul Alexandru Ruși, de la serviciul circulației din I.G.M., îi face semn să tragă pe dreapta, șoferul Marin Vlada, 32 B 3139 aparținînd Direcției Domeniului Public, arată de parcă i s-ar fi îmbolnăvit cineva foarte apropiat. Conduce a autobasculantă Roman de 6,5 tone, pe platforma căreia se află un motor, „I-am luat de la Cimpina și-l duc la garaj, pe strada Drumul Cooperativelor, la numărul 6-12, nu e nou, e după reparații”, iar în cabina căreia se află „doi colegi și mai multe piini”. Colegii sînt, de fapt, un coleg și o consăteancă, „nu știu cum o cheamă, dar lumea îi zice Rodica”, toate par oarecum în regulă, mai puțin, firește, foaia de parcurs, în conformitate cu care camionul condus de Marin Vlada n-are ce căuta, simțată seara, pe șoseaua de Alexandria.

Plouă mornit, șoseaua e udă și alunecoasă, dar circulația cit se poate de abundentă. În următoarea oră, în care noaptea învinge definitiv, luînd în stăpînire banda de asfalt, ne este dat să depistăm mai multe deliecte. Astfel, Manea Ion duce cu tractorul, fără permis de rutier și fără număr de înmatriculare, cițiva săteni din Valea Plopilor, „de la pomicultură”, la Ghimpați, „la casele lor”, după ordinul verbal și ilegal al tehnicianului Constantin Constantinescu de la I.A.S. Mihăilești, „care ține locul inginerului Velicu plecat la o școală”. Alexandru Farcaș, de pe autobuzul I.T.B. 427, purtînd numărul 34 B 1502, transportă clandestin, firește contra cost, 9 călători, de la Mereni spre Capitală, cursă pentru care nu posedă nici un fel de justificări, dar de pe urma căreia, așa ruptă pe drum cum va fi ea, se va alege cu o amendă zdravănă și cu reținerea carnetului. La fel e surprins și Ion Cristian, șofer pe autobasculantă de 6,5 tone, 32 B 3995, țînd de Autobaza 5 Dudu, grăbit să ajungă acasă, tot la Naipu, și grăbit să completeze, sub ochii organelor de miliție, foaia de parcurs. Altă amendă, altă întoarcere din drum. Dacă pînă la Naipu, către care se îndreaptă val-virtej mulți dintre șoferii ilegali de simțată seara, sînt numai vreo 40 de kilometri, Marin Marița, pe o basculantă de 16 tone (!!), are de făcut un drum ceva mai lung, aproape 100 de kilometri, în buletinul său de identitate fiind trecută, la rubrica domiciliului stabil, comuna Țigănești, plasată dincolo de Alexandria. Mașina aparține întreprinderii Energoutilaj, ea ar trebui să fie parcată pe strada Acțiunii, dar, după cum lesne se poate deduce, e în altă parte, ceea ce-l obligă pe șoferul simpatic, cu cataramă Levy's la briu, să recunoască, hazliu, că „noi nu ne facem de cap, tovarășe căpitan, dar săptămîna are 7 zile”.

Încep apoi să curgă mașinile aflate în rodaj! Simțată seara, pe o șosea aglomerată și nesigură din cauza condițiilor atmosferice, parcă a început și să fulguriască, o sumedenie de șoferi bucureșteni s-au decis să facă rodajul mașinilor! Constantin Ivan, coborît de la volanul microbuzului 33 B 4743, încearcă să ne convingă că rodajul mașinii aparținînd I.A.T.C.-ului se cerea neapărat făcut, dar cercetarea foi de parcurs, pe care scria București-Pitești, și a interiorului microbuzului, în care se afla o canapea de culoare roșie, proprietatea lui Ștefan Roibu din Alexandria, îl dau de gol, supunîndu-l rigorilor legii.

Raidul nostru se încheie cu oprirea unei autobetoniere din parcul S.U.T. Chitila. Are numărul 39 B 5986 și sarcini din nou, firește, de rodaj, obligație pe care șoferul Constantin Stan, de felul său din părțile Teleormanului, o împlinește în costum și cu cravată la gît. La întrebarea încotro?, răspunde într-un tirziu, dar cu o sinceritate dezarmantă. După cum

văzurăți, zice, am în cabină o ființă cunoscută din Alexandria și mergem cu mașina la un bal.

„Ființa cunoscută” era o fată, mașina era a statului, ca și benzina, dealtfel, dar de ajuns la bal, Constantin Stan n-a mai ajuns.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Un camion de 7 tone a făcut ferice timp de o noapte cîteva găini

Șoseaua București-Giurgiu, simțată 3 decembrie, ora 16. În ciuda faptului că este sfîrșit de săptămîna șoseaua nu este prea aglomerată. Căpitanul Radu Panaitescu și locotenentul Ioan Pălău, de la Direcția circulației din I.G.M., pe care îi însoțim în acest raid-filtru, opresc un camion plin cu deșuri condus de David Barabă, șofer la I.T.A.C.-autobaza 7 Popești. Omul n-are foaie de parcurs, ci numai bonul care atestă că Vasile Pîțigoi a plătit cele trei mii de kilograme de lemne. Că respectivele foi de parcurs au ajuns un fel de bagatelă pentru unii conducători auto o dovedește și faptul că șoferul Marin Arapu de la întreprinderea de prefabricate din beton Alexandria, număr de mașină 22-B-3200, are asupra lui aproape un caiet întreg, mai exact 28 de foi de parcurs. Unul dintre controlorii de trafic de la Transcom, care participă la acest filtru, ne spune următoarele: „Foilă de parcurs au un regim special. Fiecare conducător auto n-are dreptul decît la una singură, iar Marin Arapu are aproape treizeci, plus matca. Astfel, el își poate completa aceste foi cînd și cum vrea.”

Ora 18. Gheorghe Marin, proprietarul Daciei 1300 cu numărul 1-IF-9408, are o figură neliniștită și neliniștoare. Neras de cîteva zile, cu hainele murdare și rupte încearcă să ne convingă că totul se datorează oboselii și muncii intense de peste zi. Nu știm dacă la Electromontaj București muncește chiar atît de mult, însă cursele clandestine pe care le efectuează pot într-adevăr să-l extenuze. Firește, ne spune că face totul dintr-un umanism profund, deși cei patru cetățeni, pe care-i duce pînă în comuna Grădiștea ne mărturisesc că le-a cerut fiecărui cîte 15 lei. Ceva mai tirziu, la ramificația satului Uzunu cu Mihai Bravu, în curtea șoferului Constantin Gușe de la I.A.S. Adunații Copăceni, se lăfăia un camion „Roman” de 7 tone făcînd deliciul orăntănilor sus-numitului. Cetățeanul Gușe iese din casă, prezintă plutonierului Marin Chițu de la Inspectoratul județean Ilfov, foaia de parcurs și apoi, enervat refuză să mai prezinte și actele: „Nu vă mai arăt nimic, tovarășu! Gata, v-ajunge!” Desigur, n-ajungea. Oricum, cazul în speță reprezenta un progres, deoarece, dintr-o altă curte, unde se odihnea o „Tatră”-macara (33-B-7063), șoferul, observînd totul pe geam, nici măcar n-a catadicsit să iasă. Ne întrebăm, cine trebuie să urmărească prezența în garaj a mașinilor devenite cotețe pentru găinile șoferilor de care pomeneam? De fapt știm cine, dar de ce n-o fac?

Ne întorcem la postul de control de la ieșirea din București, unde Aurel Nedea, proprietarul autoturismului 4-B-9992, tocmai îl ruga pe șeful de post să-i împrumute 15 lei ca să-i poată plăti acestuia amenda!

Acțiunea se încheie aproape de miezul nopții, organele de miliție urmărind timp de aproape zece ore bunul mers al circulației în această arteră din sudul Capitalei, în condițiile în care au avut parte și de ninsoare, și de ploaie, și de ger. Cîteva nume: plutonierul Florian Damian, sergentul major Ioan Rusu de la I.M.B.-batalionul de circulație.

MIRCEA RAICIU ■

În curînd

ALMANAHUL FLACĂRA

■ Colectivul redacțional al almanahului promite cititorilor noștri că în ziua de 20 DECEMBRIE 1977 (nu vă veți supăra pe noi dacă va fi o zi mai devreme sau mai tirziu) ALMANAHUL FLACĂRA '78 — almanahul revistelor Flacăra și Rebus — va fi prezent, pentru cîteva ore, în chioșcurile de difuzare a presei. Pregătiți 25 lei și veți obține în schimbul lor 416 pagini de ALMANAH FLACĂRA '78. Din copertă în copertă, cu excepțiile omeneste de rigoare, veți avea te citi în Almanah Flacăra '78. Pentru suma de 25 lei veți putea obține un Almanah Flacăra. Pentru un Almanah Flacăra, cine știe ce favoruri veți obține de la cei cărora le veți dăruî un exemplar.

■ Mai sigur ca ninsoarea, mai palpitant ca poveștile noastre despre el, mai apropiat ca Anul nou, ALMANAHUL FLACĂRA '78

Ce, o să-ți faci statuie?

Deseori oamenii conștiincioși, care își fac cu dragoste și simțul umorului datoria, sînt admonestați de zdrențuiții, rotofeii sceptici. A fi sceptic e o boală ca oricare alta.

— De ce muncești așa? Ce, o să-ți faci statuie?

Eu nu cred că omul care își face cinstită treaba visează o statuie.

Statul visează leneșii, domnișoarele fără ocupație și gîndacii de bucătărie.

Oamenii de treabă sînt mereu oprîți din elanul lor firesc, liber consimțit, trași de mîncă prin această admonestare vulgară.

— Nu te mai surmena atît, n-o să-ți faci statuie...

De unde vine admonestarea? Cine a alăptat-o și a scos-o în lume? Desigur, numai cei care cred că viața e împărțită micilor servicii: îți dau o plăcintă, îmi dai o plăcintă, îmi dai o stringere de mînă, îți dau o stringere de mînă, te uiți cu drag în ochii mei, mă uit cu drag în ochii tăi.

Și prostia își are grandioarea ei, blocul ei de marmură, treptele ei spre nemurire, nu degeaba se spune: „E un monument de prostie”.

Cineva, admonestat de apriga, lacoma soție legitimă că muncește prea mult și că în ciuda eforturilor oneste n-o să aibă niciodată statuie, a răspuns exact pe gustul meu.

— Nu muncesc pentru statuie. Muncesc fiindcă așa e felul meu.

TEODOR MAZILU ■

COSTICA I. CUCOȘ ■

Grigoraș Dinicu: Memorii

— Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu —

Cîntînd alături de Leonard

Intr-o zi, Jean Dalles mă conduse să mă culc la conacul său fiindcă a doua zi dimineața se proiectase o vîntoare, urmată bineînțeles de o tradițională petrecere.

Cînd mă scula a doua zi dimineața, conacul părea pustiu; nu era aproape nimeni, ci numai cîteva femei și un bătrîn, un fel de majordom al conacului.

Găsindu-mă singur, mă întrebam ce să fac? Și fără să mai stau mult pe gînduri, îmi luai vioara și mă așezai în pădure. M-am întors pe la ora 10. Cei care erau plecați la vîntoare încă nu se reîntorseseră.

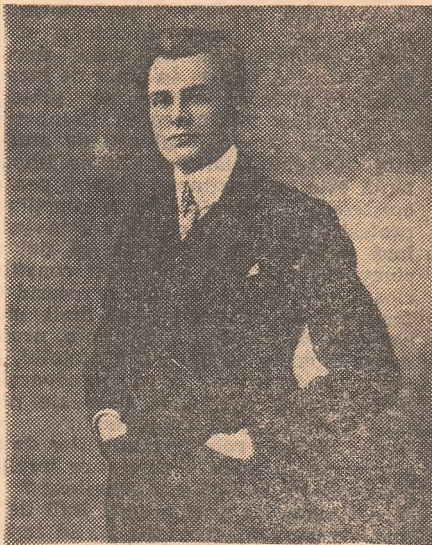
Vîntoarea se soldase însă bine, se vînașe mult. În curtea conacului era un du-te-vino grăbit al femeilor care nu mai pridideau. În schimb apărură vreo 5-6 căruțe cu decoruri și cele necesare pentru teatru. Cînd mă interesai, aflai că în seara aceea se va juca Contesa Maritza a lui Kalman și alte fragmente din opere. Acum mă lămurii pentru ce erau artiștii și artistele aci. Eu devenii nerăbdător, nu pentru a vedea și auzi în acel loc o operetă, ci fiindcă dorința mea era să-l aud pe Leonard!

Dejunul ținu cam pînă la ora 4 d.a., apoi începură pregătirile pe scenă.

Din nou în seara aceea avui senzația unui vis, fiindcă lampioanele japoneze erau atrînate peste tot. Era ceva ce nu credeam că se poate. Dar era realitate.

În fine, pe la 8 seara, țărani din împrejurimi erau la fața locului. Majoritatea spectatorilor se așezau în picioare și ascultau vrăjiți pe marele Leonard și colaboratorii săi.

Cînd începu actul al II-lea, Leonard (fără ca în prealabil să-mi fi spus ceva) mă anunță că voi cînta. Țărani care mă

Tenorul N. Leonard în epoca sa de glorie

cunosteau din seara anterioară și sperînd că vor auzi din nou sirbe și hore, începură să fremăte. Mă simțeam prost, luat așa, prin surprîndere, dar mă trezii cu vioara pe scenă. În mîntea mea era doar o întrebare: ce să cînt? Doina? Steluța? Ciocirlia? Ceva clasic? Ce? Nu-mi venea nimic în mîntea, dar, cînd ultimele aplauze se stînsură, eu eram acela care anunțai programul: Voi cînta Souvenir de Bucșani.

Era o mică inspirație a plîmbării prin pădure, piesă gîndită chiar în dimineața aceea.

Bravo, bravo — și o voce: Zii Ciocirlia. Și cîntai. Cum terminai, o salvă de aplauze îmi răspunde. Eram fericit: amblanța naturii, locul atît de frumos și mulțumirea auditorilor ce se putea citi pe fețele lor mă încălziseră și, fără să mai stau mult pe gînduri, începu celebra arie a lui Barin Kay din opera Voievodul Țiganilor. Dar cînd reluai a doua oară melodia, numai ce aud alături pe Leonard: cînta și el cu mine. A fost ceva deosebit, fiindcă la terminarea bucății, doamna Dalles veni pe scenă și ne felicită, pe Leonard întii și apoi pe mine. Dar eu, în copilăria mea și în exuberanța mea, întrebai pe domnul Leonard: „Îmi dați voie să vă sîrut pe gît?”

Leonard începu să ridă. Domnul Dalles se apropie de dînsul și-l întrebă:

— De ce rizi, maestre? A făcut copilul vreo gafă?

— Nu, nu, domnule Dalles, dar închipuiți-vă, dorește să mă sîrute pe gît.

Atunci domnul Dalles mă întrebă:

— Și de ce tocmai pe gît dorești să-l sîruți pe domnul Leonard?

— Fiindcă are o mînă cu cele mai frumoase sunete gîtul domniei sale.

(Va urma)

Fiecare loc de muncă este, de fapt, un loc în care, muncind, facem politică

Convorbire cu
Gheorghe Neațu,
prim-secretar
al Comitetului
de partid
de pe platforma
Combinatului
siderurgic Galați

Am fost tentat de la început să-l întreb pe tovarășul Gheorghe Neațu cum își reprezintă în momentele de sinteză sau de acțiune imediată acest angrenaj complex, tentacular, care este Combinatul siderurgic din Galați. Pentru că, îi mărturisesc, autorul acestor rânduri, copleșit — pentru a cita oară? — de peisajul instalațiilor, nu reușește să ordoneze impresiile într-o imagine coerentă și expresivă, într-o imagine de simbol.

— Mi-l reprezint, chiar atunci când sînt departe de Galați și întorc privirea spre mine însumi, ca o structură precisă, cu unități distincte dar independente, cu flux continuu și foc continuu, cu mii și mii de oameni acționînd într-o perfectă sincronizare.

— Poate exista o sincronizare perfectă într-un asemenea angrenaj complicat?

— Trebuie să existe. Nu ne putem permite desincronizări. Muncim într-un combinat înzestrat cu instalații ultramoderne care asigură o suficientă doză de siguranță în exploatare, și care implică o grijă și o răspundere permanente pentru funcționarea sa ireproșabilă. Responsabilitățile sînt precise pentru toți lucrătorii, de la cocsari, furnaliști, oțelari, laminatori, electricieni, termotehnicieni pînă la șefii de echipă, maiștrii de schimb, inginerii șefi de uzine sau directorul general. Toți oamenii de pe platformă sînt importanți, extrem de importanți la locul lor de muncă. Esențial, așa zice primordial, este să-și facă fiecare exact datoria.

— Dacă rememorăm timpul scurt, de nici două decenii, în care s-a construit și s-a dat în exploatare o parte din angrenajele platformei, ar putea părea pe undeva firese să înregistrăm încă, uneori, asemenea mentalități...

— Nimeni nu trece cu vederea peste eforturile uriașe depuse pentru pregătirea cadrelor necesare, pregătire de înalt nivel și intensivă într-un timp foarte scurt. Dar nu ne putem permite să rămînem prizonierii rememorațiilor sentimentale și să ne îngăduim erori. Prin combinatul nostru oțelul circula de la o uzină la alta în stare de incandescentă și orice eroare se plătește scump, chiar foarte scump. Competența fiecărui om la locul său de muncă este fundamentală. Tot atât de importantă este însă acțiunea noastră pentru creșterea răspunderii și a conștiinței profesionale. Pentru că nu s-a inventat încă o instalație prin care să pui pe cineva în priză ca să-l scoți conștiințios și plin de răspundere. Procesul de formare a conștiinței e mult mai complex decît este, de exemplu, procesul tehnologic al fabricării oțelului, cu toate că, în goană după comparații, unii folosesc cele două date ale problemei în termeni echivalenți.

— Care este rolul comunistilor de pe platformă în acest proces care implică o tehnologie infinit mai complexă?

— Trebuie să pornim mai întîi de la precizarea că membrii de partid reprezintă 44 la sută din totalul oamenilor care lucrează pe platformă. Ei sînt constituiți în 212 organizații de bază și 45 de comitete. În cadrul acestor organizații și comitete sînt cuprinși nu numai comunistii care lucrează efectiv pe fluxurile tehnologice ale combinatului, ci și membrii de partid aflați pe șantierele de construcție, pe cei din cercetare și din proiectare.

— După cum se vede, comitetul de partid de pe platformă e organizat ca un adevărat comitet orășenesc de partid.

— Așa este. Ei bine, problema care se pune, pe baza experienței noastre anterioare, a unor mari izbînzii dar și a unor eșecuri, era să ridicăm mai întîi nivelul de competență al organelor și organizațiilor de partid, sau, mai exact spus, să imprimăm activității de conducere un înalt nivel de competență. Gradul înalt de tehnicitate, ritmurile accelerate de producție impun, la rîndul lor, un grad superior de competență în conducerea activității noastre de partid. E adevărat că la un moment dat se înregistrase o diluare a competenței organelor și organizațiilor de

partid de pe platformă în rezolvarea problemelor vitale economice și politice. Iată de ce am ales în conducerea organizațiilor de partid, în birouri, pe comunistii cei mai bine pregătiți profesional și politic, cu un profil moral exemplar. De ce? Am constatat că deși măsurile stabilite de noi privind perfecționarea activității de partid erau bune, ele nu se aplicau uneori din comoditate, din indolență, din incompetență profesională și politică a unor oameni. Pe de altă parte i-am mobilizat pe comunistii să-și facă datoria în spirit revoluționar la locul de muncă, să devină adevărate modele demne de urmat de ceilalți oameni de pe platformă, să acționeze în colectivele lor de muncă prin atitudine și prin putere de convingere, pentru ridicarea nivelului de conștiință și de răspundere a fiecărui tovarăș de muncă. În acest sens obișnuim să analizăm periodic cum muncesc și cum trăiesc comunistii. Nu în birouri cu uși captonate, ci pe platformă, în uzine, în hale, în atelier, direct pe șantiere. Începînd din anul trecut discutăm periodic și individual cu membrii de partid asupra modului în care își fac datoria, atît în siderurgie cît și în construcții, în proiectare și în cercetare. Discutăm cu fiecare comunist în parte despre nivelul său de pregătire, despre atitudinea sa față de muncă, despre rolul său în societate. Practic ne-am străduit ca fiecare comunist, fiecare muncitor de pe platformă să cunoască sarcinile care-i revin decurgînd din Programul de perspectivă al partidului nostru, în așa fel încît să înțeleagă importanța locului său de muncă și dimensiunile cît mai exacte ale destinului său și ale destinului copiilor săi în viitor. Adică, oarecum sociologic spus, dar profund adevărat, i-am mobilizat și-i mobilizăm ca din perspectiva locului lor de muncă și a locului lor în societate, să-și asume în mod conștient partea lor de istorie.

— Într-adevăr, cu o asemenea strategie în activitatea de zi cu zi, oamenii au posibilitatea să înțeleagă mai limpede implicațiile pe care le poate avea atitudinea lor față de muncă.

— Aici e problema. Pentru că, vedeți dumneavoastră, oamenii vin pe platformă din diverse locuri. Vin din comune învecinate sau îndepărtate, vin de pe băncile școlilor și trebuie deprinși cu o atitudine nouă față de muncă. Mulți dintre ei nu au, ca să spunem așa, cultura clasei muncitoare...

— Vă rog să-mi explicați acest termen.

— Adică, vreau să spun, că nu sînt întotdeauna obișnuiți să trăiască în spirit muncitoresc.

— Și ce înseamnă, de fapt, astăzi, să trăiești în spirit muncitoresc?

— Înseamnă să trăiești judecînd ca un proprietar și ca un producător, să porți răspunderea pentru tot ceea ce faci.

— Oamenii au posibilitatea să-și expună punctele de vedere ori de cîte ori simt nevoia să se adreseze oamenilor cu funcții de răspundere din combinat?

— A existat la un moment dat obiceiul ciudat ca adresaarea aceasta la un nivel superior de competență să se facă numai cu viza șefului direct. Situație anormală care împiedica dialogul firesc la diferite niveluri de muncă și de răspundere. Această practică a fost desființată iar orele de audiențe, de pildă, cu înscriere liberă, sînt respectate fără excepții și, fără absențe.

— Cum funcționează acest dialog cînd se emit păreri critice la diferite niveluri de competență?

— Să vă spun ceva. Cîtă vreme, ca activist de partid, îți desfășori activitatea pe teren, adică pe platformă și nu în birou, problemele oamenilor se rezolvă pe loc și eficient. Oamenii nu sînt lipsiți de spirit critic. Prin atitudinea lor critică ne îmbunătățim de cele mai multe ori activitatea. Noi, comunistii, am încercat să creăm o atmosferă de lucru principială. Dar, desigur, rar, se mai întîmplă ca unii oameni care ridică probleme reale și critică pe drept cuvînt să sufere din partea celor care se simt „atacați” direct. Dar și acest lucru trebuie folosit în scopul perfecționării activității noastre: astfel de oameni care înțeleg să se răzbuie pentru faptul că au fost criticați s-au dovedit nepregătiți din punct de vedere politic și civic și cînd sînt oameni cu funcții de răspundere înseamnă că nu merită încrederea acordată. Să știți că, din experiența mea, am constatat că adeseori nu subalternul ripostează la critică, ci șeful. Or, această „indigestie” la critică trebuie sancționată prompt. În întreaga noastră activitate facem o strînsă legătură între competența conducerii activității economice și politice și spiritul revoluționar, combativ. E un principiu prea bine verificat de viață. Iar noi, comunistii de pe platforma Combinatului siderurgic din Galați, acționăm în așa fel ca această atmosferă revoluționară să se mențină prin prezența noastră în toate colectivele de muncă.

— Tovarășe prim-secretar, la un moment dat, în cadrul discuției purtate asupra implicațiilor pe care le are atitudinea față de muncă, ați fost întrerupt de un telefon tocmai cînd doreați să exemplificați concret, cu un fapt de viață revelator pentru modul cum se afirmă în producție competența profesională și competența morală.

— Da, îmi amintesc. Atitudinea față de planul de producție se manifestă, uneori, paradoxal. De pildă, în vară am fost chemat de urgență la combinat datorită unei avarii la furnalul 1. Furnalul se destupase singur și a lăsat să curgă afară 200 tone de fontă. Vă imaginați ce înseamnă acest lucru? Pur și simplu 200 tone de fontă incandescentă au năvălit în hală topind tot ce au întîlnit în cale. De ce? Ne-am deplasat rapid la fața locului. „Lacomii” să depășească planul, cîțiva furnaliști, cu mare experiență de altfel, au executat pripit și cu o eroare, numai cu o eroare, unele operații importante, ceea ce a dus la expulzia șicului. Dacă nu s-ar fi intervenit la timp, ieșea și furnalul definitiv din circuit, lucru care ar fi însemnat o pierdere irecuperabilă cu implicații foarte grave. Aceiași oameni însă care au provocat din grabă avaria nu și-au pierdut cumpătul, au intervenit, decisiv și au astupat din nou furnalul. Totuși, 200 tone de fontă au rămas în afara circuitului producției și a trebuit ulterior să fie reciclate. Cine erau deci răspunzători de acest accident? Niște dușmani? Nu. În momente grele, de-a lungul anilor, oamenii care au greșit acum făcuseră multe fapte de eroism. Erau oameni cu o competență profesională exemplară, oameni care nu au altă familie decît muncitorii din combinat. Eroarea lor a derivat dintr-un alt gen de atitudine față de muncă. Eroarea lor a fost o aventură, pentru că asemenea manevre trebuie pregătite cu mare atenție și numai atunci cînd, practic, nu există riscuri. Cînd lucrezi cu materia în stare de incandescentă nu poți lucra la risc. Chiar dacă ești animat de o cauză nobilă.

— Uneori și oamenii exemplari pot să greșească. Numai că aici o greșeală poate fi fatală.

— Acestea sînt condițiile în care lucrăm. De aici și activitatea noastră de educare orientată spre formarea unor oameni cu o mare stăpînire de sine și cu un echilibru interior aproape perfect.

— Dar care a fost reacția colectivului, a comunistilor din combinat în fața acestei erori ținînd seama totuși de faptul că responsabili de avarie erau oameni cu înaltă competență profesională?

— Cazul acesta a fost dezbătut, în mod, de asemenea, educativ, în toate organizațiile de partid din combinat. Pentru că, vedeți dumneavoastră, o asemenea eroare are la noi și un profund aspect politic. Angrenați într-un proces de producție extraordinar, complex, cu implicații nu numai pe platforma de la Galați ci în multe ramuri ale industriei din țară, nu ne putem permite să rebutăm 200 tone de fontă. După cum vedeți, încă o dată, nimic din ceea ce facem noi aici nu ne privește numai direct și personal, ci ne privește pe toți. Fiecare loc de muncă este de fapt un loc în care, muncind, facem politică. Dar, fără îndoială, în acest sens, mai avem încă multe de făcut.

— O întrebare-coloar acum, în pragul desfășurării lucrărilor Conferinței Naționale a partidului: ce reprezintă pentru siderurgistii gălățeni, pentru comunistii de pe platforma combinatului, acest eveniment?

— Un nou și decisiv prilej de a ne angaja plenar în fața partidului și a patriei, a mult stimatului și iubitului nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să facem totul pentru a fi la înălțimea comandamentelor revoluționare cuprinse în documentele Conferinței Naționale a partidului, de a munci fără preget pentru înfăptuirea lor.

A. DOHOTARU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiu 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenoalu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef adjunct (Niculae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei” Cîțitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P O Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU